

GMINA ZAGNAŃSK

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ZAGNAŃSK**

Załącznik nr 1
do Uchwały nr
Rady Gminy Zagnańsk
z dnia

Zagnańsk, 2023

Strona 1

Zamawiający:

Gmina Zagnańsk

ul. Spacerowa 8

26-050 Zagnańsk

Wykonawca:

AMS CONCEPT

architektura urbanistyka wnętrza

AMS Concept Agata M. Stępień

Ul. Bp. M. Jaworskiego 8/44

25-430 Kielce

www.amsconcept.com

Główny projektant:

mgr inż. arch. Agata Stępień, członek Izby Architektów nr SW-0181, członek TUP O/Warszawa nr 4605

Zespół autorski:

dr inż. arch. Małgorzata Denis, WA-378, członek TUP O/Warszawa nr 4600

mgr inż. Monika Abramowska, członek TUP O/Warszawa nr 5116

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	7
2. CZĘŚĆ I - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	11
1. Związki z obszarami zewnętrznymi.....	11
1.1. Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego a Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk.....	11
1.2. Strategia Rozwoju Gminy Zagnańsk a Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk.....	12
1.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego a Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk.....	13
2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.....	17
2.1. Położenie i wielkość terenu.....	17
2.2. Stan zagospodarowania i uzbrojenia terenów.....	20
2.2.1. Układ przestrzenny osadnictwa i jego charakter.....	20
2.2.2. Hierarchia sieci osadniczej.....	20
2.2.3. Rozmieszczenie i charakter terenów o funkcjach mieszkaniowych.....	21
2.3. Analiza planów zagospodarowania przestrzennego.....	22
2.3.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	22
2.3.2. Opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	26
2.4. Ruch budowlany.....	27
2.4.1. Wnioski o zmianę studium i planów miejscowych.....	27
2.4.2. Wydane pozwolenia na budowę.....	29
3. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.....	29
4. Diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.....	29
5. Stan środowiska.....	30
5.1. Podstawowe elementy środowiska.....	30
5.1.1. Geomorfologia.....	30
5.1.2. Budowa geologiczna i surowce mineralne.....	31
5.1.3. Wody powierzchniowe.....	31
5.1.4. Wody podziemne.....	32
5.1.5. Klimat lokalny.....	33
5.1.6. Gleby.....	34
5.2. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione (fauna i flora).....	34
5.2.1. Obszary Natura 2000.....	40
5.2.2. Parki krajobrazowe.....	42
5.2.3. Obszary Chronionego Krajobrazu.....	44
5.2.4. Rezerваты przyrody.....	48
6. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	53
6.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	53
6.2. Leśna przestrzeń produkcyjna.....	54
7. Wielkość i jakość zasobów wodnych.....	55
8. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	56
9. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	57
9.1. Ogólna charakterystyka środowiska kulturowego.....	57
9.2. Osadnictwo – rys historyczny.....	57
9.3. Zabytkowe obiekty.....	58
9.4. Cmentarze.....	58
9.5. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne.....	58

9.6. Zabytki architektoniczne i urbanistyczne oraz zabytki archeologiczne.....	60
9.6.1. Zabytki gminy Zagnańsk.....	60
9.6.2. Wykaz obiektów zabytkowych ujętych w Wojewódzkiej i Gminnej Ewidencji Zabytków.....	61
9.6.3. Stanowiska archeologiczne.....	62
9.7. Dobra kultury współczesnej.....	63
10. Krajobraz Gminy Zagnańsk.....	63
11. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.....	64
12. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.....	64
12.1. Struktura społeczno – demograficzna gminy.....	64
12.1.1. Zagadnienia demograficzne.....	64
12.1.2. Zatrudnienie.....	66
12.1.3. Struktura usługowa.....	67
12.1.4. Obiekty przemysłowe, składowe oraz infrastrukturalne.....	67
12.2. Infrastruktura społeczna.....	67
12.2.1. Oświata.....	67
12.2.2. Administracja.....	68
12.2.3. Kultura.....	69
12.2.4. Turystyka i rekreacja.....	70
12.3. Rolnictwo.....	74
12.4. Budownictwo.....	74
12.5. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.....	75
13. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	75
14. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.....	76
14.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.....	76
14.1.1. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.....	79
14.1.2. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.....	81
14.1.3. Maksymalne w skali gminy Zagnańsk zapotrzebowanie na nową zabudowę.....	82
14.1.4. Szacowana chłonność obszarów gminy Zagnańsk.....	83
14.1.5. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów gminy (bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę).....	88
15. Stan prawny gruntów.....	89
16. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	89
17. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	89
18. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.....	90
18.1. Udokumentowane złoża kopalin.....	90
18.2. Zasoby wód podziemnych.....	90
18.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.....	90
19. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.....	90
20. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	91
20.1. Komunikacja.....	91

20.1.1. Układ drogowy.....	91
20.1.2. Transport publiczny.....	92
20.1.3. Transport kolejowy.....	92
20.2. Stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej.....	93
20.2.1. Zaopatrzenie w wodę.....	93
20.2.2. Gospodarka ściekowa.....	93
20.3. Stopień uporządkowania gospodarki energetycznej.....	95
20.3.1. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	95
20.3.2. Zaopatrzenie w ciepło.....	96
20.3.3. Zaopatrzenie w gaz.....	97
20.3.4. Energetyka odnawialna.....	97
20.4. Telekomunikacja i dostęp do internetu.....	100
20.5. Stopień uporządkowania gospodarki odpadami.....	100
21. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	101
22. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.....	102
23. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego.....	102
3. CZĘŚĆ II.....	103
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ZAGNAŃSK.....	103
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....	103
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....	104
2.1. Tereny przeznaczone pod zabudowę.....	104
2.2. Tereny wyłączone spod zabudowy.....	116
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.....	117
3.1. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione oraz przewidziane do ochrony na podstawie przepisów szczególnych.....	118
3.1.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody.....	118
3.1.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o lasach, ochronie gruntów rolnych i leśnych.....	119
3.1.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów prawa wodnego.....	119
3.2. Rekreacja i turystyka.....	120
4. Obszary i zasady ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	120
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	122
5.1. Komunikacja.....	122
5.1.1. Układ drogowy.....	122
5.1.2. Ruch pieszny i rowerowy.....	123
5.1.3. Parkingi.....	124
5.1.4. Układ kolejowy.....	124
5.2. Infrastruktura techniczna.....	124
5.2.1. Zaopatrzenie w wodę.....	124
5.2.2. Ograniczenia rozwoju wynikające z istniejących i projektowanych stref sanitarnych i bezpieczeństwa.....	125
5.2.3. Odprowadzanie ścieków.....	125
5.2.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	125
5.2.5. Zaopatrzenie w ciepło.....	126
5.2.6. Zaopatrzenie w gaz.....	126
5.2.7. Gospodarka odpadami.....	127

5.2.8. Telekomunikacja.....	127
5.2.9. Ochrona powietrza.....	127
5.2.10. Ochrona przed hałasem.....	128
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	128
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.....	129
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.....	129
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	130
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	130
10.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	130
10.2. Leśna przestrzeń produkcyjna.....	131
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.....	132
11.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią.....	132
11.2. Obszary osuwania się mas ziemnych.....	132
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....	133
13. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.....	133
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....	133
15. Obszary zdegradowane.....	133
16. Granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.....	133
17. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.....	134
18. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	134
4. UZASADNIENIE i SYNTEZA.....	135

1. WSTĘP

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk” zwanego w dalszej części „Studium” zostało sporządzone na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. nr 118, poz. 1233).

Podstawą do podjęcia prac nad opracowaniem Studium była Uchwała nr 63/VIII/2019 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 26 czerwca 2019 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk.

Opracowanie obejmuje cały teren gminy Zagnańsk w granicach administracyjnych, o powierzchni 12 478 ha.

Celem Studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego oraz polityki inwestycyjnej i kierunków tych dziedzin gospodarki przestrzennej, które wynikają z przepisów prawa.

Jest to opracowanie ustalające i określające politykę gminy w zakresie gospodarki przestrzennej, stanowiąc jednocześnie podstawę merytoryczną wielu różnych zadań inwestycyjnych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest elementem służącym między innymi do następujących działań gminy:

- podejmowanie uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- wewnętrznej kontroli uchwał o miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod kątem ich zgodności z ustaleniami studium.

Ustalenia Studium, pomimo iż nie jest ono aktem prawa miejscowego, są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest wykonanie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk w zakresie wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w granicach administracyjnych gminy.

Pierwotne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk zostało wykonane w 1999 r. i przyjęte Uchwałą Nr 98/99 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 09 grudnia 1999 r. Studium to wykonane zostało w zakresie wymaganym ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym i obejmowało swoim zasięgiem gminę Zagnańsk w granicach administracyjnych. W latach późniejszych zostało ono 22 zmienione. Zmiany dotyczyły pojedynczych terenów.

W roku 2017 zostało uchwalone Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 21/VII/2017 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 29 marca 2017 r. zmieniona Uchwałą Nr 44/VII/2017 z dnia 31 maja 2017 r.). Obejmowało ono swoim zasięgiem gminę w granicach administracyjnych oraz zostało sporządzone zgodnie z wymogami zawartymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Studium składało się z następujących części:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk - „Kierunki polityki przestrzennej” - część graficzna w skali 1:10 000,
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk - „Uwarunkowania rozwoju” - część graficzna w skali 1:10 000,
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk - „Kierunki polityki przestrzennej” - część tekstowa,
4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk - „Uwarunkowania rozwoju” - część tekstowa,

5. Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk.

Przeprowadzona ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 68/VIII/2022 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 4 października 2022 r.) wykazała brak potrzeby aktualizacji obowiązującego Studium w celu dostosowania do wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ale jednocześnie wskazuje na konieczność wprowadzenia nowego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej „Nowy Jasiów” przy granicy obrębu Jasiów z obrębem Kaniów. Analiza wykazała również konieczność aktualizacji planów miejscowych wynikającą z konieczności dostosowania do wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i przepisów odrębnych oraz złożonych wniosków.

Wobec powyższego, przystępując do opracowania nowego dokumentu studium uznano, że nie może on dotyczyć poszczególnych ustaleń. Muszą one równocześnie uwzględniać zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmować pełny zakres i formę studium określoną w obowiązujących przepisach prawa. W konsekwencji opracowano jednolity tekst i rysunek Studium, stanowiący w rzeczywistości nowe opracowanie.

W oparciu o zebrane informacje na temat zagospodarowania przestrzennego i stanu społeczno - gospodarczego gminy, usystematyzowano najistotniejsze zjawiska i problemy w formie kompleksowej oceny uwarunkowań oraz wytyczenia kierunków rozwoju ukierunkowanych na osiągnięcie celów równowagi i harmonii przestrzennej.

Poprzez „uwarunkowania” rozumie się zjawiska przyrodnicze, kulturowe, społeczne, ekonomiczne i przestrzenne, które sprzyjają bądź ograniczają możliwość rozwiązywania problemów oraz zaspokajanie potrzeb.

Zgodnie z wyżej wspomnianą ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w Studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

1. Dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.
2. Stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.
3. Diagnozy, o której mowa w art. 10 a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.
4. Stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.
5. Stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.
6. Rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.
7. Warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.
8. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.
9. Potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
 - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
 - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

10. Stanu prawnego gruntów.
11. Występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.
12. Występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.
13. Występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.
14. Występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.
15. Stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.
16. Zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.
17. Wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

W Studium określa się w szczególności:

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego (uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę).
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy (uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę).
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa.
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.
15. Obszary zdegradowane.
16. Granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.
17. Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - w studium ustala się ich rozmieszczenie.
18. Jeżeli na terenie gminy przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², w studium określa się obszary, na których mogą być one sytuowane.

Studium obejmuje następujące materiały, stanowiące Załączniki do uchwały zatwierdzającej

Studium:

1. **Załącznik nr 1:** ustalenia tekstowe, w skład których wchodzi:
 - I. Wstęp.
 - II. CZĘŚĆ I – „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.
 - III. CZĘŚĆ II – „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.
 - IV. Uzasadnienie i synteza.
2. **Załącznik nr 2:** rysunek w skali 1:10 000: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.”
3. **Załącznik nr 3:** rysunek w skali 1:10 000: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk. Kierunki zagospodarowania przestrzennego.”
4. **Załącznik nr 4:** rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do projektu studium.
5. **Załącznik nr 5:** dane przestrzenne dla „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk”.

W toku prac nad „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk” wykorzystane zostały między innymi następujące materiały wyjściowe:

1. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)” z dnia 27 kwietnia 2012 r. opublikowana w Monitorze Polskim (Monitor Polski 2012, poz. 252) jako załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.
2. „Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+” - Uchwała nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r.
3. „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” - Uchwała nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. wraz ze „Zmianą Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” dotycząca opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego” - Uchwała nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020 r .
4. „Strategia Rozwoju Gminy Zagnańsk na lata 2014-2024” przyjęta Uchwałą nr 47/2014 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 31 marca 2014 r.
5. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zagnańsk” - Uchwała nr 21/VII/2017 z dnia 29 marca 2017 r. oraz zmiana przyjęta Uchwałą nr 44/VII/2017 z dnia 31 maja 2017 r.
6. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (wykaz obowiązujących planów miejscowych wraz z uchwałami w dalszej części opracowania).
7. „Program rewitalizacji Gminy Zagnańsk na lata 2016-2023” - Uchwała nr 99/VII/2016 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 28 grudnia 2016 r.
8. „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Zagnańsk na lata 2015-2020” - Uchwała nr 132/VII/2015 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 30 listopada 2015 r.
9. „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Zagnańsk – opracowane na lata 2014-2030” .
10. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zagnańsk na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku” - Uchwała Rady Gminy Zagnańsk nr 60/VII/2018 z dnia 29 sierpnia 2018 roku.
11. Wnioski instytucji do Studium.
12. Wnioski osób prywatnych do Studium.
13. Studium ekofizjograficzne.
14. Oficjalna strona internetowa gminy Zagnańsk: <http://www.zagnansk.pl/>.

2. CZĘŚĆ I - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Związki z obszarami zewnętrznymi.

1.1. Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego a Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk.

„Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2030+”, uchwalona dnia 29 marca 2021 r. Uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego przewiduje szereg kompleksowych zadań dotyczących podniesienia standardów oraz rozwoju województwa. Zadania i programy narzucone przez strategię mają wpływ na kształtowanie się zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk.

W dokumencie tym sytuacja społeczno - gospodarczo - przestrzenna województwa przedstawiona jest w skali regionu. Zauważono obecność bogatej bazy surowcowej w centralnej części regionu.

Wg analizowanego dokumentu gmina Zagnańsk należy do Obszaru Strategicznej Interwencji Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego. Głównym kierunkiem zagospodarowania jest dynamizacja procesów gospodarczych oraz wspieranie metropolitarnych funkcji Kielc oraz ich oddziaływania na obszar regionu.

„Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego” stawia cele strategiczne dotyczące rozwoju województwa.

Cele strategiczne rozwoju województwa świętokrzyskiego:

1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie:

- Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki.
- Cel operacyjny 1.2. Kompetentne kadry dla gospodarki regionu.
- Cel operacyjny 1.3. Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu.

2. Przyjazny dla środowiska i czysty region:

- Cel operacyjny 2.1. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego.
- Cel operacyjny 2.2. Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych.
- Cel operacyjny 2.3. Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna.

3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi:

- Cel operacyjny 3.1. Silny kapitał społeczny w regionie.
- Cel operacyjny 3.2. Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym.
- Cel operacyjny 3.3. Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu.

4. Sprawne zarządzanie regionem – cel horyzontalny:

- Cel operacyjny 4.1. Rozwój systemu zarządzania strategicznym rozwojem.
- Cel operacyjny 4.2. Budowa rozpoznawalnej marki regionu świętokrzyskiego.
- Cel operacyjny 4.3. Wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa.

Powyższe cele mają być osiągnięte poprzez działania i szczegółowe zadania w ramach „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego”.

1.2. Strategia Rozwoju Gminy Zagnańsk a Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk.

„Strategia Rozwoju Gminy Zagnańsk na lata 2014-2024” została przyjęta w 2014 roku.

Misja Gminy Zagnańsk do 2024 roku:

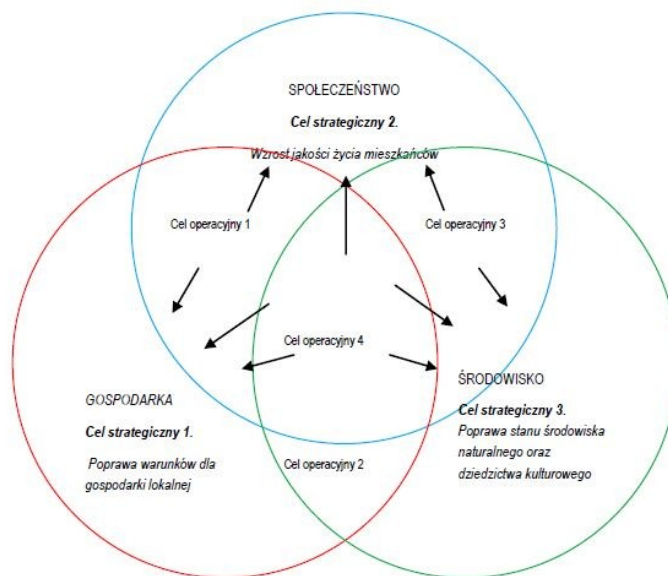
„Gmina Zagnańsk jako atrakcyjne miejsce zamieszkania i rozwoju gospodarki lokalnej w obrębie Kieleckiego Obszaru Metropolitalnego.”

Cele strategiczne Gminy Zagnańsk odpowiadają trzem obszarom zrównoważonego rozwoju. W określeniu celów uwzględniono wyniki przeprowadzonej diagnozy i analizy SWOT. Cel główny Strategii jest realizowany przez następujące cele strategiczne:

Cel strategiczny 1. Poprawa warunków dla gospodarki lokalnej.

Cel strategiczny 2. Wzrost jakości życia mieszkańców.

Cel strategiczny 3. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego gminy.

Rysunek nr 1 Relacje pomiędzy sferami zrównoważonego rozwoju, źródło: Strategia Rozwoju Gminy Zagnańsk na lata 2014-2024

Każdy z celów strategicznych realizowany jest poprzez cztery cele operacyjne, które są realizowane przez następujące działania:

Cel operacyjny 1. Korzystne warunki do kształtowania gospodarki lokalnej.

Działanie 1.1 Edukacja, rozwój umiejętności i kreatywności ludności gminy.

Działanie 1.2 Tworzenie dogodnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

Działanie 1.3 Wsparcie rozwoju rolnictwa oraz racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów na potrzeby odnawialnych źródeł energii.

Cel operacyjny 2. Rozwinięta turystycznie gmina.

Działanie 2.1 Ochrona promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Działanie 2.2 Rozbudowa infrastruktury turystycznej.

Działanie 2.3 Zdynamizowanie rozwoju agroturystyki.

Cel operacyjny 3. Wysoka jakość życia mieszkańców.

Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej.

Działanie 3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej oraz wzmacnianie kapitału społecznego realizowane w szczególności przez organizacje pozarządowe.

Działanie 3.3 Nowoczesny system zarządzania gminą.

Cel operacyjny 4. Promocja zasobów gminy.

Działanie 4.1 Promocja gospodarcza

Działanie 4.2 Promocja turystyczna

Działanie 4.3. Promocja gminy jako miejsce zamieszkania

Powyższe cele strategiczne zostały przeanalizowane i ujęte w Studium.

1.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego a Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk.

„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” przyjęto Uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 roku (Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2870 z dnia 31 października 2014 r.). Uchwałą Nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020 r. uchwalono zmianę Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, dotyczącą opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego” (Dz. Urz. Woj. Św. z 2021 poz. 277). Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) został opracowany dla obszaru gmin: Miedziana Góra, Zagnańsk, Łączna, Masłów, Górno, Daleszyce, Morawica, Sitkówka-Nowiny, Chęciny, Piekoszów, Strawczyn, Chmielnik oraz miasta Kielce. Obszar ten, cechujący się wysoką dynamiką rozwoju przestrzennego, skupia gminy związane z ośrodkiem wojewódzkim siecią powiązań infrastrukturalnych - zwłaszcza komunikacyjnych, systemem transportu publicznego oraz ścisłymi więzami współpracy gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej.

Gmina Zagnańsk położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego. Gmina ma charakter wielofunkcyjny z dominacją funkcji turystycznej. Ze względu na bliskie sąsiedztwo Kielc obszar podlega silnym procesom urbanizacyjnym. Pod względem obszarów problemowych, gmina została zakwalifikowana do obszaru o nasilonej suburbanizacji oraz do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania w rolnictwie. Znajdują się tu tereny należące do strefy zwiększonej koncentracji osuwisk oraz obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych.

Wraz z pozostałymi gminami i miastami województwa świętokrzyskiego należy również do obszaru o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych oraz do obszaru predysponowanego do wsparcia krajowego w zakresie odnowy demograficznej ze względu na wysoką koncentrację negatywnych procesów demograficznych. Głównym kierunkiem zagospodarowania MOF OW będzie dynamizacja procesów gospodarczych oraz porządkowanie kształtującego się żywiotowo mieszkalnictwa i przedsiębiorczości. Szczególne preferencje w zintegrowanym procesie inwestycyjnym odegrają niewątpliwie inwestycje służące metropolizacji oraz wzmocnieniu oddziaływania ośrodka wojewódzkiego na cały obszar regionu.

Główne wymagania środowiskowe wymienione w planie województwa:

- podporządkowanie polityki przestrzennej na obszarach chronionych wymogom określonym w ustawie o ochronie przyrody i aktach prawnych ustanawiających te obszary;
- zapewnienie zgodności charakteru i intensywności zagospodarowania terenu z cechami środowiska oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie;
- rozwój zabudowy w ramach już zainwestowanych terenów, ograniczający jednocześnie do minimum rozprzestrzenianie się i rozdrabnianie zabudowy oraz zawłaszczanie terenów otwartych

- i biologicznie czynnych, w tym obrzeży istniejących i projektowanych zbiorników wodnych;
- maksymalne uwzględnianie wymogów ochrony środowiska przy planowaniu rozmieszczenia nowych terenów i obiektów produkcyjnych, tak, aby skala narażenia ludności na negatywne oddziaływania była jak najmniejsza;
- tworzenie i racjonalne kształtowanie wokół Kielc tzw. „zielonego pierścienia” — terenów biologicznie czynnych, co przyczyni się do poprawy warunków zdrowotnych, zwłaszcza przez kształtowanie korytarzy napowietrzających;
- poprawa relacji pomiędzy powierzchnią terenów intensywnie zainwestowanych i powierzchnią terenów otwartych, stanowiących bazę dla rekreacji i wypoczynku oraz zapewniających odpowiednią cyrkulację i wymianę powietrza z obszarami sąsiednimi;
- prowadzenie polityki przestrzennej zapewniającej kumulowanie w swoim pobliżu podmiotów gospodarczych uciążliwych dla ludności i środowiska;
- kompleksowe wyposażanie nowych terenów osadniczych i inwestycyjnych oraz doposażanie już istniejących w infrastrukturę techniczną;
- maksymalne wykorzystanie istniejących tras przebiegu infrastruktury technicznej (skupianie liniowych elementów infrastruktury w korytarzach) oraz tworzenie wzdłuż nich obudowy biologicznej;
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;
- uwzględnianie w: studiach gminnych, planach miejscowych, decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzjach o warunkach zabudowy, obszarów szczególnie zagrożonych powodzią;
- ograniczenie emisji przemysłowych zanieczyszczeń oraz niskiej emisji do powietrza, oraz zmniejszenie skali narażenia ludności na ponadnormatywny hałas;
- wprowadzanie zieleni osłonowej w otoczeniu uciążliwych zakładów produkcyjnych;
- zabezpieczenie terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych poprzez odpowiednie działania stabilizacyjne oraz wykluczenie na tych terenach możliwości lokalizacji zabudowy.

Za najważniejsze kierunki polityki przestrzennej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego Kielc uznaje się:

- formowaniu policentrycznej struktury systemu oraz kształtowaniu wielofunkcyjnych ośrodków osadniczych połączonych siecią powiązań funkcjonalnych;
- wzmacnianiu obszaru funkcjonalnego Kielc;
- systematycznej poprawie jakości życia mieszkańców drogą zwiększenia dostępności do rynków pracy i wyżej zorganizowanych usług;
- podniesienie jakości sporządzanych dokumentów planistycznych poprzez m.in.: kierowanie się prognozą demograficzną dla gmin opracowaną przez GUS wspomaganie analizami ekonomicznymi w celu ustalenia realnego zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe, zapewniające miejsca pracy wprowadzanie scaleń i wtórnych podziałów na większych terenach przeznaczonych pod urbanizację lub o niekorzystnej strukturze własnościowej, szeroka partycypacja społeczna; maksymalne wykorzystanie obszarów już zagospodarowanych;
- podczas sporządzania nowych dokumentów planistycznych - weryfikacja terenów zabudowy wskazanych w obowiązujących studiach gminnych pod kątem możliwości ich „zapełnienia” (zgodnie z ww. prognozą demograficzną GUS dla gmin) oraz możliwości finansowych realizacji przez gminę infrastruktury drogowej i technicznej i ewentualne ich ograniczenie w sporządzanych dokumentach;
- projektowanie architektoniczne i urbanistyczne bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych;
- wprowadzanie, tam gdzie są do tego wskazania, nowych form ochrony przyrody, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu (zwłaszcza w postaci: parków kulturowych, stref ochronnych np. ochrony ekspozycji, punktów i ciągów widokowych itp.);
- zabezpieczanie w opracowywanych dokumentach planistycznych niezbędnej rezerwy terenowej

- oraz właściwego sąsiedztwa dla inwestycji celu publicznego;
- podjęcie uchwał precyzyjnie regulujących kwestie lokalizacji reklam, obiektów małej architektury, ich gabarytów, kształtu itp.;
 - rekultywacja terenów;
 - skuteczna ochrona obszarów objętych ochroną prawną oraz indywidualnych form ochrony przyrody;
 - tworzenie indywidualnych form ochrony przyrody przez ustanawianie: użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, stanowisk dokumentacyjnych i pomników przyrody;
 - renaturalizacja zdegradowanych cennych przyrodniczo ekosystemów, w tym zwłaszcza naturalnych zbiorników retencyjnych (bagna, torfowiska, oczka wodne, podmokłe doliny rzeczne, lasy łęgowe itp.);
 - udrażnianie korytarzy ekologicznych poprzez likwidację barier ekologicznych lub minimalizację ich negatywnego oddziaływania na system przyrodniczy;
 - zachowanie w krajobrazie terenów rolnych elementów różnicujących krajobraz (zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, wyspy leśne, oczka wodne, skarpy, zagłębienia bezodpływowe, torfowiska i in.);
 - rozwój zabudowy w ramach już zainwestowanych terenów, ograniczając jednocześnie do minimum zawłaszczanie terenów otwartych i biologicznie czynnych;
 - podporządkowanie turystyki na terenach cennych przyrodniczo zachowaniu wartości środowiskowych, które stanowią główny walor turystyczny;
 - uwzględnianie ustaleń planów ochrony, opracowań ekofizjograficznych i inwentaryzacji przyrodniczych w planach zagospodarowania przestrzennego i studiach gminnych, w tym zwłaszcza zagadnień związanych z funkcjonowaniem systemu przyrodniczego;
 - kształtowanie struktur mieszkaniowych z pełnym wyposażeniem infrastrukturalnym z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu;
 - różnicowanie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, z wyprzedzającym uzbrojeniem terenów, wkomponowaniem zabudowy w lokalny krajobraz (skala i gabaryty zabudowy, naturalna kolorystyka) oraz przeciwdziałaniem rozpraszaniu tych struktur;
 - uwzględnianie w strukturze budowanych mieszkań, potrzeb budownictwa społecznego (czynszowego na wynajem i socjalnego);
 - poszerzenie oferty kształcenia na poziomie wyższym o kierunki deficytowe;
 - dywersyfikacja kierunków kształcenia na poziomie regionalnym z jednoczesnym dostosowywaniem struktury tych kierunków do lokalnej specjalizacji gospodarczej i potrzeb rynku pracy — wsparcie innowacyjnych form kształcenia;
 - rozbudowa i doposażenie wiodących placówek specjalistycznej opieki zdrowotnej w aspekcie uzyskania metropolitalnych i krajowych standardów obsługi;
 - rozbudowa i modernizacja placówek i obiektów pomocy społecznej z myślą o zapewnieniu europejskich standardów obsługi;
 - optymalne wykorzystanie zasobów złóż oraz surowców z hałd i składowisk pogórnictwa, przy zmniejszeniu ilości powstałych odpadów drogą stosowania nowoczesnych technologii eksploatacji i przeróbki;
 - rekultywacja byłych wyrobisk, hałd i osadników oraz sukcesywna rekultywacja złóż eksploatowanych.
 - odpowiednie eksponowanie i zagospodarowanie turystyczne walorów przyrodniczych i kulturowych w połączeniu ze wzmożoną ich ochroną;
 - realizacja spójnego systemu ścieżek rowerowych w MOF OW;
 - realizacja i wspieranie inwestycji zwiększających pozyskanie energii z różnych form OZE z wykluczeniem ich kolizyjności z cennymi zasobami środowiska przyrodniczego, kulturowego, krajobrazu i z zabudową;

- sukcesywna gazyfikacja terenów wiejskich;
- dostosowania dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych o znaczeniu państwowym, uznanych za obronne do wymaganych parametrów technicznych oraz obciążeń dróg i obiektów mostowych;
- ochrona gleb najwyższej jakości i gruntów przydatnych na cele produkcji rolniczej przed nieuzasadnionym podziałem i wyłączeniem z użytkowania rolniczego;
- ukierunkowanie rekreacji i turystyki leśnej w sposób godzący funkcje społeczne lasów z ochronnymi i produkcyjnymi (racjonalne wyposażanie lasów i terenów przyleśnych w małą infrastrukturę turystyczną).

Zgodnie z „Oceną jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2017” obszar gminy Zagnańsk należy do strefy świętokrzyskiej. Strefie tej przypisano:

1) wg kryterium ochrony zdrowia:

- klasę A — ze względu na dotrzymanie dopuszczalnych norm stężenia: benzenu, dwutlenku azotu, dwutlenek siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza I), tlenku węgla, metali w pyłe zawieszonym (arsen, kadm i nikiel) oraz ozonu;
- klasę C — ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM₁₀, przekroczenia poziomu dopuszczalnego benzo(a)piranu oraz ze względu na przekroczenie poziomu docelowego ozonu;
- klasę C1 — pod względem dotrzymania poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} dla fazy II;
- klasę D2 — ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu;

2) wg kryterium ochrony roślin:

- klasę A — ze względu na dotrzymanie norm stężeń tlenu azotu, dwutlenku siarki i poziomu docelowego ozonu;
- klasę D2 — ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu.

Z Planu województwa wynika, że na terenie gminy Zagnańsk przewidziane są następujące Inwestycje Celu Publicznego:

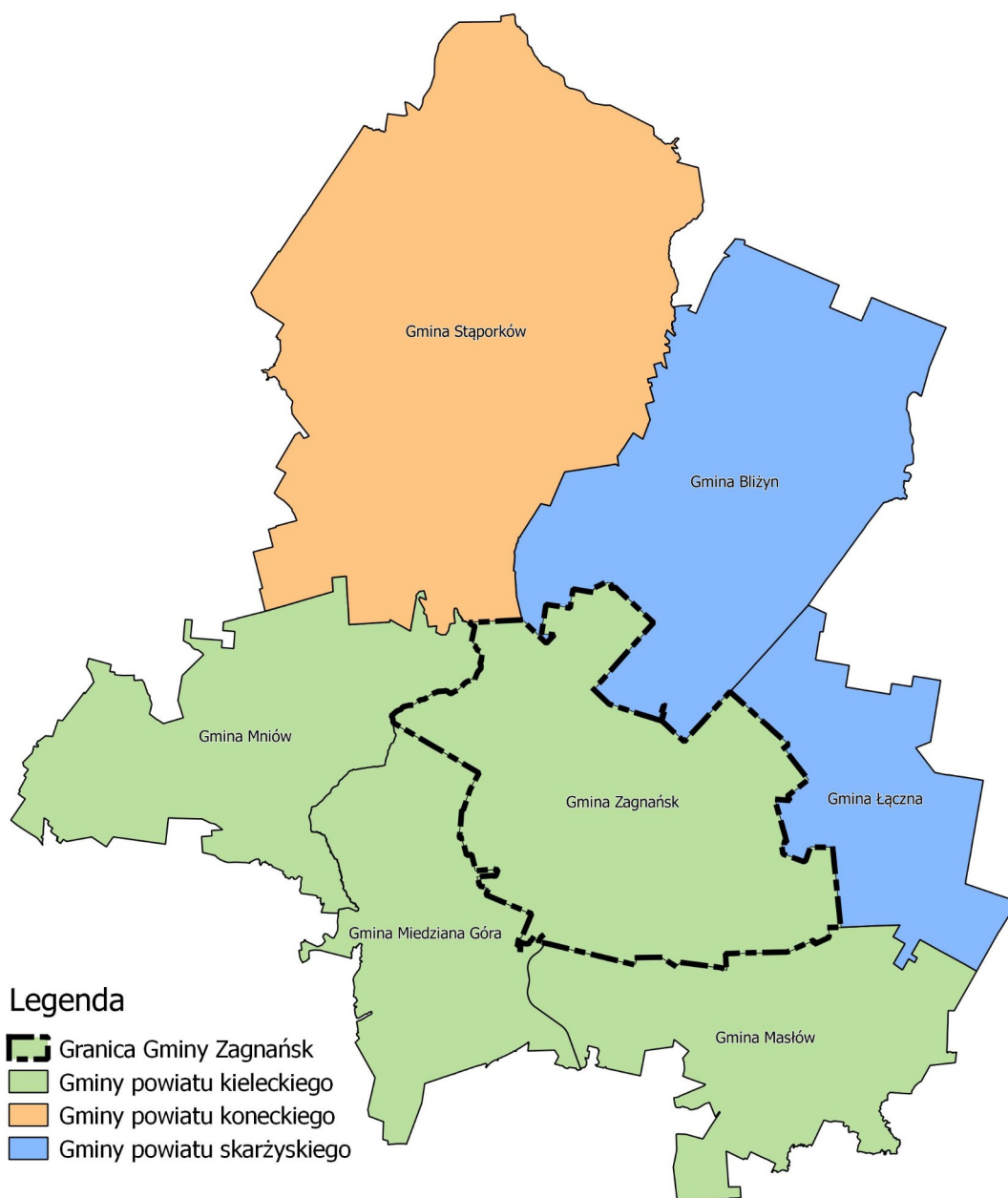
- utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000,
- Program SOPO – rozpoznanie, dokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1:10000 osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Woj. Świętokrzyskie prawie w całości zostanie objęte tym opracowaniem. W pierwszej fazie oznaczono obszary „predisponowane” do powstawania ruchów masowych. W trakcie dalszych prac zostanie zweryfikowana i uszczegółowiona lokalizacja zjawisk dotyczących tych ruchów.
- utworzenie w Gminie Zagnańsk ośrodka edukacji ekologicznej pn. „Centrum Edukacyjne Flory i Fauny Gór Świętokrzyskich”;
- budowa i rozbudowa projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji: Mójcza – Mastów (obejście Kielc) wraz z przebudową gazociągu na Parszów;
- prace na linii kolejowej nr 8 na odcinku Skarżysko-Kamienna – Kielce – Kozłów;
- poprawa gospodarki ściekowej na terenie kieleckiego obszaru metropolitarne.
- realizacja zadań wynikających z „Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły” oraz „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”.

Powyższe założenia warunkują rozwój gminy oraz zostaną ujęte w polityce przestrzennej gminy Zagnańsk w dalszej części dokumentu.

2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.

2.1. Położenie i wielkość terenu.

Gmina Zagnańsk położona jest w powiecie kieleckim w północnej części województwa świętokrzyskiego. Gmina ma charakter wiejski. Graniczy: od północy z Gminą Stąporków (powiat konecki), Bliżyn (powiat skarżyski), od wschodu z Gminą Łączna (powiat skarżyski), od południa z Gminą Masłów (powiat kielecki), od południowego-zachodu z Gminą Miedziana Góra (powiat kielecki), a od zachodu z Gminą Mniów (powiat kielecki).

Rysunek nr 2. Gmina Zagnańsk na tle gmin sąsiedzkich. Źródło: opracowanie własne.

Gmina Zagnańsk oddalona jest od: Warszawy o ok. 166 km, Kielc o ok. 12 km, Krakowa o ok. 137 km.

Gmina Zagnańsk składa się z 36 miejscowości, które zostały podzielone na 17 sołectw: Bartków, Belno, Chrusty, Długojów, Gruszka, Janaszów, Jaworze, Kajetanów, Kaniów, Kołomań, Lekomin, Samsonów, Szafas, Tumlin, Umer, Zachełmie, Zagnańsk.

Rysunek nr 3. Podział na obręby gminy Zagnańsk. Źródło: opracowanie własne.

Powierzchnia gminy Zagnańsk wynosi ok. 12478 ha.

l.p.	obręb	powierzchnia w ha
1.	BARTKÓW	177
2.	BELNO	1506
3.	DŁUGOJÓW	1151
4.	GRUSZKA	1358
5.	JASIÓW	300
6.	JAWORZE	703
7.	KAJETANÓW	348
8.	KANIÓW	275
9.	KOŁOMAŃ	1473
10.	SAMSONÓW	1240
11.	SZAŁAS	864
12.	TUMLIN	1482
13.	UMER	248
14.	ZACHEŁMIE	891

15.	ZAGNAŃSK	462
	razem	12478

Tabela 1. Podział na obręby gminy Zagnańsk wraz z danymi dotyczącymi powierzchni ewidencyjnej.

Źródło: opracowanie własne.

Pod względem fizyczno - geograficznym wg klasyfikacji Kondrackiego (2001 r.) gmina Zagnańsk leży w obrębie Wyżyny Małopolskiej, w makroregionie Wyżyny Kieleckiej. Swoim zasięgiem obejmuje dwa mezoregiony: Płaskowyż Suchedniowski i Góry Świętokrzyskie.

Na obszarze gminy Zagnańsk zlokalizowane są elementy ponadlokalnej sieci transportowej:

- droga ekspresowa S7 Gdańsk — Rabka-Zdrój;
- droga wojewódzka 750 Ćmińsk Kościelny – Samsonów – Zagnańsk - Barcza;
- linia kolejowa nr 8 Warszawa Zachodnia — Kraków Główny.

W 2019 roku gminę zamieszkiwało 12 684 mieszkańców.

2.2. Stan zagospodarowania i uzbrojenia terenów.

2.2.1. Układ przestrzenny osadnictwa i jego charakter.

Na terenie gminy przeważa zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Zabudowa wielorodzinna występuje tylko w miejscowości Zagnańsk oraz Kajetanów.

Miejscowość Zagnańsk pełni funkcję centrotwórczą i ponadlokalną w strukturze gminy. Jest najsilniej wyodrębniona jednostka pod względem przestrzennym. Jest ono ośrodkiem administracyjnym, mieszkaniowym oraz usługowym i oświatowym. Jego punktem charakterystycznym jest teren z aleją drzew z Dębem Bartkiem. Centrum Zagnańska stanowi zabudowa usytuowana wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 750 oraz powiatowej nr 0296T.

Część centralną Zagnańska okala zabudowa mieszkaniowa i usługowa. Zabudowa mieszkaniowa miejscowości gminnej Zagnańsk to głównie zabudowa jednorodzinna w formie zabudowy wolnostojącej i bliźniaczej. Zabudowa wielorodzinna, występująca w formie zabudowy z elementów prefabrykowanych, zlokalizowana jest w kilku miejscowościach.

Rozmieszczenie miejscowości na terenie gminy jest w miarę równomierne.

Miejscowości usytuowane w strefie podmiejskiej Kielc są pod wpływem silnej presji urbanizacyjnej związanej z suburbanizacją miasta wojewódzkiego. W obrębie pozostałych wsi występuje przewaga zabudowy siedliskowej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej. Obserwuje się w niektórych miejscowościach rozproszenie zabudowy – szczególnie zabudowy siedliskowej, część natomiast ma układ zwarty.

2.2.2. Hierarchia sieci osadniczej.

Na terenie gminy znajduje się jedna miejscowość powyżej 1000 mieszkańców, jest to Zagnańsk. Natomiast stosunkowo niewielki poziom zaludnienia występuje w miejscowościach: Samsonów-Podlesie, Samsonów-Dudków, Barcza i Tumlin-Zacisze.

Hierarchia sieci osadniczej na terenie gminy Zagnańsk jest dwustopniowa:

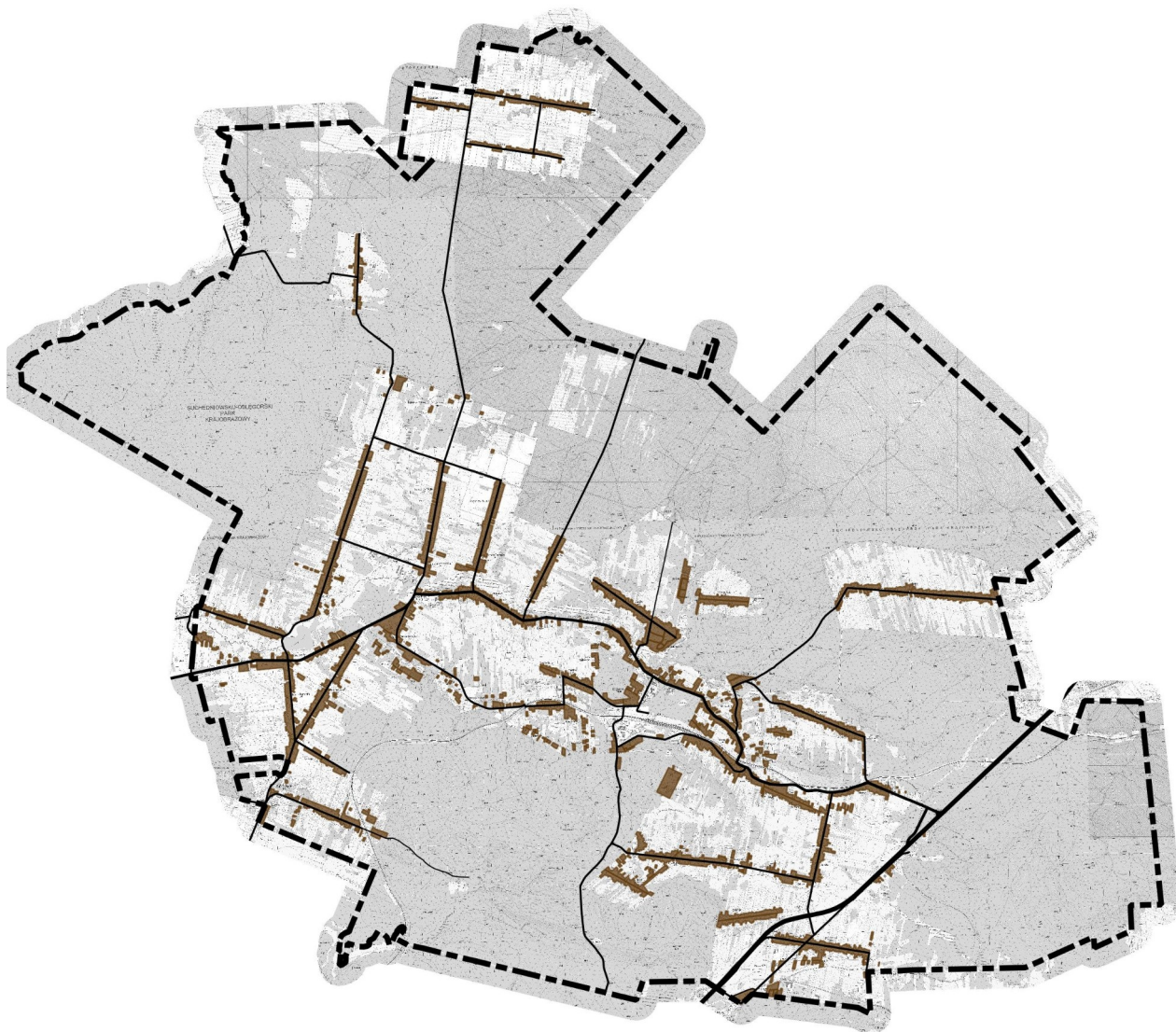
- Nadrzędny centralny ośrodek stanowi miejscowość Zagnańsk, będące podstawowym elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej z siedzibą władz samorządowych, ośrodkami wielofunkcyjnymi w zakresie szkolnictwa, opieki zdrowotnej, kultury, handlu, usług rzemieślniczych i gastronomicznych, produkcji oraz infrastruktury technicznej.
- Ośrodki podrzędne podstawowe tworzą wsie na terenie gminy, gdzie świadczone są usługi na poziomie podstawowym – przeważnie jest to sklep miejscowy, zaopatrujący wieś w podstawowe

produkty i świetlice oraz w wybranych wsiach usługi oświatowe i sakralne.

2.2.3. Rozmieszczenie i charakter terenów o funkcjach mieszkaniowych.

Tereny wiejskie gminy charakteryzuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa wzdłuż dróg.

W chwili obecnej tereny wiejskie mają znaczne rezerwy terenowe pomiędzy istniejącą zabudową. Należy dążyć do ich uzupełniania w celu zapobiegania dalszemu rozpraszaniu zabudowy oraz utworzeniu zwartych kompleksów.

Rysunek nr 4. Schemat rozmieszczenia zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy Zagnańsk. Źródło: opracowanie własne.

2.3. Analiza planów zagospodarowania przestrzennego.

2.3.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Obecnie obszar gminy Zagnańsk ma całkowite pokrycie terenu obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

SOŁECTWO BARTKÓW		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Bartków na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 17/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 27 lutego 2020 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 1154 z 09 marca 2020 r.
SOŁECTWO BELNO		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Belno wraz ze zmianą	Uchwała nr 38/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 17 maja 2006 r. wraz ze zmianą uchwała nr 67/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 18.07.2006 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 233 poz. 2650 z 06.09.2006 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 233 poz. 2658 z dnia 06.09.2006 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Belno	Uchwała nr 105/2008 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 26 sierpnia 2008 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2878 z dnia 10.10.2008 r.
Zmiana nr 3 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Belno	Uchwała nr 89/2014 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 24 września 2014 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2892 z dnia 02.11.2014 r.
SOŁECTWO CHRUSTY I ZAGNAŃSK		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Zagnańsk na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 44/VIII/2021 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 27 maja 2021 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2067 z dnia 10.06.2021 r.
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Zagnańsk na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 75/VIII/2021 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 30 września 2021 roku	Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego poz. 3501z dnia 5 listopada 2021 roku
SOŁECTWO DŁUGOJÓW		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Długojów wraz ze zmianą	Uchwała nr 76/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 11 września 2006 r. wraz ze zmianą uchwała nr 16/V/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 28.12.2006 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 38 poz. 588 z 28.02.2007 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 38 poz. 590 z dnia 28.02.2007 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Belno Długojów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 106/2008 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 26 sierpnia 2008 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2879 z dnia 10.10.2008 r.
SOŁECTWO GRUSZKA		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Gruszka na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 118/VIII/2019 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 29 listopada 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 5020 z dnia 09.12.2019 r.
SOŁECTWO JANASZÓW		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Janaszów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 42/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 17 maja 2006 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. Z 2006 nr 233 poz. 2651 z dnia 06.09.2006 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Janaszów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 107/2008 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2880 z dnia 10.10.2008 r.

SOŁECTWO JAWORZE		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Jaworze na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 78/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 11 września 2006 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 285 poz. 3291 z dnia 24.11.2006 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Jaworze na terenie gminy Zagnańsk wraz ze zmianą	Uchwała nr 127/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 25 września 2008 roku zmieniona uchwałą nr 6/2009 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 16 lutego 2009 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 1309 z dnia 15.05.2019 r.
Zmiana nr 2 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Jaworze na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 102/2008 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2875 z dnia 10.10.2008 r.
Zmiana nr 4 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Jaworze na terenie gminy Zagnańsk wraz ze zmianą	Uchwała nr 33/2011 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 30 marca 2011 roku zmieniona uchwałą nr 56/2011 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 13 czerwca 2011 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 196 poz. 2289 z dnia 09.08.2011 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 196 poz. 2290 z dnia 09.08.2011 r.
Zmiana nr 5 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Jaworze na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 93/VII/2015 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 26 sierpnia 2015 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2895 z dnia 06.10.2015 r.
SOŁECTWO KAJETANÓW		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kajetanów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 89/VII/2017 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 18 października 2017 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3533 z dnia 24.11.2017 r.
SOŁECTWO KANIÓW		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kaniów wraz ze zmianą	Uchwała nr 45/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 17 maja 2006 r. wraz ze zmianą uchwałą nr 66/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 18 lipca 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2006 r. nr 233 poz. 2652 z dnia 06.09.2006 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 233 poz 2657 z dnia 06.09.2006 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kaniów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 109/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2882 z dnia 10.10.2008 r.
Zmiana nr 2 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kaniów oraz zmiana nr 7 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Chrusty i Zagnańsk na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 15/2010 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 19 stycznia 2010 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 144 poz. 1143 z dnia 28.04.2010 r.
Zmiana nr 4 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kaniów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 110/2010 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 28 czerwca 2010 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 245 poz. 2428 z dnia 31.08.2010 r.
Zmiana nr 5 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kaniów na terenie gminy Zagnańsk wraz ze zmianą	Uchwała nr 91/2014 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 24 września 2014 roku zmieniona uchwałą nr 105/2014 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 5 listopada 2014 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3290 z dnia 04.12.2014 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. poz 3290 z dnia 04.12.2014 r.

SOŁECTWO KOŁOMAŃ		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kołomań na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 90/2006 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 16 października 2006 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 8 poz. 121 z dnia 16.01.2007 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kołomań na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 110/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2883 z dnia 10.10.2008 r.
Zmiana nr 3 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kołomań na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 70/2010 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 29 kwietnia 2010 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 193 poz. 1805 z dnia 28.06.2010 r.
Zmiana nr 6.1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kołomań na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 18/2012 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 30 stycznia 2012 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 918 z dnia 22.03.2010 r.
Zmiana nr 6.2 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kołomań na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 82/2012 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 22 sierpnia 2012 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2554 z dnia 24.09.2012 r.
SOŁECTWO LEKOMIN		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Lekomin wraz ze zmianą	Uchwała nr 47/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 17 maja 2006 r. wraz ze zmianą uchwała nr 68/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 18 lipca 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 233 poz. 2653 z dnia 06.09.2006 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 233 poz 2659 z dnia 06.09.2006 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Lekomin na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 101/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2874 z dnia 10.10.2008 r.
SOŁECTWO SAMSONÓW		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Samsonów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 15/2007 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 26 kwietnia 2007 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 114 poz. 1698 z dnia 27.06.2007 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Samsonów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 111/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2884 z dnia 10.10.2008 r.
Zmiana nr 2 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Samsonów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 135/2009 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 29 grudnia 2009 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 95 poz. 700 z dnia 15.03.2010 r.
Zmiana nr 5 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Samsonów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 101/2012 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 30 października 2012 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3383 z dnia 04.12.2012 r.
Zmiana nr 5.1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Samsonów na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 46/2013 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 19 czerwca 2013 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2950 z dnia 31.07.2013 r.
Zmiana nr 6 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Uchwała nr 81/2012 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 22 sierpnia 2012	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2553 z dnia 24.09.2012 r.

sołectwa Samsonów na terenie gminy Zagnańsk	roku	
SOŁECTWO SZAŁAS		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Szalas wraz ze zmianą	Uchwała nr 49/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 17 maja 2006 r. wraz ze zmianą uchwała nr 70/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 18 lipca 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 233 poz. 2654 z dnia 06.09.2006 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 233 poz 2661 z dnia 06.09.2006 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Szalas na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 112/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2885 z dnia 10.10.2008 r.
Zmiana nr 3 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Szalas na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 81/2010 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 29 kwietnia 2010 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 193 poz. 1810 z dnia 28.06.2010 r.
SOŁECTWO TUMLIN		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Tumlin na terenie gminy Zagnańsk wraz ze zmianą	Uchwała nr 50/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 17 maja 2006 r. wraz ze zmianą uchwała nr 69/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 18 lipca 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 233 poz. 2655 z dnia 06.09.2006 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 233 poz 2660 z dnia 06.09.2006 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Tumlin na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 52/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 24 kwietnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 120 poz. 1692 z dnia 17.06.2008 r.
Zmiana nr 2 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Tumlin na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 113/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2886 z dnia 10.10.2008 r.
Zmiana nr 3 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Tumlin na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 76/2010 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 29 kwietnia 2010 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 193 poz. 1808 z dnia 28.06.2010 r.
Zmiana nr 4 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Tumlin na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 138/2011 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 28 grudnia 2011 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 682 z dnia 01.03.2012 r.
Zmiana nr 5 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Tumlin na terenie gminy Zagnańsk wraz ze zmianą	Uchwała nr 41/2012 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 27 kwietnia 2012 roku zmieniona uchwałą nr 84/2012 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 22 sierpnia 2012 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 1845 z dnia 21.06.2012 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. poz 2591 z dnia 28.09.2012 r.
SOŁECTWO UMER		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Umer na terenie gminy Zagnańsk wraz ze zmianą	Uchwała nr 79/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 11 września 2006 r. zmieniona uchwałą nr 17/V/2006 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 28 grudnia 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 38 poz. 259 z dnia 28.02.2007 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 38 poz 591 z dnia 28.02.2007 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Umer na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 114/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 38 poz. 2887 z dnia 10.10.2008 r.

Zmiana nr 2 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Umer na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 78/2010 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 29 kwietnia 2010 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 193 poz. 1809 z dnia 28.06.2010 r.
SOŁECTWO ZACHEŁMIE		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Zachełmie na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 8/2007 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 26 lutego 2007 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 75 poz. 1161 z dnia 27.04.2007 r.
Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Zachełmie na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 115/2008 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 26 sierpnia 2008 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 215 poz. 2888 z dnia 10.10.2008 r.
Zmiana nr 3 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Zachełmie na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 14/2010 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 19 stycznia 2010 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 114 poz. 1142 z dnia 28.04.2010 r.
Zmiana nr 4 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Zachełmie na terenie gminy Zagnańsk wraz ze zmianą	Uchwała nr 45/2013 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 19 czerwca 2013 roku zmieniona uchwałą nr 58/2013 z dnia 26 sierpnia 2013 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2949 z dnia 31.07.2013 r. wraz ze zmianą Dz. Urz. Woj. Świąt. poz 3323 z dnia 02.10.2013 r.
Zmiana nr 5 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Zachełmie na terenie gminy Zagnańsk	Uchwała nr 92/2014 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 24 września 2014 roku	Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2893 z dnia 03.11.2014 r.

Tabela 2. Wykaz obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy Zagnańsk. Źródło: opracowanie własne.

2.3.2. Opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy Zagnańsk w chwili obecnej są w trakcie opracowania następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Samsonów na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 4/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Samsonów na terenie gminy Zagnańsk),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Zachełmie (Uchwała Nr 133/VIII/2019 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Zachełmie na terenie gminy Zagnańsk).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Tumlin na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 7/VIII/2021 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Tumlin na terenie gminy Zagnańsk).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Jasiów na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 6/VIII/2021 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Jasiów na terenie gminy Zagnańsk).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Belno na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 110 / 2021 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Belno na terenie gminy Zagnańsk).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Długojów na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 111 / 2021 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Długojów na terenie gminy Zagnańsk).

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Jasiów na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 131 / 2021 z dnia 3 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 6/VIII/2021 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Jasiów na terenie gminy Zagnańsk).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Jaworze na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 112 / 2021 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Jaworze na terenie gminy Zagnańsk).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Kaniów na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 113 / 2021 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Kaniów na terenie gminy Zagnańsk).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Kołomań na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 114 / 2021 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Kołomań na terenie gminy Zagnańsk).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Szałas na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 115 / 2021 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Szałas na terenie gminy Zagnańsk).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obrębu Umer na terenie gminy Zagnańsk (Uchwała Nr 116 / 2021 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Umer na terenie gminy Zagnańsk).

2.4. Ruch budowlany.

2.4.1. Wnioski o zmianę studium i planów miejscowych.

W latach 2017 – 2019 wpłynęła dość duża ilość wniosków o zmianę przeznaczenia terenów, zarówno do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk” jak i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy. W poniższych tabelach przedstawiono zbiorcze zestawienia wniosków (złożonych do Studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) w latach 2017-2019.

Rok 2017

Liczba wniosków	Miejscowość	Zmiana przeznaczenia terenu
4	Bartków	Tereny budowlane
1		Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
5		Opracowanie nowego mpzp dla sołectwa Bartków
1	Samsonów	Opracowanie nowego mpzp dla sołectwa Samsonów
2	Tumlin	Tereny budowlane
1		Zabudowa mieszkaniowa
1	Zachełmie	Odrolnienie działki
8	Zagnańsk	Tereny budowlane
1		Drogi
1		Zabudowa usługowa (usługi komercyjne) lub zabudowa mieszkaniowa
2	Lekomin	Opracowanie mpzp dla sołectwa Lekomin

2018

Liczba wniosków	Miejscowość	Zmiana przeznaczenia terenu
1	Bartków	Tereny budowlane
1	Belno	Tereny budowlane, zabudowa usługowa
1	Jasiów	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, droga publiczna
1	Kajetanów	Zmiana zapisów mpzp
1		Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
1	Samsonów	Zmiana statusu
2	Szałas	Tereny budowlane
2	Tumlin	Aktualizacja zapisów mpzp dotyczących dróg
2	Zachełmie	Tereny budowlane
1		Zmiana zapisów mpzp dotyczących geometrii dachu
2		Droga publiczna
1		Zabudowa mieszkaniowa
1		Przekształcenie działki
1		Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
1		Zmiana zapisów mpzp dotyczących geometrii dachu
1	Zagnańsk	Likwidacja drogi wewnętrznej
12		Tereny budowlane
1	Lekomin	Opracowanie mpzp dla sołectwa Lekomin

2019

Liczba wniosków	Miejscowość	Zmiana przeznaczenia terenu
1		Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
1		Tereny budowlane
1	Bartków	Zabudowa mieszkaniowa
1	Belno	Tereny budowlane, zabudowa usługowa
1	Długojów	Zabudowa mieszkaniowa
1	Jasiów	Zmiana zapisów w mpzp
1	Jaworze	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
4	Kajetanów	Teren przemysłu, składów i magazynów
4		Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
1		Wyznaczenie drogi dojazdowej do działki
1		Zabudowa usługowa (usługi komercyjne)
10		Zwiększenie terenów przeznaczonych pod zabudowę
1	Samsonów	Zmiana przebiegu drogi KDW1
1		Tereny budowlane
1	Tumlin	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
1	Zachełmie	Zwiększenie terenu pod zabudowę
1		Zabudowa usługowa (handel)
1		Zabudowa usługowa (usługi komercyjne)
2	Zagnańsk	Tereny budowlane

Wnioski złożone przed podjęciem uchwały o przystąpieniu do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk” dotyczyły głównie zmiany przeznaczenia terenów na cele mieszkalne, zmiany zapisów obowiązujących planów miejscowych oraz przystąpienia do sporządzenia nowych planów dla wybranych obrębów. Największa liczba wniosków dotyczyła sołectw Samsonów, Lekomin, Zagnańsk i Bartków.

W trakcie procedury sporządzenia Studium wpłynęły 54 wnioski od osób prywatnych oraz 13 wniosków od instytucji.

2.4.2. Wydane pozwolenia na budowę.

Należy zauważyć, iż na obszarach wiejskich charakterystyczną cechą zabudowy była zabudowa zagrodowa. Jednak reguły gospodarki wolnorynkowej uwzględniające takie czynniki mające znaczny wpływ na kształtowanie się struktury przestrzennej układów osadniczych jak: bliskie sąsiedztwo miasta Kielce, rozwój infrastruktury technicznej czy politykę przestrzenną preferującą wielofunkcyjny charakter wsi zmieniły rodzaj i charakter zabudowy terenów gminy.

W latach 2017 – 2019 łącznie wydano 103 decyzje o pozwoleniu na budowę związanych z budownictwem mieszkaniowym jednorodzinnym oraz infrastrukturą techniczną, jedną decyzję na budynek handlowo-usługowy, 10 budynków transportu i łączności, 2 na budynki przemysłowe i magazynowe.

Zabudowa usługowa powstaje głównie wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 750.

Obszar gminy w całości pokryty jest planami miejscowymi, w związku z tym pozwolenia na budowę wydawane są na podstawie wypisu i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pokrycie w 100% obszaru gminy planami pozwala na racjonalne gospodarowanie przestrzenią.

3. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.

Układ przestrzenny gminy można podzielić na dwa rodzaje:

- obszary większych miejscowości, charakteryzujący się większą presją urbanizacyjną, co powoduje zmianę układu wiejskiego na miejski. Obszar ten podlega silniej komercjalizacji i urynkowienia procesów osiedleńczych.
- pozostały obszar gminy, posiadający charakter harmonijny, który zakłócony jest miejscowo rozproszeniem układów przestrzennych. Krajobraz ma naturalne cechy. Wsie charakteryzują się dawnym, pasmowym układem z zauważalnym rozproszeniem zabudowy.

Na obszarze gminy występuje zabudowa siedliskowa oddalona od zabudowy wsi. Istniejąca zabudowa warunkuje dalszy rozwój osadnictwa na istniejących zasadach zagospodarowania przestrzennego oraz na wyznaczonych planem terenach sąsiadujących z nimi.

Uwarunkowaniem jest konieczność zachowania walorów krajobrazowych, istniejących na terenach chronionych oraz wzdłuż obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej. Utrzymanie dotychczasowej poprawnej kondycji różnorodnych składników środowiska przyrodniczego tj. doliny cieków, terenów roślinności, terenów rolniczych, wymaga dalszej prawidłowej gospodarki i kontynuowania działań poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Na całym obszarze gminy Zagnańsk należy dążyć do harmonizacji zabudowy poprzez budowanie zabudowy plombowej i próby zwarcia zabudowy wiejskiej.

4. Diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.

W oparciu o Strategię Rozwoju Gmina Zagnańsk na lata 2014-2024 dokonano analiz w kontekście strefy przyrodniczej oraz społecznej.

Analizy środowiskowe

Zdiagnozowano oraz zinterpretowano silne i słabe strony oraz zagrożenia dla Gminy Zagnańsk (pod względem środowiskowym).

Silne strony:

- Bardzo cenne przyrodniczo obszary.

- Malowniczo położone tereny rekreacyjne – duża lesistość gminy oraz zbiorniki wodne.
- Korzystne położenie geograficzno - gospodarcze, bliskość miasta wojewódzkiego Kielc.
- Ponadlokalne atrakcje turystyczne – Dąb Bartek, skamieliny Tetrapoda.

Słabe strony:

- Gleby niskich klas bonitacyjnych.
- Nieekologiczne rolnictwo.

Zagrożenia dla środowiska:

- Wysokie zagrożenie pożarowe, szczególnie podczas miesięcy letnich.
- Zmiany w ukształtowaniu terenu spowodowane eksploatacją złóż.

Analizy społeczne

W kontekście strefy społecznej przewiduje się następujące silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla Gminy Zagnańsk.

Silnymi stronami Gminy są pod względem społecznym:

- Dobrze rozwinięta sieć szkół.
- Niski wskaźnik obciążenia demograficznego.
- Zaangażowanie władz gminy w sprawy społeczności lokalnej.
- Dobry stan infrastruktury technicznej.

Słabymi stronami Gminy są pod względem społecznym:

- Brak wolnych lokali komunalnych.
- Ujemny przyrost naturalny.
- Niewystarczająca liczba placówek ambulatoryjnych.
- Niski odsetek mieszkańców pracujących na terenie Gminy.

Szansami dla Gminy są pod względem społecznym:

- Podniesienie poziomu infrastruktury.
- Bliskość ośrodka miejskiego - Kielc
- Rozwój agroturystyki.
- Rozwój turystyki
- Zwiększenie dostępu do Internetu.
- Przygotowanie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych.

5. Stan środowiska.

5.1. Podstawowe elementy środowiska.

5.1.1. Geomorfologia.

Gmina Zagnańsk charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Stanowi pofalowaną wyżynę, wyniesioną 300-350 m n. p. m. która jest porożcinana dolinami rzecznyymi o szerokich i płaskich dnach.

Północna część gminy odznacza się niskofalistszą rzeźbą terenu z wysokościami wzniesień ponad 400 m oraz deniwelacją terenu ok. 140 m. Zaś w części południowej występują wyższe wzniesienia oraz większe spadki terenu (Pasma Masłowskie oraz Klonowskie). Pasma Klonowskie w części południowej przechodzi w teren falisty i równinny w kierunku Doliny Wilkowskiej. W południowo-zachodniej części gminy rozciąga się Pasma Tumlińskie, którego najwyższe wzniesienie wynosi 417,7 m n. p. m. Jest to teren pagórkowaty, falisty, ale też równinny o deniwelacji terenu ok. 167 m.

Więszymi wzniesieniami są tutaj:

- Góra Krzemionki 389,4 m n. p. m.
- Góra Barcza 465,1 m n. p. m.
- Góra Chełmowa 351 m n. p. m.
- Bukowa Góra 467 m n. p. m.
- Góra Sosnowica 416 m. n. p. m.

5.1.2. Budowa geologiczna i surowce mineralne.

Obszar gminy Zagnańsk położony jest na pograniczu dwóch jednostek geologicznych: trzonu paleozoicznego oraz permsko-mezozoiczne obrzeżenie trzonu paleozoicznego.

Trzon paleozoiczny Gór Świętokrzyskich zbudowany jest głównie z osadów:

- kambru – piaskowce, iłowce, kwarcyty,
- ordowiku – mułowce, iłowce, osady piaszczysto-wapienne,
- syluru – łupki krzemionkowe i ilaste, szarogłazy,
- dewonu – iłowce, mułowce, piaskowce, osady węglanowe,
- karbonu (w niewielkim stopniu) – serie ilasto-krzemionkowe i marglisto-wapienne.

Utwory trzonu paleozoicznego zostały ukształtowane w kilku etapach ruchów tektonicznych oraz są poprzecinane uskokami. Występują tu intruzje magmowe (lamprofirów i diabazów) oraz rudy: ołowiu, miedzi, srebra i żelaza. Osady trzonu paleozoicznego budują obszar gminy Zagnańsk, lecz ich wychodnie pojawiają się jedynie na południowych krańcach gminy.

Permsko-mezozoiczne obrzeżenie trzonu paleozoicznego Gór Świętokrzyskich zbudowane jest z utworów:

- permu – zlepieńce tzw. zygmunrowskie, margle, wapienie, łupki, osady piaszczysto-mułowcowe,
- triasu – wapienie, piaskowce, iły.

Występują tu rudy żelaza, które obecnie nie mają znaczenia gospodarczego.

Starsze formacje geologiczne przykryte są utworami czwartorzędowymi (piaski, mułki, torfy, gliny zwałowe, lessy) oraz najmłodsze osady dolin rzek.

Teren gminy jest dość zasobny w surowce skalne. Występujące tu kopaliny to: wapienie, gliny, piaskowce (w tym kwarcytowe i triasowe), rudy żelaza, dolomity, piaski oraz iły kamionkowe.

Surowce ilaste (skały ilaste jurajskie i triasowe) zostały udokumentowane w złożach: Kołomań – Podlesie, Kołomań – Podlesie I, Samsonów – Ciągłe oraz Samsonów.

Piaskowce zostały udokumentowane w złożu Sosnowica

Dolomity zostały udokumentowane w złożu Zachełmie.

5.1.3. Wody powierzchniowe.

Obszar gminy Zagnańsk znajduje się w dorzeczu Wisły oraz w zlewni rzeki Nidy, Pilicy i Kamiennej (na rysunku Studium oznaczono przebieg działu wodnego). Przeważająca część obszaru (ok. 90% terenu gminy) odwadniana jest przez rzekę Nidę. Główną rzeką jest prawy dopływ Nidy. Dopływami Nidy są: Bobrza, Silnica, Lubrzanka i Sufraganiec, dopływami Pilicy są Krasna i Czarna Taraska. Grunty położone na granicach rzek są podmokłe i wiosną często zalewane.

Gmina Zagnańsk znajduje się w zasięgu następujących jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych: Czarna Taraska (RW20006254449), Krasna (RW20006254429), Bobrza do Ciemnicy (RW20005216482), Kamienna do Bernatki (RW20005234312), Lubrzanka do Zalewu Cedzyna (RW200062164431), Silnica (RW20006216488) i Sufraganiec (RW200062164869).

Na terenie gminy Zagnańsk znajdują się 3 zbiorniki retencyjne, spełniających również funkcje rekreacyjne:

1. „Borowa Góra” w Kaniowie – 2,14 ha, poj. 32 tys. m³. Zbiornik położony na dopływie Bobrzy zwanym „Krzyk”.
2. „Zachełmie” – 1,3 ha, poj. 19,2 tys m³. Zbiornik położony na dopływie Bobrzy.
3. „Umer” – 11,9 ha, poj. 196 tys m³. Zbiornik położony na rzece Bobrzy oraz zrealizowany został w ramach programu małej retencji województwa świętokrzyskiego.

5.1.4. Wody podziemne.

W regonie świętokrzyskim wody podziemne stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. W gminie Zagnańsk dla potrzeb zaopatrzenia w wodę korzysta się również z zasobów wód podziemnych. Użytkowe poziomy wodonośne na obszarze gminy Zagnańsk związane są z utworami dewonu, triasu i czwartorzędu.

Na terenie Gminy Zagnańsk można wyodrębnić następujące poziomy wodonośne:

- Środkowodewoński poziom wodonośny – związany jest z dolomitami, charakteryzujący się dużą zawartością substancji mineralnych, zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części Gminy.
- Cechszyński poziom wodonośny – znajduje się w okolicach miejscowości Kajetanów, związany jest z utworami marglisto-okruchowymi.
- Czwartorzędowy poziom wodonośny – zlokalizowany w dorzeczu Bobrzy oraz związany jest z osadami piaszczystymi. Zazwyczaj są to wody zanieczyszczone.
- Triasowy poziom wodonośny – związany z piaskowcami dolnego triasu. Są to wody bardzo dobrej jakości, średniej lub małej twardości oraz mało zmineralizowane.

Południowa i centralna część południowa znajduje się w zasięgu jednolitej części wody podziemnej nr 101 (PLGW2000101), północna część należy do jednolitej części wody podziemnej nr 85 (PLGW200085), zaś część południowo-wschodnia do jednolitej części wody podziemnej nr 102 (PLGW2000102).

Centralna część gminy znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 414 Zbiornik Zagnańsk (pow. 219,6 km², zasoby dyspozycyjne około 40 794 m³/d). Jest to zbiornik krasowo-porowo-szczelinowy, został wydzielony z triasowego poziomu wodonośnego. Zwierciadło wody w skali regionalnej posiada charakter napięty. Wydajności studni są duże ok. 200 m³/h. Charakteryzuje się bardzo dobrą jakością wód, z podwyższoną zawartością żelaza.

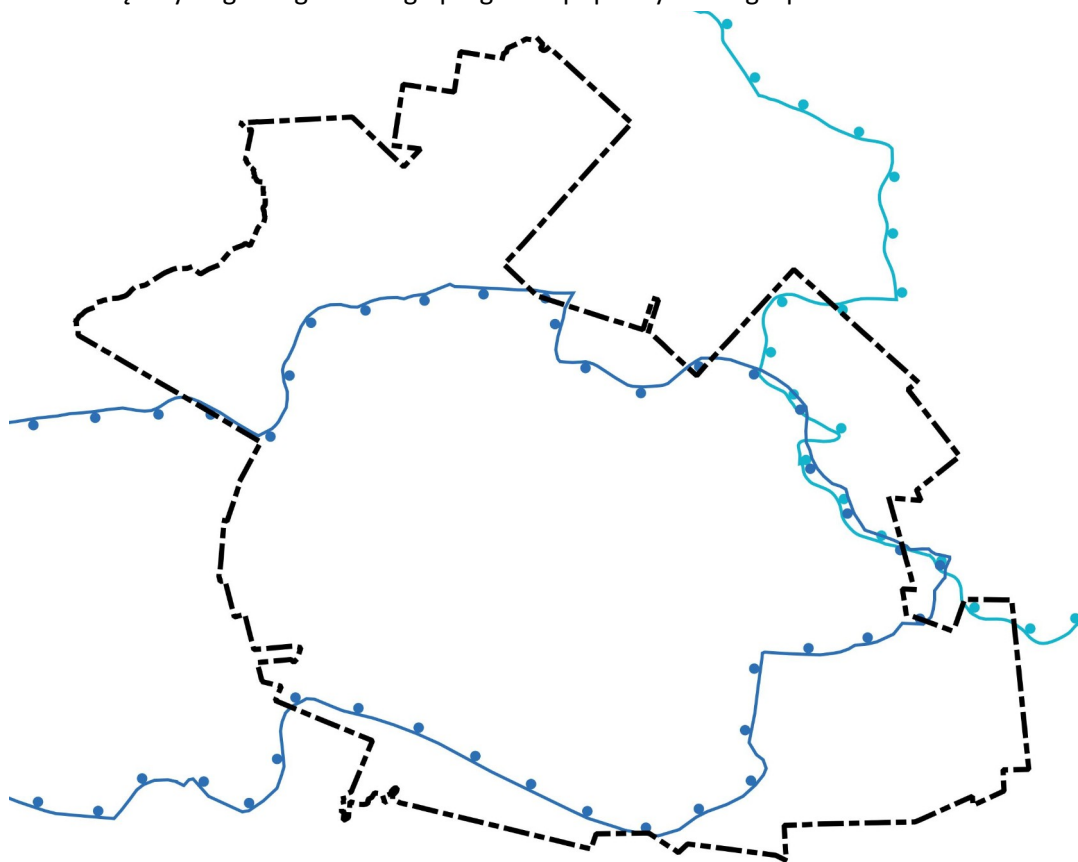
W granicach gminy Zagnańsk (w północno – wschodniej części) znajduje się także Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 415 Zbiornik rzeka górna Kamienna. Zbiornik ten zajmuje powierzchnię ok. 177 km². Jest to zbiornik krasowo-porowo-szczelinowy, położony w obrębie triasu środkowego i dolnego. Zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą ok. 23 190 m³/h.

Wszystkie zbiorniki wód podziemnych w województwie są na ogół słabo chronione przed zanieczyszczeniem. Liczne wychodne skał zbiornikowych na powierzchni terenu oraz małej miąższości nadkład osadów czwartorzędowych sprawiają, że czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu wynosi najczęściej od poniżej 5 do 25 lat. Zbiorniki GZWP nr 414 oraz 415 nie mają wyznaczonych stref ochronnych.

Z przeprowadzonej charakterystyki wynika, że:

- czteropiętrowość i wielopiętrowość wód podziemnych, a także zróżnicowanie przestrzenne jest korzystnym dla środowiska biotycznego aspektem hydrosfery, mozaika głębokości występowania wód podziemnych tworzy mozaikę siedlisk i ekosystemów,
- wyraźnie wyróżniająca się pod względem ilości zjawisk wodnych centralna część gminy odpowiada dużej bioróżnorodności, ma decydujące znaczenie dla zasobów i gospodarki wodnej w omawianym obszarze,
- istnieją hydrologiczne możliwości rozbudowy retencji powierzchniowej w dolinach rzecznych,

- „naturalna” gospodarka ściekowa: odprowadzanie ścieków bezpośrednio do cieków powierzchniowych lub do gruntu (szamba), a ponadto spływy powierzchniowe z terenów zielonych i gruntów ornych – decyduje o pogorszonej jakości wód powierzchniowych, zjawisko ma tendencję wzrostową i wymaga długofalowego programu poprawy stanu gospodarki wodno-ściekowej.

Legenda

- Granica gminy Zagnańsk
- Granica Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 414 - Zbiornik Zagnańsk
- Granica Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 415 - Zbiornik rzeka górna Kamienna

Rysunek nr 5: Zasięgi Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na terenie gminy Zagnańsk źródło: opracowanie własne

5.1.5. Klimat lokalny.

Pod względem klimatycznym obszar gminy położony jest w obszarze Krainy Gór Świętokrzyskich. Jest on ostrzejszy od klimatów nizinnych oraz łagodniejszy niż klimaty górskie.

Warunki klimatyczne noszą cechy typowe dla wyżyn południowopolskich.

Średnia temperatura najchłodniejszego miesiąca (stycznia) wynosi $-3,5^{\circ}\text{C}$, natomiast średnia temperatura najcieplejszego miesiąca (lipca) $+18^{\circ}\text{C}$. Średnioroczna temperatura powietrza przekracza $7,0/7,5^{\circ}\text{C}$ i jest wyraźnie niższa od średniej rocznej dla Polski, która wynosi $8,2^{\circ}\text{C}$. Średnia temperatura okresu wegetacyjnego wynosi ok. 16°C . Długość okresu wegetacyjnego wynosi 230 dni, jedynie w zachodnich krańcach gminy wynosi 240 dni.

Średni roczny opad wynosi 600-650 mm. Wielkość opadów w okresie wegetacyjnym wynosi ok. 250 mm. W ciągu roku liczba dni z opadem wynosi 120-170, natomiast pokrywa śnieżna zalega przez 50-90 dni.

Wilgotność powietrza zbliżona jest do przeciętnej Polski i wynosi 80%, przy czym najwyższe wartości dominują zimą (grudzień - luty) a najniższe wiosną (kwiecień - czerwiec). Najbardziej pogodnym okresem jest marzec – maj a najbardziej pochmurnym grudzień.

Kierunki i rozkład wiatru w ciągu roku warunkowane są ogólną cyrkulacją powietrza atmosferycznego oraz, w mniejszym stopniu, ukształtowaniem terenu. Przeważają wiatry zachodnie, południowo-zachodnie oraz południowe.

5.1.6. Gleby.

Na terenie gminy Zagnańsk przeważają użytki rolne niskich klas bonitacyjnych (V i VI) – około 75% gleb. Prawie wszystkie gleby odznaczają się wadliwymi stosunkami wodnymi, czyli są okresowo podmokłe lub za suche. Gleby chronione pochodzenia organicznego zajmują niewielki obszar w części północnej gminy w miejscowości Szałas, zaś gleby klasy III znajdują się w części południowej gminy, w obrębie Kajetanów i Gruszka. Na terenie gminy nie występują gleby klasy I i II.

W gminie Zagnańsk dominują gleby brunatne, czarne ziemie zdegradowane, pseudobielicowe, mady, gleby murszowate, glejowe oraz torfowe, które powstały z ubogich skał macierzystych. Najczęstszymi skałami macierzystymi są: wapienie dewońskie, piaskowce i pstry ility triasowe, piaskowce kambryjskie, czwartorzędowe utwory morenowe, gliny i piaski oraz lessy.

Zmiany przeznaczenia gruntów klas I-III na terenie gminy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Z uwagi na ich przyrodnicze znaczenie, działania władz powinny zmierzać do zachowania dobrych warunków glebowych, poprzez minimalizację przekształceń tych obszarów pod cele nierolnicze oraz eliminowanie możliwych źródeł zanieczyszczeń. W pierwszej kolejności na potrzeby rozwojowe miejscowości powinny być przeznaczane grunty położone w obrębie lub w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych, położone w zasięgu istniejącej lub planowanej w najbliższym czasie infrastruktury. Prowadzona dotychczas na terenie gminy polityka przestrzenna uwzględniała te aspekty w dokumentach określających zagospodarowanie przestrzenne.

Wskazane dla poprawy struktury przyrodniczej oraz w mniejszym stopniu jakości gleb jest wprowadzenie roślinności śródpolnej oraz pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków wodnych i dróg, a w szczególności wokół terenów powierzchniowej eksploatacji surowców. Poprawią one strukturę przyrodniczą obszaru (przeciwdziałanie nadmiernemu uproszczeniu agrocenoz) oraz warunki agroklimatyczne (zmniejszenie erozji wietrznej gleb, dłuższe utrzymywanie pokrywy śnieżnej, zwiększenie wilgotności). Izolacja od dróg i kopalni (jednej z głównych przyczyn zanieczyszczenia gleb) poprawi stan terenów znajdujących się w bezpośrednim ich sąsiedztwie.

5.2. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione (fauna i flora).

Gmina Zagnańsk leży na obszarze jednej krainy geobotanicznej (Matuszkiewicz J. M. 2008), tj. Krainy Gór Świętokrzyskich – Okręg Gór Świętokrzyskich Właściwych (północna część gminy) i Okręg Puszczy Świętokrzyskiej, obejmujący południową część gminy.

Ponad połowa powierzchni gminy (ok. 58%) stanowi lasy, które są pozostałością kompleksu Puszczy Jodłowej.

Zgodnie z Dyrektywą Siedliskową wilgotne **łąki trzęślicowe Molinion** należą do zbiorowisk naturalnych (Kod: 6410). Zbiorowiska te tworzą niewielkie płyty w północnej części gminy w obrębie Samsonów. Łąki te wykształcają się zarówno na podłożach zasobnych, jak i mezotroficznych oraz oligotroficznych, wilgotnych i świeżych. Specyficzną cechą siedliska jest zmienny poziom wody gruntowej w ciągu roku, stanowiący zasadniczy element różnicujący i decydujący o wykształceniu się tego zbiorowiska. Fizjonomicznie łąki trzęślicowe odznaczają się stałym udziałem trzęślicy modrej *Molinia caerulea*. Występują tu także: kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, nasięźrał pospolity *Ophioglossum*

vulgatum, przytulia północna *Galium boreale*, okrzyń łąkowy *Laserpitium prutenicum*, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis*, sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia* i koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*.

We wschodniej oraz południowej części gminy (m. in. okolice Kołomania, Tumlina, Jaworza, Gruszki) wykształciły się **kwaśne buczyny Luzulo-Fagetum** (siedlisko naturalne, kod 9110). Obejmuje ono lasy rosnące na ubogich, kwaśnych glebach. Charakteryzuje się udziałem kosmatki gajowej *Luzula luzuloides*, śmiałka pogiętego *Deschampsia flexuosa*, borówki czernicy *Vaccinium myrtillus* w rusznie.

Siedlisko **wyżynnego jodłowego boru mieszanego Abietetum polonicum** (siedlisko naturalne, kod 91P0) w głównej mierze wykształciło się w części północnej gminy (w okolicach Kołomania, Długojewa, Szałas, Samsonowa, Belna), ale można je spotkać również w części południowej, tj. Tumlinie, Jaworze i Gruszcze. Dominującym gatunkiem jest jodła z domieszką sosny, świerka, osiki i buka.

W obrębach Długojów, Szałas, Gruszka występują **łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae i olsy źródliskowe** (siedlisko naturalne, kod 91E0). Wykształciły się one na glebach o wysokim poziomie wód gruntowych – pobagiennych lub napływowych aluwialnych lub na obszarach zalewanych wodami rzecznyymi.

W części wschodniej oraz południowej gminy w okolicach Gruszki, Belna i Tumlina wykształciły się **żyzne buczyny Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion** (siedlisko naturalne, kod 9130). Cechą charakterystyczną jest bogate i bujne runo ze znamionym udziałem gatunków z rodzaju żywiec *Dentaria*.

W obrębach Kołomań, Samsonów i Belno występują **grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum** (siedlisko naturalne, kod 9170). Drzewostan często buduje grab, ale również dąb. Obecność sosny jest zazwyczaj wynikiem dawniejszych działań człowieka. Grądy porastają gleby rdzawe, brunatne, płowe, czarne ziemie leśne, gleby opadowo-glejowe.

W północnej części gminy (w obrębie Długojów) wykształciły się **zbiorowiska niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie Arrhenatherion elatioris** (siedlisko naturalne, kod 6510). Są to cenne antropogeniczne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych, świeżych glebach mineralnych. Łąki te to zbiorowiska bogate florystycznie, wysokoproduktywne, wielokośne. Cechuje je udział takich traw, jak rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, stokłosa miękka *Bromus hordoraceus*. Znaczny udział mają wysokie byliny z rodziny baldaszkowatych (*Apiaceae*), wśród których są: marchew zwyczajna *Daucus carota*, barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*, pasternak zwyczajny *Pastinaca sativa*, biedrzynek wielki *Pimpinella major*.

W południowej części gminy w obrębie Gruszka występuje siedlisko **górkich borów świerkowych Piceion abietis**, (siedlisko naturalne, kod 9410). Głównym gatunkiem jest świerk pospolity, ale w niższych położeniach można zauważyć domieszkę jodły. Charakteryzuje się niezbyt bujnym runem i podszytem. Występuje tu między innymi: jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*, porzeczka skalna *Ribes petraeum*, trzcinnik owłosiony *Calamagrostis villosa*, wiciokrzew czarny *Lonicera nigra*, borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, podbiałek alpejski *Homogyne alpina*.

Czerwona Księga Zwierząt:

1. kozioróg dębosz
2. jelonek rogacz
3. puszczyk uralski

Czerwona Księga Roślin:

1. wierzba borówkolistna
2. cis pospolity
3. storczyk krwisty
4. buławnik czerwony

Gatunki zwierząt podlegające ścisłej ochronie gatunkowej:

1. orzesznica
2. kszyc
3. derkacz
4. dzięcioł zielonosiwy
5. dzięcioł czarny
6. dzięcioł zielony
7. gąsiorek
8. kokoszka
9. muchołówka mała
10. ortolan
11. pliszka górska
12. puszczyk
13. samotnik
14. siniak
15. zniczek
16. żuraw
17. traszka grzebieniasta
18. modraszek telejus
19. czerwończyk nieparek
20. iglica mała
21. przepłotka aurinia
22. zalotka większa

Gatunki zwierząt podlegające częściowej ochronie gatunkowej:

1. bóbr europejski
2. popielica
3. kruk
4. jaszczurka zwinka
5. jaszczurka żyworodna
6. zaskroniec zwyczajny
7. żmija zygzakowata
8. traszka zwyczajna
9. żaba trawna
10. rak rzeczny
11. biegacz gładki
12. biegacz zielonozłoty
13. szklarnik leśny

Gatunki roślin podlegające ścisłej ochronie gatunkowej:

1. kosaciec syberyjski
2. goryczka wąskolistna
3. mieczyk dachówkowaty
4. mieczyk błotny
5. pełnik europejski
6. rosiczka okrągłolistna
7. rosiczka długolistna
8. śnieżyczka przebiśnieg

9. lilia złotogłów
10. buławnik czerwony
11. buławnik mieczolistny
12. obuwik pospolity
13. storzan bezlistny
14. wierzba borowkolistna

Gatunki roślin podlegające ochronie częściowej gatunkowej:

1. widłak jałowcowaty
2. widłak goździsty
3. wawrzynek wilczelyko
4. tojad dzióbaty
5. gnidosz rozesłany
6. storczyk plamisty
7. storczyk krwisty
8. storczyk szerokolistny
9. podkolan biały
10. podkolan zielonawy
11. centuria pospolita
12. bagno zwyczajnego
13. pierwiosnka wyniosła

Gatunki rzadkie i zagrożone wyginięciem:

1. czosnek niedźwiedzi
2. paprotnica krucha
3. kokoryczka okófkowa
4. paprotnik kolczysty
5. starzec gajowy
6. przetacznik górskie
7. irga czarna
8. gołek białawy
9. liczydło górskie
10. lepiężnik biały
11. turzyca Davalla
12. żywiec dziewięciolistny
13. narecznica grzebieniasta

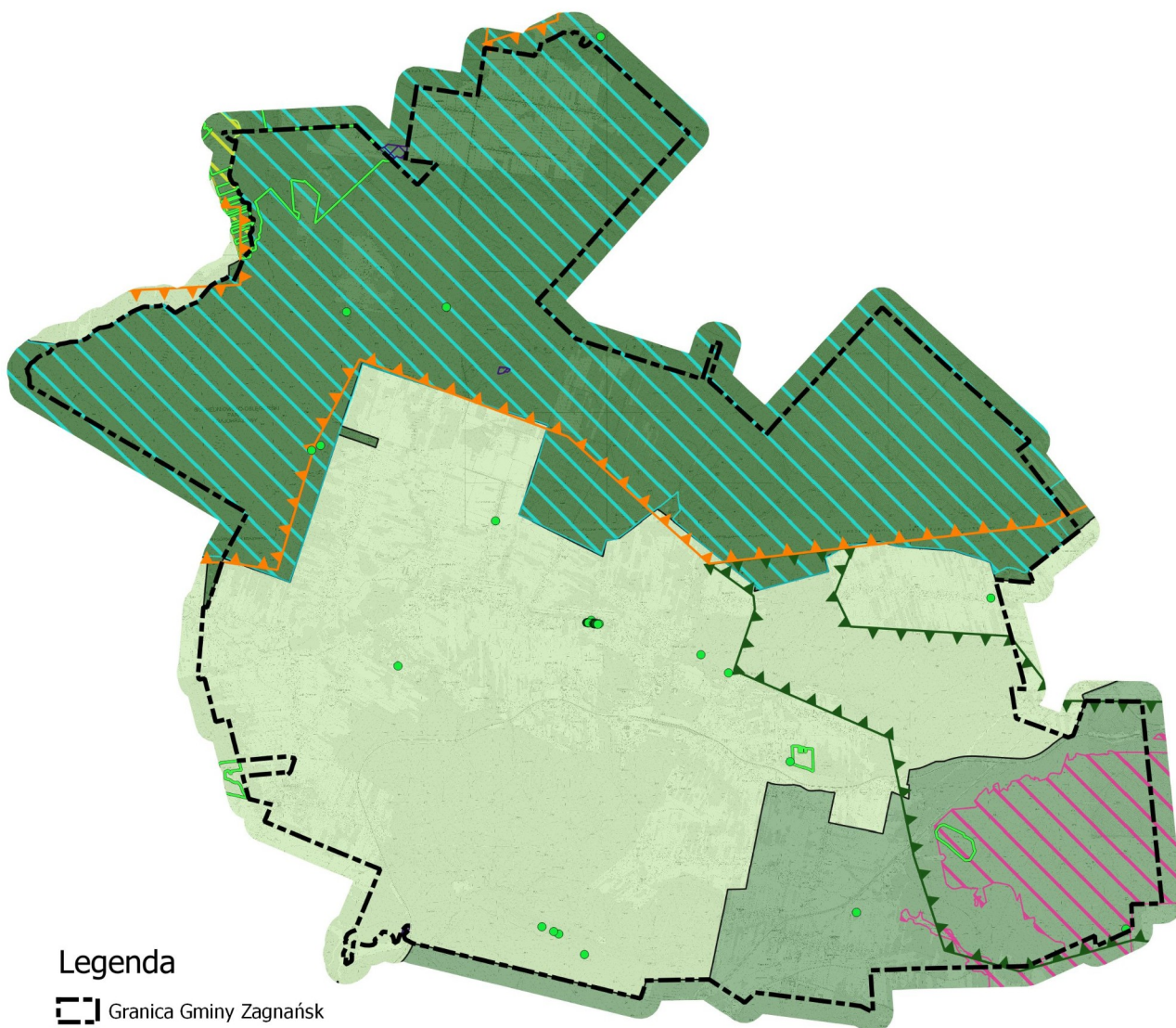
Gatunki grzybów podlegające ochronie:

1. smardze
2. sromotniki
3. szmaciak gałęzisty
4. purchawica olbrzymia
5. modrzewica lekarska
6. podgrzybek pasożytniczy

W granicach gminy Zagnańsk występują następujące formy ochrony przyrody (na podstawie centralnego rejestru form ochrony – prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska):

- Rezerwat przyrody Górna Krasna,
- Rezerwat Przyrody Barcza,

- Rezerwat Przyrody Zachełmie,
- Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy,
- Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego krajobrazu,
- Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 – Dolina Krasnej (PLH260001),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 – Ostoja Barcza (PLH260025),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 – Lasy Suchedniowskie (PLH260010),
- 18 Pomników Przyrody,
- użytek ekologiczny.

Legenda

- Granica Gminy Zagnańsk
- Rezerваты Przyrody
- Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy
- Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu
- Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu - otulina Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Dolina Krasnej (PLH260001)
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Ostoja Barcza (PLH260025)
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Lasy Suchedniowskie (PLH260010)
- Pomniki Przyrody
- Użytki ekologiczne
- Korytarz ekologiczny Częstochowa - wschód
- Korytarz ekologiczny Góry Świętokrzyskie i Dolina Wisły

Rysunek nr 6: Formy ochrony przyrody na terenie gminy Zagnańsk źródło: opracowanie własne

5.2.1. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy znajdują się następujące obszary Natura 2000:

- **Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000 Lasy Suchedniowskie (PLH260010)** został ustanowiony decyzją komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowany jako dokument nr C(2008)8039) (2009/93/WE).

Obszar obejmuje pasmo wzniesień Płaskowyżu Suchedniowskiego i Wzgórza Kołomańskiego. Ponad 80 % powierzchni ostoi zajmują lasy mieszane i bory. W obniżeniach terenu zachowały się wilgotne łąki i torfowiska. Niecałe 10 % obszaru zajmują łąki i pola uprawne. Występują tu tereny źródłiskowe Bobrzy, Krasnej i Kamionki. Można spotkać również liczne zespoły zabytków techniki przemysłu metalurgicznego i urządzeń hydrotechnicznych. Szczególnie bogata jest fauna bezkręgowców, z rzadkimi w Polsce chrabąszczami.

Dla Obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz. 1458 z późn. zm.).

Przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie są następujące siedliska przyrodnicze:

- Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie),
- Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion),
- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris),
- Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą,
- Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z (Scheuchzerio–Caricetea),
- Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum),
- Żyzne buczyny (Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion),
- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum),
- Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe,
- Wyżynny jodłowy bór mieszany (Abietetum polonicum).

Gatunki zwierząt:

- *Barbastella barbastellus* Mopek,
- *Bombina bombina* Kumak nizinny,
- *Boros schneideri* Ponurek Schneidera,
- *Canis lupus* Wilk szary,
- *Castor fiber* Bóbr europejski,
- *Cucujus cinnaberinus* Zgniotek cynobrowy,
- *Eudontomyzon mariae* Minóg ukraiński,
- *Euphydryas aurinia* Przeplatka aurinia,
- *Leucorrhinia pectoralis* Zalotka większa,
- *Lutra lutra* Wydra wodna,
- *Myotis myotis* Nocek duży,

- *Phengaris teleius* Modraszek telejus,
 - *Rhysodes sulcatus* Zagłębek bruzdkowaty,
 - *Triturus cristatus* Traszka grzebieniasta,
 - *Vertigo angustior* Poczwarówka zwężona.
- **Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Krasnej (PLH260001)** został ustanowiony decyzją komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE). Obszar znajduje się w powiatach koneckim, kieleckim i skarżyskim. Obszar obejmuje naturalną, zabagnioną dolinę rzeki Krasnej i jej dopływów. W części wschodniej i południowej Doliny Krasnej dominują ekosystemy nieleśne: pastwiska, rozległe tereny mieszkaniowe i łąki, zaś w części północnej ekosystemy leśne z borami sosnowymi. Najcenniejsze torfowiska wykształciły się w środkowej i południowej części doliny. Dla Obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH 260001 (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz. 1450 z późn. zm.).

Przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej są następujące siedliska przyrodnicze:

- Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
- Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
- Suche wrzosowiska (*Calluno – Genistion*, *Pohlio Callunion*, *Calluno – Arctostaphylion*),
- Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion – płaty bogate florystycznie*)
- Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*,
- Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*),
- Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne.
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłkowe
- Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)

Gatunki zwierząt:

- *Castor fiber* Bóbr europejski,
- *Cottus gobio* Głowacz białopłewy
- *Eudontomyzon mariae* Minóg ukraiński,
- *Euphydryas aurinia* Przeplatka aurinia,
- *Leucorrhinia pectoralis* Zalotka większa,
- *Lutra lutra* Wydra wodna,
- *Lycaena dispar* Czerwończyk nieparek
- *Misgurnus fossilis* Piskorz
- *Myotis myotis* Ophiogomphus cecila
- *Phengaris teleius* Modraszek telejus,
- *Rhysodes sulcatus* Zagłębek bruzdkowaty,
- *Triturus cristatus* Traszka grzebieniasta,

- *Vertigo angustior* Poczwarówka zwężona.
 - *Vertigo moulinsiana* Poczwarówka jajowata
- **Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Barcza (PLH260025)** został ustanowiony decyzją komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowany jako dokument nr C(2010)9669 (2011/64/UE).

Obszar znajduje się w powiatach kieleckim i skarżyskim. Obszar obejmuje zachodnią część pasma Klonowskiego Gór Świętokrzyskich, z wzniesieniami Ostra, Czostek i Barcza oraz podmokłe łąki w południowej części. Wzniesienia porośnięte są borem jodłowym z domieszką buka. W części zachodniej do 1970 r. funkcjonowały dwa kamieniołomy, z których wydobywano jasnoszare piaskowce kwarcytowe. W dawnych kamieniołomach można odnaleźć cienkie warstwy popiołów wulkanicznych (zielonych tufitów), które świadczą o tym, że w okresie dewonu w Górach Świętokrzyskich miały miejsce erupcje wulkaniczne. Po zakończeniu eksploatacji, wyrobiska wypełniły się wodą i powstały dwa jeziora.

Dla Obszaru Natura 2000 Ostoja Barcza PLH260025 nie ustanowiono planu zadań ochronnych.

Przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Ostoja Barcza są następujące siedliska przyrodnicze:

- Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie),
- Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)
- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)
- Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea),
- Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion)
- Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)
- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe,
- Wyżynny jodłowy bór mieszany (Abietetum polonicum).

Gatunki zwierząt:

- *Cottus gobio* Głowacz białopłewy,
- *Euphydryas aurinia* Przeplatka aurinia,
- *Lycaena dispar* Czerwończyk nieparek
- *Unio crassus* Skójka gruboskorupowa.

Dla Obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie, Dolina Krasnej oraz Ostoja Barcza obowiązują regulacje zawarte w art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

5.2.2. Parki krajobrazowe

Północna część gminy znajduje się w zasięgu **Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego**, który został utworzony Uchwałą Nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3147 z dn. 25.11.2014 r.) wraz ze zmianą – Uchwała Nr XXXIX/570/17 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr XLIX/872/14 z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 4130 z dn. 28.12.2017 r). Zajmuje on powierzchnię ok. 19 895 ha z czego na terenie gminy Zagnańsk ok. 4 869 ha oraz swoim

zasięgiem obejmuje tereny powiatów koneckiego, kieleckiego oraz skarżyskiego.

Szczególne cele ochrony Parku:

- zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów,
- racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin,
- zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy),
- zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk,
- zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej,
- zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej,
- preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu,
- zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych,
- zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych,
- ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Na obszarze Parku zakazuje się:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.),
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego,
- terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego,
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.

5.2.3. Obszary Chronionego Krajobrazu.

Na terenie gminy Zagnańsk występują następujące obszary Chronionego Krajobrazu:

- **Suchedniowsko-Oblęgarski Obszar Chronionego Krajobrazu (S-OOChK)** - położony w otulinie Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego.

Suchedniowsko-Oblęgarski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny rolnicze gęsto zaludnione oraz obszary leśne. Zajmuje powierzchnię 27 514 ha, z czego 5897 ha znajduje się na terenie gminy Zagnańsk. Suchedniowsko-Oblęgarski Obszar Chronionego Krajobrazu wyznaczony został w Rozporządzeniu Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 17 października 2001 r. w sprawie utworzenia na terenach otulin parków krajobrazowych obszarów chronionego krajobrazu. Obowiązującą podstawę prawną stanowi Uchwała Nr XLIX/880/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Suchedniowsko-Oblęgarskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3154 z dnia 25.11.2014 r.).

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu,
- zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk,
- zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych,
- zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Na obszarze S-OOChK w zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zakazy, o których mowa wcześniej nie dotyczą:

- terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu,
- terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu,
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu,
- ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Suchedniowsko-Oblęgarski Obszar Chronionego Krajobrazu stanowi otulinę Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego, której granice zostały wyznaczone w Uchwale nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 roku.

- **Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (POChK)**

Południowo-wschodnia część gminy, obejmująca w dużej mierze kompleks leśny leży w obrębie Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. POChK utworzony został na podstawie Rozporządzenia Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dn. 29.09.1995 r. (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145), obowiązującą podstawę prawną stanowi Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2655). Wydzielono w nim następujące strefy krajobrazowe:

- A – tereny dolin rzecznych i cieków pełniące funkcje korytarzy ekologicznych oraz torfowiska i inne tereny podmokłe, w tym lasy łęgowe i olsy; są to obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt, a jednocześnie tereny bardzo wrażliwe na zmiany dokonywane w środowisku; strefa ta posiada najwyższy rygor ochronny;
- B - tereny kompleksów leśnych (z wyłączeniem lasów łęgowych i olsów, które zostały zaliczone do strefy A), murawy kserotermiczne i napiaskowe; i chronione gatunki roślin i zwierząt; strefa posiada wysoki rygor ochronny; są to siedliska niezależne od poziomu wód gruntowych; obejmują tereny cenne przyrodniczo, często siedliska chronione, skupiające rzadkie
- C – obszary poza strefami A i B; tereny zabudowy, użytkowane rolniczo, przekształcone przez człowieka; strefa odznacza się najniższymi rygorami ochronnymi, spośród wyznaczonych stref.

Na terenie strefy krajobrazowej A ustala się następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- zachowanie cennych ekosystemów:
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów:
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego, poprzez utrzymywanie w niezmiennym stanie terenów zalewowych oraz odtworzenie naturalnych polderów,
- utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym
- utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód
 - likwidacja części rowów melioracyjnych, poprzez odstąpienie od ich konserwacji,
 - rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę,
 - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
 - tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności,
 - ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślinności,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi, poprzez zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję
- ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrza widokowych

- powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
- uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku.

Na terenie strefy krajobrazowej B ustala się następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- zachowanie cennych ekosystemów:
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; stosowanie rębni gniazdowej w cennych płatach siedlisk; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów:
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych:
 - odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska,
 - zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji
 - zachowanie i zwiększanie powierzchni zalesionych,
 - zalesianie poza powierzchniami cennych przyrodniczo siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym;
- zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu:
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych
- ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi:
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych:
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,
- zachowanie wartości kulturowych obszaru:
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
 - promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
 - edukacja.

Na terenie strefy krajobrazowej C ustala się następujące cele i działania związane z ochroną krajobrazową i kulturową:

- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów:
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych

- w planowaniu przestrzennym;
- zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu:
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,
 - ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych:
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,
 - zachowanie wartości kulturowych obszaru:
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
 - promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
 - edukacja.

Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej A oraz B zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Ponadto na obszarze POChK w strefie krajobrazowej A zakazuje się:

- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa wcześniej nie dotyczą:

- zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień przydrożnych, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej;
- realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej C nie ustala się zakazów.

5.2.4. Rezerваты przyrody

W gminie Zagnańsk znajdują się trzy rezerваты przyrody:

➤ **Rezerwat przyrody „Barcza”**

Zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Barcza (Dz. Urz. Woj. Święt. Z 2017 r. poz. 2838), celem ochrony rezerwatu jest zachowanie odsłonięć skał dolnodewońskich na terenie Gór Świętokrzyskich.

Dla rezerwatu określa się rodzaj: Przyrody nieożywionej (N).

Dla rezerwatu określa się typ i podtyp:

- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – Geologiczny i glebowy (PGg), podtyp – skał, minerałów, osadów, gleb i wydmy (smg);
- ze względu na główny typ ekosystemu: typ – Leśny i borowy (EL), podtyp – lasów wyżynnych (lwz).

Na terenie rezerwatu Barcza obowiązuje plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 56/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 18 listopada 2002 r. w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2002 r. Nr 165, poz. 2057).

➤ **Rezerwat przyrody „Górna Krasna”**

Zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Górna Krasna (Dz. Urz. Woj. Święt. Z 2017 r. poz. 2910), celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnego odcinka rzeki Krasna i fragmentu jej doliny z występującymi cennymi zbiorowiskami roślinnymi oraz chronionymi i rzadkimi gatunkami zwierząt, głównie ptaków.

Dla rezerwatu określa się rodzaj: Wodny (W).

Dla rezerwatu określa się typ i podtyp:

- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp – biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp);
- ze względu na główny typ ekosystemu: typ – Różnych ekosystemów (EE), podtyp – mozaiki różnych ekosystemów (me).

Na terenie rezerwatu Górna Krasna obowiązują zadania ochronne zgodnie z Zarządzeniem Nr 10/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 7 czerwca 2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody: „Murawy Dobromierskie”, „Góry Pieprzowe”, „Górna Krasna”, „Gagaty Sołtykowskie”.

➤ **Rezerwat przyrody „Zachełmie”**

Zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Zachełmie (Dz. Urz. Woj. Święt. Z 2017 r. poz. 2891), celem ochrony jest zachowanie ze względów społecznych, naukowych i dydaktycznych terenu kamieniołomu Zachełmie ze stanowiskiem paleontologicznym najstarszych na świecie tropów czworonogów wraz z formami tektonicznymi, skałami i minerałami.

Dla rezerwatu określa się rodzaj: Przyrody nieożywionej (N).

Dla rezerwatu określa się typ i podtyp:

- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – Geologiczny i glebowy (PGg), podtyp – stanowisk paleontologicznych (sp);
- ze względu na główny typ ekosystemu: typ – Skalny (ESk), podtyp – skał osadowych (so).

Zarządzeniem nr 2/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27 marca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2013 r. poz. 1479) dla rezerwatu Zachełmie ustanowiono plan ochrony, zgodnie z którym teren rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony są:

- unikalne odstonięcia skalne ze skamieniałymi tropami najstarszych na świecie czworonogów (Tetrapoda), skamieniałymi śladami bezkręgowców oraz abiotycznymi strukturami zachowanymi na wielu powierzchniach dolomitów,
- interesujące zjawiska geologiczne: niezgodność kątowa utworów dewońskich z utworami permskotriasowymi oraz przejawy mineralizacji kalcytu i rud żelaza,
- flora i fauna chroniona i zagrożona związana m.in. ze specyficznym siedliskiem powstałym na terenie dawnego wyrobiska,
- proces sukcesji wtórnej,
- narażenie znacznej części rezerwatu na silną antropopresję,
- zapewnienie możliwości zrównoważonego wykorzystania dydaktycznego, edukacyjnego i turystycznego.

Na terenie rezerwatów przyrody obowiązują zakazy zawarte w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.).

4.2.4. Korytarze ekologiczne

W północnej części gminy Zagnańsk zlokalizowany jest korytarz ekologiczny Częstochowa-Wschód i obejmuje on dolinę rzeki Krasnej. Jest to istotny korytarz ekologiczny łączący lasy i tereny otwarte obrębów Szałas, Długojów, Kołomań, Samsonów i Belno. O randze tego korytarza świadczy włączenie w system Obszarów Natura 2000 – Dolina Krasnej oraz Lasy Suchedniowskie. W części wschodniej Gminy łączy się z korytarzem Góry Świętokrzyskie i Dolina Wisły, który z kolei obejmuje Belno, Zachełmie i Gruszkę oraz dolinę rzeki Bobrzy. Korytarze umożliwiają migrację zwierząt z terenów położonych na południowo-wschodniej na północną część Gminy. Uzupełnieniem powyżej wspomnianych korytarzy są kompleksy leśne.

4.2.5. Pomniki przyrody.

Na terenie gminy Zagnańsk znajdują się 18 pomników przyrody. Są to:

Lp.	Gatunek	Podstawa prawna	Miejscowość	Nazwa pomnika przyrody	Wymiary (wg.PUL stan na 2013)	Nr rej.
1.	Dąb Bartek	1) Rozporządzenie Nr 35/2007 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 12 grudnia 2007 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego Nr 239, poz. 3552, z dn.14.12.2007 r. 2) Rozporządzenie Nr 14/2008 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 4 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie Nr 35/2007 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 12 grudnia 2007 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 232, poz. 3047)	Nadleśnictwo Zagnańsk, leśnictwo Bartków, oddział 65m, przy drodze Nr 750 Zagnańsk-Samsonów, o. Zagnańsk, dz. nr ew. 999/4	Dąb Bartek	Wiek wg aktu – 1200 lat, wg najnowszych badań dendrochronologicznych – 645-670 lat, Wys. - 25, gm: 30 Obwód – 964, gm: 985	1
2.	Przydrożna aleja drzew	1)Uchwała nr 38/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 27 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.	Przy drodze Nr 750 Zagnańsk-Samsonów (w większości na N od drogi) w	Aleja przydrożna składająca się z 26 sztuk drzew (9 klonów	Wys. do 25 m. Obwód: 263, 225, 170, 215, 242, 181, 227, 243, 208, 298,	35

			<p>południu zabudowań leśnictwa Bartków i dębu „Bartek”, o. Zagnańsk, Dz. nr ew. 379/4</p>	<p>pospolitych, 4 klony jawor, 9 jesionów wyniosłych, 3 lipy drobnolistne, 1 lipa szerokolistna), rosnących wzdłuż drogi woj. nr 750</p>	<p>202, 226, 226, 114, 110, 225, 220, 175, 175, 183, 240, 216, 316, 398, 282, 215.</p>	
3.	Odstąpienie geologiczne	<p>1) Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 19, poz. 223.</p> <p>2) Rozporządzenie Nr 6/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 20 czerwca 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 8, poz. 54 z dn. 30.08.1994 r.)</p> <p>3) Rozporządzenie Nr 7/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 4 sierpnia 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 8, poz. 55, z dn. 30.08.1994 r.)</p> <p>4) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenie i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16.08.2001 r.)</p>	<p>W północnej części kamieniołomu Zachełmie; kamieniołom leży na zachodnim zboczu góry Chełm, ok. 250 m na N od linii kolejowej Kraków-Warszawa, o. Zachełmie, dz. nr ew. 400/2, 400/6, 400/7, 400/8, 400/9, 400/5, gm: 400/6</p>	<p>Odstąpienie geologiczne (w dolnej części dolomity środkowodewońskie trzonu paleozoicznego Gór Świętokrzyskich, waryscyjskiego pietra strukturalnego)</p>	<p>Wys. ok. 20 m. Dł. ok. 50 m. Szer. ok. 50 m.</p>	252
4.	Odstąpienie geologiczne	<p>1) Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 19, poz. 223.</p> <p>2) Rozporządzenie Nr 6/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 20 czerwca 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 8, poz. 54 z dn. 30.08.1994 r.)</p> <p>3) Rozporządzenie Nr 7/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 4 sierpnia 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 8, poz. 55, z dn. 30.08.1994 r.)</p> <p>4) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9</p>	<p>Ok. 200 m na SE od szosy E-7 Kraków-Warszawa, ok. 500 m na N od zabudowań wsi Kajetanów, o. Kajetanów, dz. nr ew. 533, 496/4, 497, 498, 499</p>	<p>Grupa starych wyrobisk, które stanowią jedyne w Górach Świętokrzyskich miejsce eksploatacji czarnych marmurów. Wydobywano tu czarne wapień bitumiczne, występujące w ławicach o grubości do 0,6 m, użylone białym</p>	<p>Głębokość do 6 m. Łączna długość obszaru 200 m. Szerokość do 60 m.</p>	253

		sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16.08.2001 r.)		kalcytem.		
5.	Dąb szypułkowy	1) Rozporządzenie Nr 8/93 Wojewody Kieleckiego z dnia 12 sierpnia 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 8, poz. 87, z dn. 24.08.1993 r.	Nadleśnictwo Zagnańsk, Leśnictwo Występa, oddział 61 b, drzewo rośnie po prawej stronie drogi z Zagnańska do Borowej Góry, na skraju lasu, o. Zachełmie, dz. nr ew. 1376/3	Dąb szypułkowy „Daniel”	Obwód: 472 cm. Wys. 26 m. Średnica pnia: 1,5 m.	309
6.	Dąb szypułkowy	1) Rozporządzenie Nr 17/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 1, poz. 1, z dn. 04.01.1995 r. 2) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16 sierpnia 2001 r.)	Dudków 18a, o. Samsonów, dz. nr ew. 2308/2	Dąb szypułkowy „Dudek”	Obwód 424 cm. Wys. 20 m.	341
7.	Jodła pospolita	1) Rozporządzenie Nr 18/96 Wojewody Kieleckiego z dnia 30 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 56, poz. 217, z dn. 31.12.1996 r.	Nadleśnictwo Zagnańsk, Leśnictwo Rybno, oddział 177d; gm.: leśnictwo Węgle oddział 177f, o. Tumlin, dz. nr ew. 2056	Jodła pospolita „Helena”	Obwód 321 cm. Wys. 30 m. Średnica pnia 1,02 m.	371
8.	Buk zwyczajny	1) Rozporządzenie Nr 18/96 Wojewody Kieleckiego z dnia 30 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 56, poz. 217, z dn. 31.12.1996 r.	Nadleśnictwo Zagnańsk, Leśnictwo Rybno, oddział 186g, gm: leśnictwo Węgle oddział 186g, o. Jaworze, dz. nr ew. 413/2	Buk zwyczajny „Tobiasz”	Obwód 323 cm. Średnica pnia 1,03 m.	372
9.	Dąb szypułkowy	1) Rozporządzenie Nr 18/96 Wojewody Kieleckiego z dnia 30 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 56, poz. 217, z dn. 31.12.1996 r.	Samsonów-Piechotne, o. Samsonów, dz. nr ew. 714	Dąb szypułkowy „Samson”	Obwód gm: 440 cm. Średnica pnia 1,4 m.	376
10.	Grupa 2 modrzewi europejskich	1) Uchwała Nr 75/97 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 14 października 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr	Nadleśnictwo Zagnańsk, Leśnictwo Bartków oddział	Modrzewie europejskie „Szczepko i Tońcio”	Wiek ok. 120 lat. Obwód 314 i 251 cm.	377

		4, poz. 18, z dn. 18.02.1998 r.	80c; ok.. 200 m na zachód od drogi Samsonów-Szałas, o. Długojów, dz. nr ew. 214		Wys. 32 m.	
11.	Modrzew europejski	1) Uchwała Nr 75/97 Rady Gminy w Zagnańsku z dnia 14 października 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 4, poz. 18, z dn. 18.02.1998 r.	Nadleśnictwo Zagnańsk, Leśnictwo Długojów, oddział 93f; na granicy lasu i gruntów wsi Długojów, o. Długojów, dz. nr ew. 210	Modrzew europejski „Borsuk”	Wiek ok. 120 lat. Obwód 251 cm. Wys. 30 m.	378
12.	Dąb szypułkowy	1) Rozporządzenie Nr 205/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29 maja 2001 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego Nr 51, poz. 543, z dn. 04.06.2001 r.	Miejscowość Belno, grunt prywatny, o. Belno, dz. nr ew. 154	Dąb szypułkowy	Wiek ok. 160 lat. Obwód 400 cm. Wys. 19 m.	734
13.	Dąb szypułkowy	1) Uchwała nr 91/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody. Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego poz. 4567 z dn. 11.12.2020 r.	o. Kołomań, dz. nr ew. 593	Dąb szypułkowy „Goliat”	Pierśnica 138 cm. Wys. 29 m.	-
14.	Sosna zwyczajna	1) Uchwała nr 91/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody. Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego poz. 4567 z dn. 11.12.2020 r.	o. Kołomań, dz. nr ew. 593	Sosna zwyczajna „Inka”	Pierśnica 97 m. Wys. 27 m	-
15.	Jesion wyniosły	1) Uchwała nr 91/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody. Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego poz. 4567 z dn. 11.12.2020 r.	o. Gruszka, dz. nr ew. 1300	Jesion wyniosły „Kajetan”	Pierśnica 166 cm. Wys. 24 m	-
16.	Buk pospolity (Buk zwyczajny)	1) Uchwała nr 91/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody. Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego poz. 4567 z dn. 11.12.2020 r.	o. Tumlin, dz. nr ew. 2056	Buk pospolity „Gryf”	Pierśnica 108 cm. Wys. 36 m.	-
17.	Buk pospolity (Buk zwyczajny)	1) Uchwała nr 91/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody. Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego poz. 4567 z dn. 11.12.2020 r.	o. Tumlin, dz. nr ew. 2056	Buk pospolity „Bohun”	Pierśnica 125 cm. Wys. 36 m.	-
18.	Dąb szypułkowy	1) Uchwała nr 8/VIII/2022 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia pomnika	Nadleśnictwo Zagnańsk, o. Zachełmie, dz. nr	Dąb szypułkowy „Wielki”	Pierśnica 410 cm. Wys. ok. 22 m	-

	przrody. Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego poz. 583 z dn. 08.02.2022 r.	ew. 1376/4			
--	---	------------	--	--	--

Tabela 3. Pomniki przyrody na terenie gminy Zagnańsk

Źródło: http://www.gdos.gov.pl/files/artykuly/15318/pomniki_przyrody_swietokrzyskie.pdf

4.2.6. Użytki ekologiczne.

Na terenie gminy Zagnańsk występuje jeden użytek ekologiczny w obrębie Samsonów, Nadleśnictwie Zagnańsk, w oddziale 72d. Chroni zbiorowiska roślinności bagiennie-torfowej oraz miejsca bytowania ptaków wodnoblotnych, owadów i płazów. Bagno zajmuje powierzchnię ok. 1,08 ha. Został utworzony Rozporządzeniem Nr 19/96 Wojewody Kieleckiego z dnia 30 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 56, poz. 218).

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Wojewody Świętokrzyskiego Nr 19/2002 z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2002 r. Nr 23, poz. 291) w stosunku do użytku ekologicznego zabrania się:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym,
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- budowy budynków, budowli obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

6. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

6.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Gmina Zagnańsk odznacza się niskim udziałem gruntów ornych (ok. 21% powierzchni gminy) oraz zalicza się do obszarów posiadających mało korzystne warunki przyrodniczo-glebowe rozwoju rolnictwa.

Na terenie gminy przeważają gleby nieekonomicznych klas bonitacyjnych (V–VI), które stanowią ok. 75% powierzchni gminy, zaś gleby klas bonitacyjnych V i VI stanowią ok. 24,5%. Gleby klasy III zajmują jedynie 0,5%. Mieszkańcy gminy są zatrudnieni poza rolnictwem.

Strukturę użytkowania gruntów przedstawiono poniżej:

rodzaj	Jednostka miary	2019 rok
użytki rolne	ha	4239
grunty orne	ha	2560
łąki trwałe	ha	813
pastwiska trwałe	ha	478
sady	ha	53
inne (np. rowy)	ha	8
lasy	ha	7443
grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	156

Tabela 4. Kierunki wykorzystania gruntów rolnych gminy Zagnańsk. Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2019

Pod względem rolniczej przydatności gleb przeważają kompleksy żytne (obejmujące gleby utworzone z utworów akumulacji lodowcowej oraz ze zwietrzelin czerwonych piaskowców), zaś w południowo-wschodniej części gminy znajdują się kompleksy zbożowo-pastewne.

Ogólnie jednak jakość i przydatność rolnicza gruntów ornych i użytków zielonych w gminie Zagnańsk jest niska. Jednym ze sposobów gospodarowania w rolnictwie jest rolnictwo ekologiczne i w przyszłości powinno odgrywać coraz większą rolę.

Z badań gleb pod kątem odczynu pH prowadzonych przez WIOŚ w latach 2000 – 2005 (badania 5 letnie) wynika, iż na terenie województwa świętokrzyskiego przeważają gleby zakwaszone. W strukturze jakościowej gleb opartej na wartości odczynu pH w powiecie kieleckim 61 % gleb stanowią gleby kwaśne i bardzo kwaśne (60 % - 100 % udziału gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych). W 2010 r. zakwaszenie gleb użytków rolnych wynosiło 20 %.

6.2. Leśna przestrzeń produkcyjna.

Gmina Zagnańsk zalicza się do obszarów o dużej lesistości 58,2% (powiat kielecki 34,9%, województwo świętokrzyskie 26,9%, Polska 28,5%). Największe kompleksy leśne koncentrują się w północnej oraz południowo-zachodniej części gminy. Część tych terenów należy do Leśnego Kompleksu Promocyjnego - „Puszcza Świętokrzyska”.

nazwa	pow.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
parki spacerowo - wypoczynkowe	ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zieleńce	ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zieleń uliczna	ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
tereny zieleni osiedlowej	ha	0,0	0,0	0,0	0,07	0,07	0,07	0,07
cmentarze	ha	5,6	7,63	7,63	7,63	7,63	7,63	7,63
lasy gminne	ha	8,9	7,7	7,8	7,5	7,4	7,2	6,91

Tabela 5. powierzchnia gruntów leśnych i zadrzewionych gminy Zagnańsk (stan na 31.12.2019r.). Źródło: GUS

Jednym z głównych elementów środowiska biotycznego są lasy i grunty leśne. Tworzą one na terenie gminy Zagnańsk kompleksy o łącznej powierzchni około 7 216 ha, co stanowi około 58,2% powierzchni ogólnej Gminy. Wszystkie lasy na terenie gminy Zagnańsk, będące własnością Skarbu Państwa mają status lasów ochronnych lub wymagających szczególnej ochrony.

Większość gruntów leśnych jest zarządzanych przez Lasy Państwowe (w 2016 r. tylko ok. 5% lasów było użytkowanych i zarządzanych przez osoby prywatne).

Dominującym typem siedliskowym lasu w Nadleśnictwie Zagnańsk są LMwyż z sosną i jodłą oraz Lwyż z bukiem i jodłą. W Nadleśnictwie Suchedniów zdecydowanie przeważają siedliska lasowe i świeże.

gatunek	Nadleśnictwo		
	Kielce	Suchedniów	Zagnańsk
	Udział pow. (%)	Udział pow. (%)	Udział pow. (%)
sosna	71,11	41	39,25
modrzew	0,18	1	0,14
świerk	0,18	1	1,66

jodła	16,14	38	36,58
buk	4,39	8	18,80
dąb	3,81	2	0,34
klon	0,03	0	0,02
grab	0,02	1	0,13
brzoza	2,24	4	0,57
olsza	1,63	3	2,49
osika	0,02	0	0,02

Tabela 6. udział panujących gatunków drzew gminy Zagnańsk. Źródło: <https://zagnansk.radom.lasy.gov.pl/>, <https://suchedniow.radom.lasy.gov.pl/>, <https://kielce.radom.lasy.gov.pl/>

Przeciętny wiek drzewostanu w lasach państwowych wynosi ok. 93 lata, w Nadleśnictwie Suchedniów 80 lat, Nadleśnictwie Zagnańsk 93 lata, zaś w Nadleśnictwie Kielce 70 lat.

Główne zagrożenia i problemy:

- Utrata ważności uproszczonych planów urządzenia lasu i brak inwentaryzacji dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.
- Problemy z realizacją decyzji określających zadania w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa.
- Organizacja zabezpieczenia obszarów leśnych prywatnej własności.
- Zbyt duże rozdrobnienie kompleksów leśnych nienależących do Skarbu Państwa, powodujące przerwanie ciągłości naturalnych ekosystemów leśnych i ograniczenie liczby nisz ekologicznych, będących ostoją dla dziko żyjącej fauny.
- Uszkodzenia drzewostanów będące skutkiem oddziaływania zanieczyszczonego powietrza gazami i pyłami przemysłowymi oraz zanieczyszczeniem wód i gleb.
- Zagrożenie pożarowe, nasilające się szczególnie podczas ostatnio występujących upałów w miesiącach letnich i panującą w tym okresie suszą.
- Niedostateczne wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych.
- Brak odpowiedniego dostosowania lasów dla rozwoju turystyki i agroturystyki.

7. Wielkość i jakość zasobów wodnych.

Teren gminy Zagnańsk obejmuje dwa regiony hydrogeologiczne:

- środkowomałopolski (z wyróżnionym subregionem świętokrzyskim; w regionie środkowomałopolskim użytkowe poziomy wodonośne występują w obrębie piętra jurajskiego i piętra triasowego; w granicach subregionu świętokrzyskiego, wydzielonego w regionie środkowomałopolskim, użytkowe poziomy wodonośne stanowią utwory permu, dewonu środkowego i górnego (franu)),
- przedkarpackiego (z rejonem chmielnicko-staszowskim, wodonośne piętro trzeciorzędowe stanowią wapienie, piaski, piaskowce, mułki i ropy miocenu; zbiornik ma charakter porowoszczelinowy; miąższość warstw wodonośnych wynosi 10-20 [m].).

Na terenie gminy Zagnańsk znajdują się dwa GZWP z tym, że rozprzestrzeniają się one także na terenach sąsiednich województw. Są to:

- GZWP nr 414 Zbiornik Zagnańsk (pow. 219,6 [km²], zasoby dyspozycyjne około 2000 [m³/h]); trias; szczelinowo-porowo-krasowy – obejmuje część centralną gminy,
- GZWP nr 415 Zbiornik rzeka górna Kamienna (pow. 177 [km²], zasoby dyspozycyjne około 1792 [m³/h]); trias środkowy i dolny; szczelinowo-krasowy – obejmuje niewielki północno-wschodni fragment gminy.

Zbiorniki GZWP nr 414 i 415 nie mają wyznaczonych stref ochronnych.

Gmina Zagnańsk znajduje się w zasięgu trzech jednolitych części wód podziemnych. Południowa i centralna część gminy leży w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr PLGW2000101. Parametry: stan chemiczny – dobry, stan ilościowy – słaby, ocena stanu – słaby. Cele: dobry stan chemiczny, ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem. Północna część znajduje się w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr PLGW200085. Parametry: stan chemiczny – dobry, stan ilościowy – dobry, ocena stanu – dobry. Cele: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy. Niewielki fragment gminy na wschodzie leży w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr PLGW2000102. Parametry: stan chemiczny: słaby, stan ilościowy – dobry, ocena stanu – słaby. Cele: dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy.

Na terenie Gminy znajdują się 3 zbiorniki retencyjne (spełniające również funkcje rekreacyjne):

- Borowa Góra – 2,14 ha, poj. 32 tys. m³,
- Zachełmie – 1,3 ha, poj. 19,2 tys m³,
- Umer – 11,9 ha, poj. 196 tys m³,

Na terenie Gminy planuje się utworzenie następujących zbiorników retencyjnych (spełniające również funkcje rekreacyjne):

- dwa zbiorniki w Szałasie – z czego jeden 220 tys. m³ - 14,4 ha,
- Jasiów-Bartków – 175 tys. m³ – 7 ha,
- Samsonów-Kaniów – 56 tys. m³ – 3,7 ha,
- Kaniów II – 55 tys. m³ – 2,2 ha,
- Kołomań – 700 tys. m³ – 28 ha,
- Zachełmie – 40 tys. m³- 1,6 ha,
- Kaniów – 2 ha,
- Jasiów - Samsonów – 3 ha.

oraz projektowane zbiorniki retencyjne na terenie Lasów Państwowych:

- Bartków Oddz. 65 – 25 tys. m³ – 1,5 ha,
- Jaworze Oddz. 148 – 15 tys. m³ – 1 ha,
- Jaworzno Oddz. 168 – 12 tys. m³ – 0,8 ha.

8. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Obecnie na terenie gminy występują obszary o międzynarodowej i krajowej randze przyrodniczo - krajobrazowej, a także obiekty wchodzące w skład Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych.

Gmina Zagnańsk ma bardzo wysokie walory krajobrazowe. Świadczy o tym fakt, że cała przestrzeń gminy pokryta jest parkami krajobrazowym lub obszarami chronionego krajobrazu. Znajdują się tu zarówno rezerваты przyrody jak i Obszary Natura 2000.

Przeprowadzona analiza gminy pozwala określić walory przyrodnicze poszczególnych obszarów oraz nadać im rangę ważności. Ochrona przyrody nie polega wyłącznie na zachowaniu najcenniejszych jej fragmentów w rezerwach przyrody i parkach narodowych. Należy dążyć do takich zmian w sposobach gospodarowania, które pozwolą utrzymać środowisko na dużych obszarach zamieszkałych przez człowieka wykorzystywanych gospodarczo.

Działania gminy na rzecz ochrony przyrody powinny koncentrować się na stworzeniu programu ochrony przyrody uwzględniającego ochronę, wzmocnienie i powiększenie obszarów o wysokiej stabilności ekologicznej, odbudowanie naturalnej retencji oraz wzmocnienie populacji gatunków zagrożonych.

Przy rozwijaniu funkcji turystyczno – rekreacyjnej, system terenów chronionych może znacznie podnieść atrakcyjność turystyczną gminy. Sieć taka oznacza również zabezpieczenie i wzmocnienie lokalnego potencjału biologicznego oraz praktyczną ochronę jego bioróżnorodności.

Na podstawie analizy poszczególnych elementów składających się na potencjał przyrodniczy gminy Zagnańsk określono przydatność funkcjonalno-przestrzenną poszczególnych jej obszarów. Za kryterium nadrzędne przyjęto ochronę walorów przyrodniczych gminy poprzez racjonalne gospodarowanie

jej zasobami.

Przeprowadzona ocena uwarunkowań przyrodniczych gminy Zagnańsk pozwala stwierdzić, że:

- Wysokie walory przyrodnicze posiada cały obszar gminy.
- Wysokim walorom przyrodniczym tych terenów towarzyszą najczęściej również wysokie walory rekreacyjne. Na terenach tych funkcję dominującą powinna pełnić funkcja ochronna ekosystemów przy uzupełniającej rolniczej i turystyczno - rekreacyjnej.

Wymogi ochrony krajobrazu kulturowego zostały zawarte w rozdziale 8. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

9. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

9.1. Ogólna charakterystyka środowiska kulturowego.

Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej został opracowany przy wykorzystaniu informacji pozyskanych m.in. z obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk”, „Programu Rewitalizacji gminy Zagnańsk na lata 2016-2023” z 2016 roku oraz materiałów UG Zagnańsk.

9.2. Osadnictwo – rys historyczny.

Jak wskazują badania archeologiczne pierwsze ślady osadnictwa na terenie gminy Zagnańsk sięgają średniowiecza. W XV w. pojawia się wzmianka o starej osadzie położonej w dolinie rzeki Bobrzy. Według legend nazwa miejscowości wywodzi się od zagnania ludzi, aby karczowali drzewa oraz urządzali małą osadę.

Z kolei pierwsze wzmianki o Samsonowie pochodzą już z czasów panowania Krzywoustego i miejscowość ta została założona przez rycerza Marka herbu Topór. Nazwa wsi pochodzi od przydomka swego założyciela – od samsonowej siły.

W 1664 r. biskup krakowski utworzył parafię Zagnańsk i dzięki temu został wybudowany kościół pod wezwaniem św. Rozalii i św. Michała, który w latach 1953-1957 został rozbudowany. Znajduje się w nim pamiątka po powstaniu styczniowym – chorągiew.

Istotnym okresem w dziejach gminy był rozwój przemysłu – w 1598 r. powstał piec hutniczy w Samsonowie oraz zakłady zajmujące się obróbką stali i żeliwa. W XVII w. z wyrobów zakładu korzystało wojsko. Jednak po dwóch wiekach użytkowania, piece hutnicze uległy zniszczeniu. Z uwagi na długoletnią tradycję, Stanisław Staszic zdecydował o budowie nowego zakładu wielkopieczowego – Huta Józefa. Niestety w kolejnych latach huta najpierw została spalona przez Rosjan (w 1866 roku za produkcję broni dla Powstańców Styczniowych), a potem kolejne zniszczenia powstały podczas I Wojny Światowej. Wraz z rozwojem hutnictwa, zwiększyła się liczba mieszkańców górnej części Bobrzy. W XVI w. powstała parafia w Tumlinie oraz został wybudowany kościół pod wezwaniem św. Stanisława Biskupa Męczennika.

W zachodniej części Zagnańska rośnie sędziwy król Puszczy Świętokrzyskiej – dąb szypułkowy „Bartek”. Według legend odpoczywali pod nim królowie: Bolesław Chrobry, Bolesław Krzywousty, Władysław Jagiełło, Jan III Sobieski i Stanisław August Poniatowski. Walki toczące się na terenie gminy upamiętniają liczne mogiły w Samsonowie, Tumlinie, Kołomanii, Ształasie i Zagnańsku.

Okres ostatnich lat i przemianach ustrojowych w Polsce ukazuje dynamiczny rozwój gminy i wyraźne zmiany w zakresie infrastruktury i organizacji życia społecznego. Specyfika gminy i charakter przemian wynika z bliskości Kielc, co powoduje dominującą rolę tego ośrodka, wpływając zasadniczo na charakter i obecny rozwój gminy.

9.3. Zabytkowe obiekty.

Najcenniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy to pozostałości zakładów przemysłowych Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego – ruiny wielkiego pieca w Samsonowie. Są one jedną z głównych atrakcji turystycznych regionu. Po dawnym zakładzie wielkopieczowym z XVI i XVIII w. pozostały zniszczone ruiny zabudowań, zwane „Skarbczykiem”, położone ok. 200 m na północ od Huty Józef. Huta powstała w latach 1818-1823, a jej pomysłodawcą był Stanisław Staszic. Wytwarzała ona wyroby na potrzeby wojska, ale również elementy budowlane i ozdobne. W 1866 . wybuchł pożar, który ostatecznie zniszczył zakład. Podczas I Wojny Światowej Austriacy dokonali dewastacji zabudowań fabrycznych. W 1967 r. Huta Józef została wpisana do Rejestru Zabytków. W planach jest utworzenie na tym terenie Otwartego Muzeum Przemysłu, które stanowiłoby atrakcję turystyczną.

Kolejnymi cennymi obiektami są zabytki architektury sakralnej. Jednym z nich jest Kościół parafialny p. w. św. Rozalii i św. Marcina w Zachełmiu. Powstał on w latach 1668-1676 oraz w późniejszych latach był dwukrotnie rozbudowywany. Na uwagę zasługują barokowe ołtarze boczne patronów świątyni, jak również współczesna polichromia ukazująca sceny z życia świętych. Znajduje się tam również chorągiew z czasów Powstania Styczniowego.

W 1599 r. powstał Kościół parafialny św. Stanisława w Tumlinie. Fundatorem był biskup krakowski i zarządca dóbr królewskich kard. Jerzy Radziwiłł. W XVIII w. kościół został rozbudowany. Czci się tutaj Matkę Boską Śnieżną, której wizerunek znajduje się w ołtarzu bocznym.

9.4. Cmentarze.

Na obszarze gminy znajdują się także cmentarze o dużych wartościach kulturowych.

l.p.	miejsowość	nazwa	Usytuowanie (dz. nr ew.)
1.	Tumlin	cmentarz parafialny	573/1, 588/1
2.	Zagnańsk Zachełmie	cmentarz parafialny	o. Zagnańsk: 325, 326/1, 348, 356 o. Zachełmie: 322/14, 323/1
3.	Samsonów	cmentarz parafialny	1700/1
4.	Kajetanów	cmentarz parafialny	335/2, 336/2, 337/2

Tabela 7. Wykaz cmentarzy o uznanych wartościach kulturowych w gminie Zagnańsk. Źródło: opracowanie własne.

9.5. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne.

Kapliczki, figury i krzyże przydrożne są elementem przestrzennym związanym z polską kulturą i obyczajowością. Zawsze były miejscem ważnym dla lokalnych społeczności. Budowano je najczęściej na skrajach miast, osad i wsi oraz na rozstajach dróg.

l.p.	miejsowość	nazwa	Usytuowanie (dz. nr ew.)
1	Umer	figura	193/9
2	Umer	krzyż	60/3
3	Umer	krzyż	96/1
4	Umer	kapliczka	216
5	Umer	krzyż	44/1
6	Umer	krzyż	6
7	Kołomań	krzyż	521/1
8	Kołomań	krzyż	517/4
9	Kołomań	krzyż z cokołem betonowym	581
10	Kołomań	krzyż	581
11	Kołomań	kapliczka	465/2

12	Kołomań	kapliczka murowana	155
13	Kołomań	krzyż kamienny	703/6
14	Kołomań	krzyż	17/1
15	Kołomań	krzyż drewniany	290
16	Długojów	krzyż	116/1
17	Długojów	figura	82
18	Długojów	krzyż	60/1
19	Szałas	krzyż	392/1
20	Szałas	krzyż kamienny	200
21	Szałas	krzyż	542
22	Szałas	figura	708
23	Samsonów	krzyż	2257/2
24	Samsonów	krzyż	1275/2
25	Samsonów	krzyż	1277/2
26	Samsonów	krzyż	1289/7
27	Samsonów	krzyż	2301/2
28	Samsonów	krzyż	1427
29	Samsonów	krzyż	1114
30	Samsonów	figura	1114
31	Samsonów	krzyż	1171/2
32	Samsonów	krzyż	747/3
33	Samsonów	krzyż	738/10
34	Samsonów	kapliczka	712
35	Samsonów	krzyż	1329/8
36	Samsonów	krzyż	1296/3
37	Samsonów	kapliczka	907/1
38	Samsonów	krzyż	953
39	Jasiów	krzyż	109/1
40	Jasiów	krzyż	66/4
41	Jasiów	kapliczka	461
42	Jasiów	kapliczka	45
43	Jasiów	krzyż	77/4
44	Jasiów	Kapliczka św. Jana Nepomucena	78/4
45	Jasiów	krzyż	184/1
46	Bartków	krzyż	124
47	Bartków	krzyż	108/19
48	Bartków	kapliczka	404/1
49	Bartków	krzyż	218/1
50	Bartków	krzyż	319
51	Bartków	krzyż	414/1
52	Tumlin	krzyż	702/2
53	Tumlin	krzyż	670
54	Tumlin	krzyż	625/1
55	Tumlin	kaplica	572/1
56	Tumlin	krzyż	579/7
57	Tumlin	krzyż	803/7
58	Tumlin	kapliczka	486/1
59	Tumlin	kapliczka	187/2
60	Tumlin	krzyż	168
61	Jaworze	krzyż	129/1
62	Jaworze	krzyż i figurka	53/2
63	Jaworze	krzyż	353/7

64	Jaworze	krzyż	396/2
65	Jaworze	Krzyż drewniany	402/2
66	Kajetanów	krzyż	214/6
67	Kajetanów	kapliczka	339
68	Kajetanów	kapliczka	277
69	Kajetanów	kapliczka	130
70	Kajetanów	krzyż	97/1
71	Kajetanów	krzyż	636/2
72	Kajetanów	krzyż	532/4
73	Kajetanów	krzyż	445/24
74	Kajetanów	kapliczka	386/5
75	Kajetanów	krzyż	381/8
76	Kajetanów	kapliczka	517/1
77	Kajetanów	krzyż	543
78	Kajetanów	krzyż	80/1
79	Gruszka	krzyż	286/2
80	Gruszka	krzyż	82/2
81	Zachełmie	kapliczka	1376/3
82	Zachełmie	kapliczka	1378
83	Zachełmie	krzyż	400/12
84	Zachełmie	krzyż	213
85	Zachełmie	figura	250/1
86	Zachełmie	figura	280
87	Zachełmie	krzyż	318/4
88	Zachełmie	krzyż	772
89	Zachełmie	krzyż	699/1
90	Belno	krzyż	1
91	Belno	krzyż	164/1
92	Belno	kapliczka	154
93	Belno	figura	340
94	Kaniów	krzyż	48/1
95	Kaniów	krzyż	15
96	Kaniów	krzyż	1
97	Kaniów	krzyż	263/1
98	Kaniów	krzyż	498
99	Kaniów	krzyż	1437
100	Kaniów	krzyż	686
101	Kaniów	kapliczka	1080
102	Zagnańsk	kapliczka	999/4
103	Zagnańsk	kapliczka	383/8
104	Zagnańsk	kapliczka	486/4
105	Zagnańsk	krzyż	174/7
106	Zagnańsk	kapliczka	785/1
107	Zagnańsk	kapliczka	825/3
108	Zagnańsk	krzyż	763

Tabela 8. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne na terenie gminy Zagnańsk. Źródło: opracowanie własne.

9.6. Zabytki architektoniczne i urbanistyczne oraz zabytki archeologiczne.

9.6.1. Zabytki gminy Zagnańsk.

Na terenie gminy Zagnańsk, znajduje się 11 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (tabela poniżej). Są to najcenniejsze elementy krajobrazu kulturowego na terenie gminy, objęte są także

ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy Zagnańsk do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego wpisano następujące obiekty:

LP.	MIJSCOWOŚĆ	OBIEKT/ZESPÓŁ OBIEKTÓW	NR REJESTRU ZABYTKÓW	DATA WPISU
1.	JANASZÓW	Kapliczka przydrożna	A 468	08.02.2010 r.
2.	SAMSONÓW	Pozostałości zespołu Zakładu Przemysłowego: 1) ruina Huty Józefa, 2) ruina węgielni, 3) ruina budynku o nieustalonym przeznaczeniu.	A 469/1-3	18.02.2010 r.
3.	SAMSONÓW	Dawny zajazd	A 470	08.02.2010 r.
4.	SAMSONÓW	Budynek mieszkalny nr 34	A 471	18.02.2010 r.
5.	SAMSONÓW	Dom zawiadowcy huty	A 472	18.02.2010 r.
6.	SAMSONÓW - CIĄGŁE	Kapliczka przydrożna p. w. Św. Jana Nepomucena	A 473	08.02.2010 r.
7.	SAMSONÓW - CIĄGŁE	Ruina „Skarbczyka” przy nr 5	A 474	18.02.2010 r.
8.	TUMLIN	Kościół parafialny	A 475	08.02.2010 r.
9.	TUMLIN	Teren cmentarza parafialnego	A 476	08.02.2010 r.
10.	ZAGNAŃSK	Zespół Kościoła parafialnego: 1) Kościół parafialny p. w. Śś. Rozalii i Marcina, 2) Dzwonnica przy kościele parafialnym.	A 477/1-2	08.02.2010 r.
11.	ZAGNAŃSK	Teren cmentarza parafialnego	A 478	08.02.2010 r.

Tabela 9. Wykaz zabytków nieruchomych i stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie gminy Zagnańsk. Źródło: opracowanie własne.

9.6.2. Wykaz obiektów zabytkowych ujętych w Wojewódzkiej i Gminnej Ewidencji Zabytków.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Usytuowanie
1	Chrusty	Kapliczka św. Rozalii, drewn., ok. 1890 r.	Chrusty 24
2	Janaszów	Kapliczka przydrożna (św. Jana Nepomucena)	Janaszów 10
3	Samsonów	Pozostałości zespołu Zakładu Przemysłowego: - Ruina Huty Józefa (w tym: wielki piec, wieża gichtociągowa, suszarnia, modelarnia i stolarnia, kuźnia i suszarnia, odlewnia, budynek maszyny wodnej, budynek „sieni”, budynek maszyny parowej), - Ruina węgielni, - Ruina budynku o nieustalonym przeznaczeniu	Samsonów
4	Samsonów	Pozostałości układu wodnego	
5	Samsonów	Pozostałości osiedla przy zakładzie wielkopiecowym „Huta Józefa”	budynek mieszkalny nr 34
6	Samsonów	Pozostałości osiedla przy zakładzie wielkopiecowym „Huta Józefa”	dom zawiadowcy huty (nr 37)
7	Samsonów	Pozostałości osiedla przy zakładzie wielkopiecowym „Huta Józefa”	dawny zajazd (?) nr 26
8	Samsonów - Ciągłe	Kapliczka przydrożna pw. św. Jana Nepomucena	Samsonów-Ciągłe 8A
9	Samsonów - Ciągłe	Ruina „Skarbczyka” nr 5	Samsonów - Ciągłe
10	Tumlin	Zespół Kościoła Paraf. pw. św. Stanisława BPA: - kościół parafialny,	Tumlin – Węgle 6, 7

		- cmentarz przykościelny, - kostnica, mur. XVIII w. (?), - ogrodzenie, mur. XVII (?) w. z bramką dobudowaną w 1937 r., - plebania, mur., XIX w., przebudowana po 1900 r., - organistówka, drewn., pocz. XX w. - cmentarz parafialny.	
11	Umer	Młyn wodny, później elektryczny, ob. nieużytkowany, mur. - drewn., ok. 1850, przebud. ok. 1960	Umer 3
12	Zabłocie	Kapliczka św. Jana Nepomucena, mur., ok. 1850 r.	Zabłocie 5
13	Zagnańsk	Zespół Kościoła paraf. pw. św. Rozalii i Marcina: - Kościół parafialny pw. św. Rozalii i Marcina, - Dzwonnica przy kościele parafialnym.	ul. Św. Jana Pawła II 14
14	Zagnańsk	Cmentarz przykościelny	
15	Zagnańsk	Organistówka, drewn., 1941 r.	ul. Św. Jana Pawła II 12
16	Zagnańsk	Cmentarz parafialny	
17	Zagnańsk	Drożniczówka, ob. dom mieszkalny,, mur. 2 ćw. XX w.	ul. Spacerowa nr 1
18	Zagnańsk	Leśniczówka Borek, ob. budynek mieszkalny, mur., 1938 r., arch. Bolesław Wolski	ul. Borek 11
19	Zagnańsk	Gajówka, mur., l. 20 XX w.	ul. Przemysłowa nr 1
20	Zagnańsk	Willa, drewn., 1930 r.	ul. Leśna nr 11
21	Zagnańsk	Willa, drewn., 1934 r.	ul. Leśna nr 12
22	Zagnańsk	Willa „Marysieńka” , drewn., po 1925, arch. Bolesław Wolski, odbudowana po pożarze 1943 r.,	ul. Spacerowa nr 2
23	Zagnańsk	Willa, drewn., 1935 r.	ul. Spacerowa nr 5
24	Zagnańsk	Willa, drewn., 1935-1936 r., arch. Walenty Widawski	ul. Spacerowa nr 9
25	Zagnańsk	Osiedle „Kolonія Tartaczna”, domy drewn., l. 1934-1939 r.	ul. Słoneczna od nr 1 do nr 7
26	Zagnańsk	Młyn wodny, ob. nieużytkowany, drewn. 1850 r.	ul. Wrzosowa 46

Tabela 10. Wykaz obiektów zabytkowych ujętych w Wojewódzkiej i Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Zagnańsk.

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Zagnańsk.

9.6.3. Stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy Zagnańsk, znajduje się zewidencjonowanych 17 stanowisk archeologicznych, które są śladem materialnej działalności ludzkiej w przeszłości. Wykaz stanowisk przedstawia tabela poniżej.

Granice obszaru w/w stanowisk należy uszczegółowić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Lp.	Miejscowość	nr na arkuszu	arkusz	chronologia	funkcja stanowiska
1	Szałas	1	81-63	nowożytność	wielki piec
2	Szałas	2	81-63	nowożytność	kuźnia wodna
3	Szałas	3	81-63	nowożytność	kuźnia wodna
4	Szałas	4	81-63	nowożytność	kuźnia wodna
5	Szałas	5	81-63	nowożytność	kuźnia wodna
6	Szałas	6	81-63	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze/nowożytność nowożytność	punkt osadniczy punkt osadniczy osada
7	Szałas	7	81-63	późne średniowiecze/nowożytność nowożytność	punkt osadniczy punkt osadniczy
8	Szałas	8	81-63	późne średniowiecze/nowożytność nowożytność	punkt osadniczy punkt osadniczy
9	Szałas	9	81-63	późne średniowiecze/nowożytność nowożytność	punkt osadniczy punkt osadniczy
10	Tumlin	11	83-62	okres wpływów rzymskich (?) wczesne średniowiecze (IX-XI w.) późne średniowiecze i okres nowożytni	punkt osadniczy osada osada

11	Tumlin	12	83-62	okres nowożytny i późnonowożytny	kuźnica żelazna
12	Tumlin	13	83-62	wczesne średniowiecze (XII-XIII w.) okres wczesnonowożytny i okres nowożytny	osada punkt osadniczy
13	Samsonów	14	83-62	okres wczesnonowożytny (XVII wiek)	kuźnica żelazna (rurarnia) i huta ołowiu (?) J.Gibboniego
14	Kołomań	15	83-62	okres wpływów rzymskich	osada
15	Kołomań	16	83-62	okres wczesnonowożytny i okres nowożytny	kuźnica żelazna
16	Umer	17	83-62	okres wczesnonowożytny i okres nowożytny	kuźnica żelazna
17	Umer	18	83-62	okres nowożytny	fryszlerka

Tabela 11. Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Zagnańsk wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Zagnańsk.

Na terenie gminy Zagnańsk w obrębie Tumlin oraz na terenie gminy Miedziana Góra znajduje się rezerwat archeologiczno-geologiczny „Góra Grodowa” AZP 84-62/10. Został ujęty w rejestrze zabytków pod nr 4 decyzją z dnia 21 sierpnia 1986 r. i obejmuje relikty wałów słowiańskich. Na terenie rezerwatu obowiązuje zakaz dokonywania zmian w zagospodarowaniu terenu. Wokół rezerwatu ustanowiono 100 m strefę ochronną, w której prace ziemne należy wykonywać pod nadzorem archeologicznym oraz nie można zmieniać ukształtowania terenu.

9.7. Dobra kultury współczesnej

Przez dobra kultury współczesnej należy rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest wiele drewnianych domów, które wpisują się w krajobraz kulturowy. Najlepiej zachowane znajdują się w miejscowościach: Szałas, Długojów, Samsonów, Zachełmie. Wraz z towarzyszącymi kapliczkami i krzyżami podkreślają pierwotny kształt wsi.

Na terenie Gminy Zagnańsk znajdują się następujące Miejsca Pamięci Narodowej¹ (oznaczone na rysunku Studium):

- mogiła z kamienia ciosanego wraz z krzyżem położona w Samsonowie, w pobliżu Ruin Pieca Hutniczego,
- prostokątna płyta kamien na z napisem w Kołomani – Grób Nieznanego Partyzanta,
- Cmentarz Parafialny w Tumlinie – 3-członowa ściana z czerwonego piaskowca na betonowym cokole,
- Cmentarz Parafialny w Zagnańsku – mogiła z czerwonego piaskowca na kamiennym fundamencie,
- Cmentarz Parafii Rzymskokatolickiej w Tumlinie – grób z pięciu płyt z czerwonego piaskowca.

10. Krajobraz Gminy Zagnańsk.

Przez termin krajobraz należy rozumieć postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka. Krajobraz Gminy Zagnańsk jest urozmaicony. Do podstawowych elementów krajobrazu Gminy Zagnańsk należy zaliczyć pasma górskie, doliny rzeczne oraz różnorodną zabudowę będącą wynikiem działalności człowieka.

W krajobrazie Zagnańsk brak jest dominant przestrzennych. Na negatywny odbiór krajobrazu Gminy

¹ <https://mpn.kielce.uw.gov.pl/mpn/miejsca-pamieci-narodow/powiat-kielcecki/gmina-zagnansk/84,Gmina-Zagnansk.html>

Zagnańsk mogą wpływać liczne budynki o niezadowalającym stanie technicznym, a w szczególności zniszczone elewacje. Problemem postrzegania przestrzeni Gminy Zagnańsk, jak wielu innych polskich gmin, jest niekontrolowane i spontaniczne umieszczanie reklam. Na poprawę tego stanu może wpłynąć wprowadzenie tzw. ustawy krajobrazowej, która daje narzędzia jednostkom samorządu terytorialnego do uregulowania zasad sytuowania reklam. Ponadto, rada gminy może ustalić w formie uchwały zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. W zakresie ochrony krajobrazu Gminy Zagnańsk należy dążyć do utrzymania funkcji terenów chronionych będących korytarzami ekologicznymi.

Jednym z podstawowych czynników decydujących o atrakcyjności krajobrazu są warunki ekspozycji i percepcji krajobrazu.

Ze względu na urozmaicone ukształtowanie i formę naturalną krajobrazu na terenie, Gmina dysponuje punktami widokowymi (oznaczonymi na rysunku Studium) w następujących obrębach:

- Tumlin – 2 punkty widokowe zlokalizowane w zachodniej części obrębu, przy granicy z Gminą Miedziana Góra (ok. 382 m n. p. m. i 312 m n. p. m.),
- Samsonów – punkt zlokalizowany przy linii lasu (ok. 345 m n. p. m.),
- Bartków – w części południowej (ok. 358 m. n. p. m.),
- Kaniów – w części północnej (ok. 375 m n. p. m.),
- Jaworze – w części wschodniej (ok. 396 m n. p. m.),
- Kajetanów – w części zachodniej (ok. 388 m n. p. m.),
- Zachełmie – zlokalizowany na Górze Chełmowej (ok. 390 m n. p. m.).

11. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.

Do czasu zakończenia sporządzania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk”, Sejmik Województwa nie uchwalił audytu krajobrazowego dla województwa świętokrzyskiego.

12. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.

12.1. Struktura społeczno – demograficzna gminy.

12.1.1. Zagadnienia demograficzne.

Łączna liczba ludności w całej gminie Zagnańsk na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 12 684 osoby. Średnia gęstość zaludnienia wg danych z 31.12.2018 r. wynosi 104 osób na km².

Zmiany ludnościowe na terenie gminy Zagnańsk, w poszczególnych latach przedstawia poniższe zestawienie:

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	12 993	12 947	12 960	12 980	13 023	12 981	12 982
mężczyźni	6 441	6 415	6 425	6 429	6 445	6 425	6 429
kobiety	6 552	6 532	6 535	6 551	6 578	6 556	6 553

Tabela 12. Zmiany ludnościowe na terenie gminy Zagnańsk w latach 2013-2019. Źródło: GUS.

Struktura ludności wg płci i wieku – stan na dzień 31.12.2019 r. :

wiek	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	12 993	12 947	12 960	12 980	13 023	12 981	12 982
w wieku przedprodukcyjnym	2 225	2 142	2 130	2 106	2 147	2 114	2 135
w wieku produkcyjnym mobilnym	5 213	5 219	5 186	5 169	5 114	5 027	4 959
w wieku produkcyjnym niemobilnym	3 216	3 211	3 208	3 197	3 145	3 153	3 108
w wieku poprodukcyjnym	2 339	2 375	2 436	2 508	2 617	2 687	2 780

Tabela 13. Struktura ludności gminy Zagnańsk w dniu 31.12.2019 r. Źródło: GUS.

Ruch naturalny ludności (31.12.2018 r.) :

	W liczbach bezwzględnych			
	liczba ludności	urodzenia	zgony	przyrost naturalny
gmina	12 981	98	131	-33

Tabela 14. Ruch naturalny ludności gminy Zagnańsk w dniu 31.12.2019 r. Źródło: GUS.

Zestawienie liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w poszczególnych miejscowościach gminy:

L.p	Nazwa miejscowości	31.12. 2012r.	31.12. 2012r.	31.12. 2013r.	31.12. 2014r.	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.
1.	Barcza	85	86	84	84	84	82	84	81	78
2.	Bartków	416	419	417	417	414	418	416	411	414
3.	Belno	615	606	600	595	601	601	588	580	570
4.	Borowa Góra	265	272	281	285	281	276	277	279	260
5.	Chrusty	383	378	378	373	376	379	375	376	377
6.	Długojów	111	110	105	101	102	100	100	100	103
7.	Goleniawy	162	164	163	167	165	169	171	166	168
8.	Gruszka	395	396	406	409	411	418	423	419	431
9.	Janaszów	413	409	406	409	404	406	406	405	403
10.	Jasiów	305	306	307	301	298	296	298	295	291
11.	Jaworze	335	342	346	354	361	359	364	365	371
12.	Kajetanów	757	753	748	742	742	736	728	731	727
13.	Kajetanów Bloki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Kajetanów Dolny	82	84	89	88	86	89	90	91	92
15.	Kaniów	691	687	678	674	673	665	667	660	654
16.	Kołomań	414	419	410	415	421	422	431	434	427
17.	Lekomin	263	270	273	274	271	268	274	272	276
18.	Osiedle Kaniów	313	314	324	324	324	324	332	334	338
19.	Samsonów	257	271	277	271	271	264	263	262	258
20.	Samsonów-Ciągłe	370	370	378	380	390	390	389	385	379
21.	Samsonów-Dudków	58	58	58	56	58	59	69	69	68
22.	Samsonów-Komorniki	110	110	114	114	117	120	126	128	126
23.	Samsonów-Piechotne	346	341	342	342	341	339	344	343	341
24.	Samsonów-Podlesie	37	37	41	37	45	50	52	52	53
25.	Siodła	166	175	170	175	175	173	169	182	191
26.	Szałas	522	521	511	498	486	486	480	475	471
27.	Ściegna	319	324	326	320	327	330	328	326	320
28.	Tumlin-Dąbrówka	421	424	414	408	408	411	411	409	404
29.	Tumlin-Osowa	434	435	444	442	443	434	437	439	443
30.	Tumlin-Węgle	503	506	524	524	519	521	521	504	501
31.	Tumlin-Zacisze	73	73	71	75	73	76	83	80	77
32.	Umer	439	438	435	434	439	441	447	446	451
33.	Zabtocie	378	382	378	376	374	369	367	361	354

34.	Zachełmie	582	578	576	570	567	567	561	560	566
35.	Zagnańsk	1608	1584	1568	1562	1547	1553	1550	1706	1701
36.	Zagnańsk Osiedle Wrzosa	175	170	176	177	176	174	173	-	-
	suma	12803	12812	12818	12773	12770	12765	12794	12726	12684

Tabela 15. Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy. Źródło: www.zagnansk.pl.

Zgodnie z powyższymi tabelami, w gminie obserwuje się spadek liczby ludności.

Za pomocą danych Głównego Urzędu Statystycznego (*Prognoza ludności na lata 2008-2035, Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050*, www.stat.gov.pl) przeprowadzono analizę demograficzną dla gminy Zagnańsk. Przewiduje się, że w perspektywie do 2030 roku liczba mieszkańców kształtować się będzie na poziomie 13 024 osób, co oznacza wzrost o około 2,7% w stosunku do stanu obecnego.

Liczba mieszkańców wsi gminnych w przeważającej części oscyluje w granicach ok. 250 – 350 osób, największą miejscowością jest Zagnańsk - 1701 mieszkańców, Kajetanów – 727 osób oraz Kaniów – 654. Liczba osób zamieszkujących poszczególne tereny obrazuje warunki ekofizjograficzne, warunki rozwoju urbanistycznego gminy oraz tereny z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną.

Tworząc na terenie gminy przede wszystkim nowe miejsca pracy, wzmacniając zaplecze socjalne, edukacyjne oraz kulturalne można uzyskać zmniejszenie ruchów migracyjnych ludności. Mniejsza migracja ludności lokalnej, jak i zwiększający się przyrost naturalny, dałyby możliwość utrzymania liczby ludności zamieszkującej gminę mniej więcej na stałym poziomie lub przyczyniłby się jej wzrostu.

12.1.2. Zatrudnienie.

Miejscowość Zagnańsk jest czynnikiem oddziałującym na aktywność zawodową ludności, ponieważ m.in. stanowi rynek pracy dla części mieszkańców będąc ośrodkiem działalności firm handlowych i usługowych. Część osób znalazła zatrudnienie poza terenem gminy, najczęściej w Kielcach. Około 2,9 % aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Zagnańsk pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 31,3 % w przemyśle i budownictwie, a 26,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 3,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Obszar powiatu kieleckiego, do którego należy gmina Zagnańsk należy do obszarów o wysokim bezrobociu (stan bezrobotnych na dzień 31.12.2018 r. wynosił 7957 osób). Są to dane statystyczne, nie biorące pod uwagę bezrobotnych niezarejestrowanych.

W celu tworzenia nowych miejsc pracy należy przewidzieć obszary predysponowane do lokalizacji nowych inwestycji o charakterze produkcyjno-usługowym (rzemieślniczym), w celu pozyskania nowych inwestorów.

Bezrobotni gminy Zagnańsk zarejestrowani:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	915	753	732	557	517	473	406
mężczyźni	494	408	396	286	271	204	202
kobiety	421	345	336	271	246	269	204

Tabela 16. Zarejestrowani bezrobotni gminy Zagnańsk. Źródło: GUS

Na terenie gminy bezrobocie na przestrzeni ubiegłych lat wyraźnie spadało.

W celu zatrzymania tendencji wzrostu bezrobocia należy bezwzględnie wprowadzić nowe tereny

o przeznaczeniu pod usługi, produkcję oraz wprowadzić programy wspierające rozwój gospodarki na terenie Zagnańsk. Wyznaczenie nowych terenów wiąże się także z podniesieniem standardów dróg oraz budową nowych.

12.1.3. Struktura usługowa.

Gmina rozwija na swym terenie funkcję usługową dla obsługi ludności z wielopłaszczyznową ofertą obiektów użyteczności publicznej. Znajdują się tu: jednostki administracji samorządowej, szkoły i inne placówki związane z oświatą, obiekty służby zdrowia (przychodnia), placówki opieki społecznej, instytucje, placówki i stowarzyszenia upowszechniania kultury, obiekty sportu, turystyki i rekreacji. Na terenie gminy Zagnańsk zlokalizowane są także obiekty bazy gastronomicznej.

Opieka medyczna działa w dwóch sektorach: publicznym i prywatnym, oferując opiekę podstawową oraz lecnicstwo ambulatoryjne.

Obiekty związane ze służbą zdrowia oraz opieką społeczną zlokalizowane na terenie gminy:

- Samorządowy Zespół Ośrodków Zdrowia NFZ z Zagnańsku;
- Nasza Przychodnia w Samsonowie.

Na terenie gminy Zagnańsk funkcjonuje kilka aptek, które są własnością prywatnych inwestorów.

W związku ze starzejącym się społeczeństwem gminy, można założyć, że zapotrzebowanie na usługi związane z ochroną zdrowia, także na usługi związane z opieką na osobami starszymi, wzrośnie w najbliższych latach.

12.1.4. Obiekty przemysłowe, składowe oraz infrastrukturalne.

W gminie Zagnańsk zarejestrowanych było w 2018 r. 1107 podmiotów gospodarczych, w tym 32 w sektorze rolniczym, 157 w sektorze przemysłowym, 190 w sektorze budowlanym. Są to przede wszystkim małe i średnie przedsiębiorstwa głównie z branży usług.

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych należą m.in.:

- SCANIA,
- KH KIPPER SP Z O. O.,
- P. P. H. Jezierski,
- Sklep budowlany „Kondrak”,
- F. H. U. KONZBI Zbigniew Mróz,
- TRAKT S. A.,
- Zakład Przerobu Kamienia Budowlanego Janusz Głowiński,
- QUATRO-LOGISTICS Sp. z o. o.,
- Przedsiębiorstwo Budowlane Kambud Krzysztof Domagała.

12.2. Infrastruktura społeczna.

12.2.1. Oświata.

Oświata należy do ważnych usług ponadlokalnych gminy. Gmina Zagnańsk ma dobrze rozwiniętą bazę oświatową. Na terenie gminy zlokalizowane są następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku,
- Szkoła Podstawowa Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku,
- Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie,
- Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie,
- Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kajetanowie,
- Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku,

- Niepubliczne Przedszkole Caritas w Kajetanowie.

Głównym centrum edukacyjnym w gminie jest miejscowość Zagnańsk. Stanowi ono centralny ośrodek edukacyjny o znaczeniu ponadlokalnym.

Tabela 17. Struktura uczących się w ciągu ostatnich kilku lat (Źródło: GUS):

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Szkolnictwo podstawowe.	ogółem	6	6	6	6	6	6	5
	oddziały w szkołach	37	37	42	43	41	48	55
	uczniowie	635	600	668	706	648	762	889

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Szkolnictwo ponadgimnazjalne zawodowe i artystyczne	ogółem	1	1	1	1	1	1	1
	oddziały	5	6	7	8	8	8	8
	uczniowie	113	145	168	187	206	207	202
	absolwenci	42	22	24	25	29	49	46

Tabela 18. Zestawienie liczby dzieci w przedszkolach (Źródło: GUS):

rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
dzieci w wieku 2 lata i mniej	0	0	0	1	0	0	0
dzieci w wieku 3 lat	6	17	8	11	2	11	10
dzieci w wieku 4 lat	3	11	18	18	16	21	14
dzieci w wieku 5 lat	26	16	115	125	37	47	55
dzieci w wieku 6 lat	10	23	38	18	109	112	122
dzieci w wieku 7 lat i więcej	0	0	1	0	0	0	1

Tabela 19. Wychowanie przedszkolne razem (Źródło: GUS):

rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	7	7	11	11	11	12	11
oddziały	16	18	19	18	21	22	22
miejsca	320	370	250	275	306	305	305
dzieci	343	385	382	367	439	431	453

Z powyższych zestawień wynika, że liczba uczących się na przestrzeni kilku lat zwiększa się. Zauważalny jest przyrost dzieci w wieku szkolnym. W związku z powyższym należy utrzymać istniejące jednostki szkolne.

12.2.2. Administracja.

Na terenie gminy funkcję administracyjną sprawuje Gminy w Zagnańsku.

Poza tym na terenie gminy zlokalizowane są następujące urzędy i instytucje:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Samsonowie,

oraz służby interwencyjne:

- 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej:
 - OSP Zagnańsk,
 - OSP Samsonów,
 - OSP Szałas,
 - OSP Zabłocie.

12.2.3. Kultura.

Na terenie gminy istnieją placówki z zakresu kultury, są to:

- Gminny Ośrodek Kultury w Zagnańsku z siedzibą w Samsonowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Samsonowie,
- Filia biblioteczna w Zagnańsku,
- Filia biblioteczna w Szałasie.

Dopełnieniem oferty kulturalnej na terenie gminy są kluby i obiekty sportowe:

- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji,

W gminie działają następujące stowarzyszenia:

- Ludowy Klub Sportowy SPARTA ZAGNAŃSK,
- Fundacja Z KONIEM DO MARZEŃ,
- Świętokrzyskie Towarzystwo Regionalne,
- Stowarzyszenie Razem dla Wszystkich,
- Stowarzyszenie na rzecz Wychowania, Edukacji i Rozwoju „Knieja”,
- Zagnańskie Stowarzyszenie Rowerowe POD BARTKIEM,
- Towarzystwo Ziemi Samsonowskiej,
- Towarzystwo Przyjaciół Tumlina,
- Stowarzyszenie Wsi Kołomań i Umer NASZA SZKOŁA,
- Stowarzyszenie Nowych Możliwości,
- Stowarzyszenie BRATERSKIE SERCE,
- Stowarzyszenie w Krainie Tetrapoda,
- Stowarzyszenie SZAŁAS 2012,
- Amatorski Klub Sportowy „Zagnańsk Biega”,
- Stowarzyszenie Sztuka Bohemy im. Jana Styki,
- Stowarzyszenie Start Zagnańsk,
- Fundacja z Pasją Przez Życie,
- Caritas Diecezji Kieleckiej – Ośrodek Zdrowia Wiśniówka 38a,
- Fundacja Alter Edu,
- Uczniowski Klub Sportowy Tumlin,
- Klub Sportowy „Elbara Zagnańsk”
- Stowarzyszenie Zwycię Przymierze,
- Stowarzyszenie Doradców Zawodowych i Personalnych „Zawodowskaz”,
- Stowarzyszenie Rozwoju Kultury Chrześcijańskiej na Wsi – Uniwersytet Ludowy im. Ks. Stanisława Staszica,
- Ludowy Zespół Sportowy LUBRZANKA,
- Ludowy Klub Sportowy SKAŁA Tumlin,
- Klub Sportowy SAMSON Samsonów,
- Uczniowski Klub Sportowy TĘCZA Zagnańsk,
- Koło PZW Bartek.

W ciągu roku na terenie gminy odbywają się liczne imprezy kulturalne.

12.2.4. Turystyka i rekreacja.

Gmina Zagnańsk spełnia wszystkie warunki by stać się ważnym ośrodkiem turystycznym. Najatrakcyjniejszą miejscowością na terenie gminy jest Zagnańsk, w której usytuowany jest Dąb Bartek oraz liczne zabytki architektury. Ziemie te, bogato wyposażone przez naturę mogą służyć do uprawiania wszystkich rodzajów turystyki.

Do atrakcji turystycznych należy zaliczyć:

- król Puszczy Świętokrzyskiej – Dąb Bartek,
- tereny leśne,
- szlaki turystyczne, w tym rowerowe,
- Nordic Walking Park „Zagnańsk”,
- pomniki przyrody,
- Ruiny Huty „Józef” w Samsonowie,
- Góra Chełm,
- zabytki architektury i budownictwa,
- Zbiornik wodny w Kaniowie i Umrze,
- Rezerwat Barcza,
- Mural w Zagnańsku,
- Skatepark,
- Kompleks Świętokrzyska Polana.

Rysunek nr 7: Dąb Bartek, źródło: archiwum własne

Przez teren Gminy Zagnańsk przebiega pięć znakowanych pieszych szlaków turystycznych, o znaczeniu ponadlokalnym:

- Zielony: Zagnańsk – Bliżyn o długości ok. 26 km, pokonanie go zajmuje ok. 6 godzin. Jest to szlak nizinny, którego znaczna część prowadzi lasami. Przebieg: Dąb „Bartek” i Aleja przydrożna – pomniki przyrody – wieś Jasiów – skrzyżowanie brukowanych ulic – polana „Rosochy” - uroczysko „Wilczy Bór” - leśniczówka „Świnia Góra” - ścisły rezerwat leśny „Świnia Góra” - polana Dalejów – leśny rezerwat częściowy Dalejów – skałki „Brama Piekła” - pomniki przyrody – skałki „Piekł Dalejowskie” - pomniki przyrody 2 – Cmentarz Jeńców Radzieckich – Bliżyn.
- Czerwony: Kuźniaki – Gołoszyce. Stanowi najdłuższy (ok. 94,5 km) znakowany szlak turystyczny Gór Świętokrzyskich im. Edmunda Massalskiego. Przez teren gminy przebiega fragment tego szlaku o długości ok. 8 km na trasie Tumlin – góra Krzemionka. Prowadzi przez Kuźniaki - Pasma Obłęgorskie – wieś Ciosowa – góra Kamień i Wykieńska - Tumlin-Podgród – Grodowa Góra – Wieś Tumlin – Linia kolejowa Skarżysko-Kielce – Jaworznia – Góra Sosnowica – Góra Krzemionka – odwodnica Kielc – podmokły teren źródłiskowy rzeki Silnicy - „Koszarka” - pasmo Masłowskie, Łysogórskie i Jeleniowskie – Gołoszyce.
- Czerwony: z Diabłej Góry do łącznej. Prowadzi on z Rezerwatu Diabla Góra koło Starzechowic przez las, Zaleziankę do łącznej.
- Żółty: Barcza PKS – Bukowa Góra. Prowadzi on „białą drogą”, biegnącą północnym zboczem góry Barcza, o następującym przebiegu: przystanek PKS w przysiółku Barcza przy trasie krajowej nr 7 – szczyt góry Barcza – Gajówka Barcza – wieś Klonów – Diabelskie Kamienie – Góra Bukowa. U podnóża góry można odszukać odciski dolnodewońskich morskich ramienionogów (*Spirifer elewatus*).
- Żółty: „W dolinie Krasnej”. Został wyznaczony w 2002 r. oraz ma długość ok. 28 km. Prowadzi od Przystanku PKS w Serbinowie przez Rogowice, Długojów, Szałas, Lutę i Krasną do Wąsosz Koneckiego. Po tym terenie przebiega również 52 km zielona trasa rowerowa z Sielpi do Błotnicy.

Przez Gminę Zagnańsk wytyczone zostały następujące turystyczne szlaki rowerowe, o znaczeniu lokalnym:

- Szlak niebieski tworzy pętlę o długości ok. 14 km o następującym przebiegu: parking przy pawilonach – skrzyżowanie z Borową Górą – ul. Spacerowa – tartak – Bartków – Samsonów – ruiny pieca hutniczego – Samsonów-Ciągłe – Samsonów-Piechotne – Kapituły – torowisko byłej kolejki wąskotorowej – była „Piaskownia” - parking przy pawilonach.
- Szlak czerwony tworzy pętlę o długości ok. 12 km o następującym przebiegu: parking przy pawilonach - „Dąb Bartek” - szutrowa droga – Goleniawy – droga za osiedlem pracowniczym – droga wojewódzka nr 750 – kościół pw. Św. Rozalii i Marcina w Zachełmiu – Zachełmie – oś. Wrzosa – budynek Wodociągów – droga koło „piaskowni” - ul. Turystyczna – parking przy pawilonach.
- Zielony szlak rowerowy: Luta – Szałas – Długa – Rogowica.

Oprócz wymienionych szlaków turystycznych rowerowych i pieszych, na opisywanym terenie znajdują się również szlaki samochodowe, o znaczeniu ponadlokalnym:

- Szlak samochodowy „Literacki” - upamiętnia ślady książkowych bohaterów i dawnych pisarzy takich jak Henryk Sienkiewicz, Stefan Żeromski, Witold Gombrowicz, Adolf Dygasiński,
- Szlak samochodowy „Archeo-geologiczny” o następującym przebiegu: JuraPark w Bałtowie, kopalnia w Krzemionkach, rezerwat Zachełmie, amfiteatr Kadzielnia, Centrum Geoedukacji w rezerwacie Wietrznia w Kielcach, Chęciny, sanktuarium Świętego Krzyża,
- oraz Świętokrzyski szlaki turystyki konnej – (ze względu na orientacyjny przebieg nie zaznaczono go na rysunku studium).

Ponadto na terenie Gminy prowadzone są ścieżki dydaktyczne:

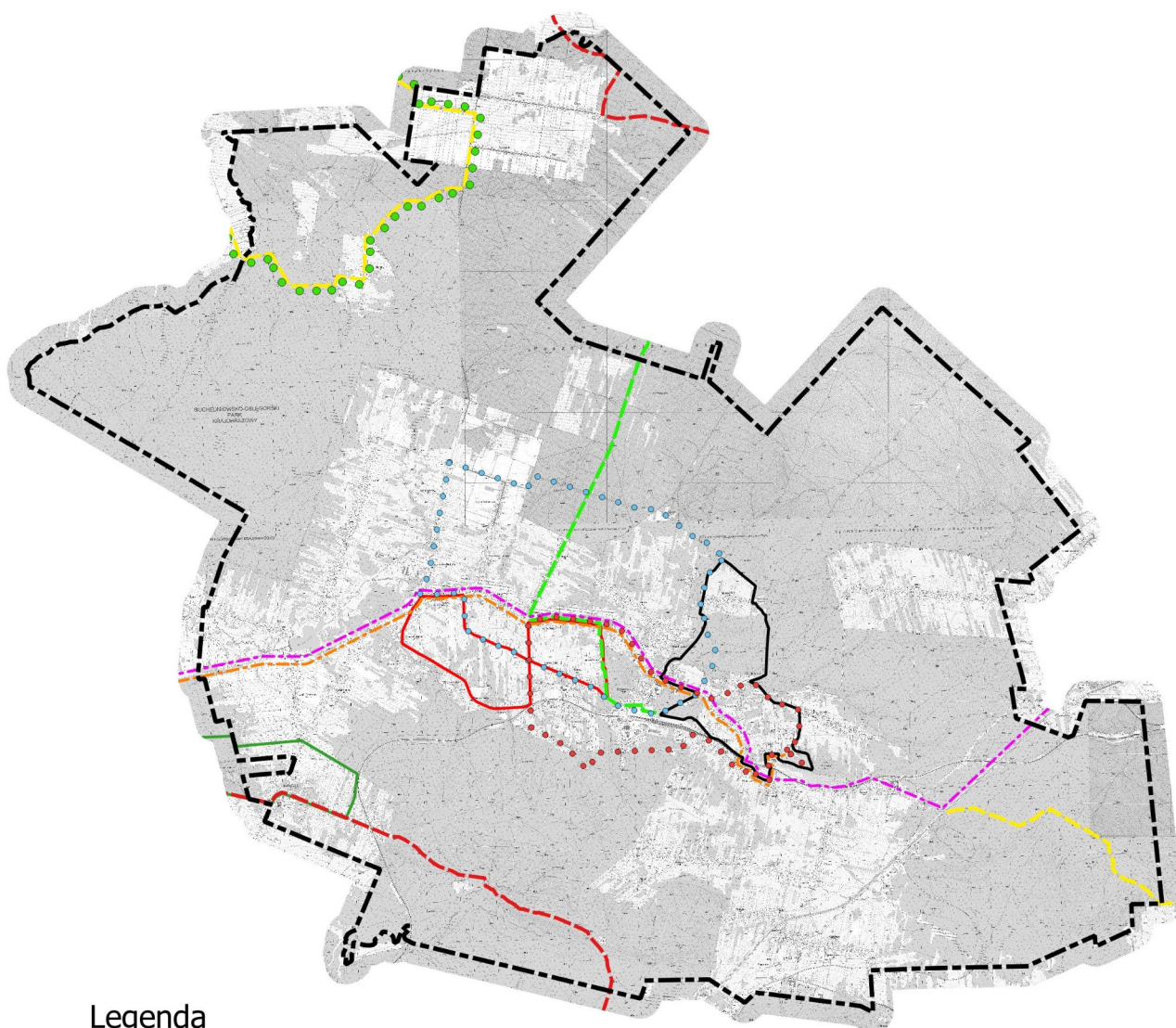
- Sozologiczna ścieżka dydaktyczna „Zagnańsk – Bartków – Janaszów” opracowana przez Zarząd Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. Trasa ma 5 przystanków i prowadzi m. in. przez Dąb „Bartek”, oczyszczalnię ścieków w Bartkowie, ujęcie wody pitnej w Zagnańsku. Ze względu na brak dokładnego przebiegu nie zaznaczono go na rysunku studium.
- Przyrodnicza ścieżka dydaktyczna „Ściegna – Zachełmie – Zagnańsk” o długości ok. 3,5 km, opracowana przez Zarząd Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. Obejmuje obiekty takie jak: kościół p. w. św. Rozalii i Marcina, Kamieniołom „Zachełmie”, zakład uzdatniania wody – Zagnańsk, „Willa Marysienka – Apteka” w Zagnańsku. Ze względu na brak dokładnego przebiegu nie zaznaczono go na rysunku studium.
- Przyrodnicza ścieżka dydaktyczna „Miedziana Góra – Tumlin” o długości ok. 13 km, opracowana przez Zarząd Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. Trasa prowadzi m. in. przez Wieś Tumlin-Podgród, rezerwat przyrody „Kręgi Kamienne” i „Piekło Kamień”. Ze względu na brak dokładnego przebiegu nie zaznaczono go na rysunku studium.

Na terenie Gminy działa również Nordic Walking Park „Zagnańsk”, który powstał z inicjatywy Lokalnej Grupy Działania „Dorzecze Bobrzy”. Trasy mają następujący przebieg:

- Trasa nr 1 Zagnańsk (zielona) – łatwa o dł. ok. 7,5 km,
- Trasa nr 2 Zagnańsk (czerwona) – średnia o dł. ok. 9,3 km,
- Trasa nr 3 Zagnańsk (czarna) – trudna o dł. ok. 11,3 km.

Trasy są czytelnie oznakowane, prowadzą chodnikami, drogami gruntowymi oraz asfaltowymi i leśnymi ścieżkami. Na trasach znajdują się tablice prezentujące zestaw ćwiczeń oraz punkty pomiaru tętna. W ramach działania Grupy, powstały również parki w gminach sąsiednich tj. Miedziana Góra, Strawczyn, Mniów i Piekoszów.²

² <https://www.czasnamarsz.pl/pl/park/Urząd-Gminy-Zagnansk#org>

Legenda

▭ Granica Gminy Zagnańsk

Szlaki o znaczeniu ponadlokalnym:

— Szlak samochodowy - "Literacki"

— Szlak samochodowy "Archeo-geologiczny"

— Żółty szlak pieszy

— Czerwony szlak pieszy

— Zielony szlak pieszy

Szlaki o znaczeniu lokalnym:

— Trasa Nordic Walking nr 1 Zagnańsk (zielona)

— Trasa Nordic Walking nr 2 Zagnańsk (czerwona)

— Trasa Nordic Walking nr 3 Zagnańsk (czarna)

••• Czerwony turystyczny szlak rowerowy

••• Niebieski turystyczny szlak rowerowy

••• Zielony szlak rowerowy

Rysunek nr 8: Szlaki i ścieżki turystyczne na terenie Gminy Zagnańsk, źródło: opracowanie własne

12.3. Rolnictwo.

Gmina Zagnańsk odznacza się niskim udziałem gruntów ornych – ok. 20,58 % powierzchni Gminy. Ponadto ze względu na występowanie słabych gleb VI VI klasy bonitacyjnej, mieszkańcy znajdują zatrudnienie przeważnie w sektorze pozarolniczym. Gospodarstwa rolne w gminie charakteryzują się dość dużym rozdrobnieniem z przewagą gospodarstw do 5 ha. W 2018 roku wg Raportu o stanie Gminy Zagnańsk było 2679 gospodarstw rolnych.

powierzchnie	liczba
ogółem	2679
1 - 2 ha	1260
2,1 - 5 ha	1375
5,1 - 10 ha	35
10,1 – 30 ha	9

Tabela 20. Liczba gospodarstw rolnych w 2018 roku. Źródło: Raport o stanie Gminy Zagnańsk za 2018 rok

Gmina Zagnańsk na tle województwa świętokrzyskiego odznacza się jedną z najmniejszych powierzchni zasiewów zbóż. Struktura zasiewów na terenie Gminy Zagnańsk charakteryzuje się ekspansywnym wykorzystaniem użytków rolnych. Około 60 % zasiewów zajmują uprawy polowe, a 35 % ziemniaki. Niewielki udział stanowią rośliny strączkowe i pastewne oraz warzywa.

Na terenie Gminy brak jest większych hodowli zwierząt.

Niekorzystna jest struktura wiekowa rolników. Od lat obserwuje się postępujący proces starzenia właścicieli gospodarstw.

Szansę na rozwój rolnictwa można upatrywać w rozwoju gospodarstw ekologicznych. Jednak prowadzenie tego typu działalności wymaga konsekwencji działania oraz wiedzy w zakresie metod upraw, wzbogacania gleb itp. Potrzebny jest system wspierania i zachęt do tworzenia gospodarstw ekologicznych oraz produkcji zdrowej żywności.

12.4. Budownictwo.

Głównym czynnikiem wpływającym na standard życia ludności danego obszaru są warunki mieszkaniowe. Obiekty budowlane znajdujące się na terenie gminy różnią się wiekiem, technologią wykonania, przeznaczeniem i wynikającą z powyższych parametrów energochłonnością. Spośród wszystkich budynków wyodrębniono podstawowe grupy obiektów: budynki mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej, obiekty handlowe, usługowe i przemysłowe – podmioty gospodarcze.

Dominującym rodzajem zabudowy gminy jest zabudowa mieszkaniowa - przeważa zabudowa niska jednorodzinna (wolnostojąca, szeregową) i zagrodowa. W miejscowościach usytuowanych w pobliżu Kielc zauważalne jest budownictwo jednorodzinne wykonane przez developerów prywatnych.

Przewiduje się, że w najbliższych latach popyt na nowe mieszkania utrzymać się będzie na dotychczasowym poziomie. Przewidywany jest wzrost liczby gospodarstw domowych, przy równoczesnym zmniejszaniu się wskaźnika liczby osób przypadających na 1 gospodarstwo. W związku z tym zakłada się przyrost zapotrzebowania na energię cieplną, gaz na cele komunalno - bytowe oraz dla celów ogrzewania, energię elektryczną w nowym budownictwie mieszkaniowym, a także w nowych budynkach użyteczności publicznej, usługowych i produkcyjnych.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mieszkania [szt.]	3 679	3 717	3 749	3 781	3 816	3 845	3 868
Izby [szt.]	15 126	15 348	15 545	15 732	15 948	16 124	16 264
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	317 906	322 737	326 872	331 149	335 602	339 560	342 516

Tabela 21. liczba mieszkań w gminie Zagnańsk, Źródło: GUS

12.5. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem.

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami należy do obowiązków podmiotów publicznych oraz odbywa się poprzez stosowanie uniwersalnego projektowania albo racjonalnych usprawnień. Należy uwzględnić potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami w prowadzonej oraz planowanej działalności oraz dążyć do usuwania barier (architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych), a także zapobiegać ich powstawaniu.

Należy mieć na uwadze minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, m. in.:

- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób,
- obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku,
- wymagania zawarte w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

13. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

Zagrożenia powodzienne występują w sporadycznych okresowych podtopieniach na terenach zabudowy gospodarczej zlokalizowanej zbyt blisko brzegów rzek.

Na terenie gminy Zagnańsk nie występują zakłady o zwiększonym lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, zgodnie z kryteriami ilościowo-jakościowym określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o

dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W gospodarce przestrzennej gminy należy stosować następujące zasady służące zabezpieczeniu potrzeb obrony cywilnej:

1. W rejonach budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego, jednorodzinne, przemysłowego, usługowego, użyteczności publicznej oraz mieszkalno-usługowego należy przewidywać rezerwę terenów pod budowle ochronne (schrony, ukrycia, szczeliny).
2. Istniejące studnie powinny być zabezpieczone przed likwidacją i przystosowane do sprawnego uruchomienia i eksploatacji w sytuacjach kryzysowych.
3. Oświetlenie zewnętrzne (ulice, zakłady pracy) należy przystosować do zaciemniania i wygaszenia.
4. Należy uwzględnić system alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożeń poprzez syreny alarmowe przyjmując promień słyszalności syreny do 300 m.
5. Układ projektowanych i modernizowanych dróg i ulic powinien spełniać następujące warunki:
 - szerokość ulicy powinna uniemożliwić ewentualne zagruzowanie,
 - powinny być połączenia z traktami przelotowymi – zapewniające sprawną ewakuację ludności w okresie zagrożenia.
6. Wszelkie projektowane na obszarze gminy obiekty o wysokości równej i większej od 50 m npt każdorazowo przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę należy zgłaszać do Sił Powietrznych RP.
7. Należy zachować istniejące lub projektowane obiekty obrony cywilnej.

14. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

14.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.

Analizy ekonomiczne

W dniu 29 stycznia 2020 r. została uchwalona Uchwała nr 1/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zagnańsk na lata 2020 – 2032.

Zgodnie z danymi GUS dochody oraz wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca gminy, w roku 2019 wydatki miały wyższy wskaźnik na jednego mieszkańca niż dochody.

rok	2015	2016	2017	2018	2019
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3 019,84	3 368,83	3 517,09	3 863,05	4 285,4
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3 086,43	3 128,44	3 407,58	3 688,11	4 538,48

Tabela 22 . Średnie dochody i wydatki na mieszkańca gminy w latach 2015-2019. Źródło: GUS.

rok	wydatki w %			dochody w %			saldo rok 2018
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
Rolnictwo i łowiectwo.	0,1	0,4	1,4	0,3	0,4	1,6	- 0,2
Transport i łączność.	1,0	0,0	1,9	6,3	6,1	4,3	- 2,4
Gospodarka mieszkaniowa.	1,9	0,7	3,5	4,4	1,1	8,3	- 4,8
Administracja publiczna.	11,9	12,7	10,9	1,1	1,3	0,4	- 10,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.	0,7	0,7	0,9	0,0	-	-	+ 0,9

Oświata i wychowanie.	33,3	32,1	30,2	2,4	2,3	1,9	+ 28,3
Pomoc społeczna.	28,6	6,1	5,7	24,1	3,6	3,0	+ 2,7
Edukacyjna opieka wychowawcza.	2,0	2,2	2,2	0,4	0,3	0,2	+ 2,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.	5,5	6,9	6,2	1,8	1,7	3,2	+ 3,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.	1,5	1,5	1,7	0,0	0,0	0,1	+ 1,6
Kultura fizyczna.	3,0	3,2	2,6	0,4	0,2	0,2	+ 2,4
Ochrona zdrowia.	0,5	0,5	0,6	-	-	-	+ 0,6

Tabela 23. Wybrane wydatki i dochody budżetu gminy. Źródło: GUS.

Analizując powyższe dane zwraca się uwagę, że gmina inwestuje w zagadnienia w zakresie oświaty i wychowania, administracji publicznej, gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

Priorytetem dla samorządu zagnańskiego jest realizacja jak największej ilości zadań inwestycyjnych, takich jak budowa lub przebudowa dróg gminnych.

W związku z powyższymi danymi, należy przyjąć, że gmina w sposób realny planuje wydatki, jednakże realizacja inwestycji, bez pozyskania środków zewnętrznych oraz inwestorów prywatnych, nie jest w stanie (w sposób efektywny) zagwarantować wykonania sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej dla nowej zabudowy poza już wyznaczoną. W związku z tym lokalizowanie nowej zabudowy powinno być uwarunkowane rozwojem istniejącej infrastruktury. Dopuszcza się poszerzanie istniejących terenów inwestycyjnych o pojedyncze działki w ramach kontynuacji funkcji oraz uzupełniania zabudowy.

Należy dążyć do uzupełniania zabudowy działek budowlanych pomiędzy istniejącą zabudową.

W Programie Rewitalizacji Gminy Zagnańsk przedstawiono zadania inwestycyjne związane z zagospodarowaniem terenów, przebudową dróg i obiektami kubaturowymi na lata 2016-2023. Działania te mogą poprawić jakość środowiska oraz jakość życia mieszkańców na terenie gminy.

Analizy środowiskowe

W celu określenia potrzeb i możliwości rozwojowych gminy w kontekście strefy przyrodniczej, w oparciu o dostępne dokumenty strategiczne i charakteryzujące, określono stan środowiska na terenie gminy Zagnańsk.

Zdiagnozowano oraz zinterpretowano silne i słabe strony oraz zagrożenia dla Gminy Zagnańsk (pod względem środowiskowym).

Silne strony:

- Bardzo cenne przyrodniczo obszary.
- Malowniczo położone tereny rekreacyjne – duża lesistość gminy oraz zbiorniki wodne.
- Korzystne położenie geograficzne - gospodarcze, bliskość miasta wojewódzkiego Kielc.
- Ponadlokalne atrakcje turystyczne – Dąb Bartek, skamieliny Tetrapoda.

Słabe strony:

- Gleby niskich klas bonitacyjnych.
- Nieekologiczne rolnictwo.

Zagrożenia dla środowiska:

- Wysokie zagrożenie pożarowe, szczególnie podczas miesięcy letnich.
- Zmiany w ukształtowaniu terenu spowodowane eksploatacją złóż.

Należy dążyć do sukcesywnego skanalizowania obszarów wiejskich. Dopuszcza się realizację przydomowych, ekologicznych oczyszczalni ścieków. Cechą bardzo pozytywną jest bardzo wysoki procent zwodociągowania gminy. Nowe tereny inwestycyjne obligatoryjnie powinny być podłączane do systemu wodociągowego.

Analizy społeczne

W kontekście strefy społecznej przewiduje się następujące silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla Gminy Zagnańsk.

Silnymi stronami Gminy są pod względem społecznym:

- Dobrze rozwinięta sieć szkół.
- Niski wskaźnik obciążenia demograficznego.
- Zaangażowanie władz gminy w sprawy społeczności lokalnej.
- Dobry stan infrastruktury technicznej.

Słabymi stronami Gminy są pod względem społecznym:

- Brak wolnych lokali komunalnych.
- Ujemny przyrost naturalny.
- Niewystarczająca liczba placówek ambulatoryjnych.
- Niski odsetek mieszkańców pracujących na terenie Gminy.

Szansami dla Gminy są pod względem społecznym:

- Podniesienie poziomu infrastruktury.
- Bliskość ośrodka miejskiego - Kielc
- Rozwój agroturystyki.
- Rozwój turystyki
- Zwiększenie dostępu do Internetu.
- Przygotowanie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych.

Rada Gminy uchwaliła „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zagnańsk na lata 2011-2020” do podstawowych zadań wliczono:

- Wzmacnianie więzi społecznych.
- Aktywizowanie mieszkańców.
- Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.
- Profilaktyka uzależnień.
- Kształtowanie i promowanie podstaw przedsiębiorczych.
- Łatwy dostęp do poradnictwa różnego rodzaju i usług opieki paliatywnej.
- Promowanie pozytywnych tradycji rodzinnych.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- Umożliwienie pożytecznego spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.
- Wzrost integracji osób starszych.
- Wzrost integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Wszystkie powyższe działania mają za zadanie poprawę jakości życia mieszkańców. W związku z powyższymi programami oraz niewymienionymi wyżej należy wprowadzać na terenie ośrodków wiejskich usługi związane z aktywizacją mieszkańców w życiu społecznym oraz kulturalnym.

14.1.1. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Zgodnie z prognozami demograficznymi przeprowadzonymi przez GUS, w powiecie kieleckim będzie postępował kryzys demograficzny. Prognoza demograficzna do 2050 roku wskazuje spadek liczby ludności i zmienność struktur demograficznych. Zgodnie z prognozą demograficzną liczba ludności powiatu do 2050 roku zwiększy się w stosunku do 2018 roku o ok. 1 % mieszkańców. Do 2030 roku następował będzie nieznaczny wzrost liczby ludności powiatu, w kolejnych latach, od 2035 o 2050 roku, będzie się zmniejszała ludność powiatu. W poniższej tabeli zamieszczono prognozowaną demografię zmian struktury społecznej:

Tabela 24. Ludność powiatu ogółem.

		Ogółem			Miasta			Wieś		
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2018	Ogółem	210 789	105 277	105 512	13 669	6 771	6 898	197 120	98 506	98 614
	przedprodukcyjny	39 355	20 190	19 165	2 256	1 201	1 055	37 099	18 989	18 110
	produkcyjny	138 143	74 299	63 844	8 852	4 752	4 100	129 291	69 547	59 744
	mobilny	85 980	44 261	41 719	5 383	2 762	2 621	80 597	41 499	39 098
	niemobilny	52 163	30 038	22 125	3 469	1 990	1 479	48 694	28 048	20 646
	poprodukcyjny	33 291	10 788	22 503	2 561	818	1 743	30 730	9 970	20 760
2020	Ogółem	211 968	105 871	106 097	13 711	6 797	6 914	198 257	99 074	99 183
	przedprodukcyjny	39 218	20 125	19 093	2 244	1 197	1 047	36 974	18 928	18 046
	produkcyjny	138 476	74 504	63 972	8 817	4 729	4 088	129 659	69 775	59 884
	mobilny	84 399	43 512	40 887	5 268	2 714	2 554	79 131	40 798	38 333
	niemobilny	54 077	30 992	23 085	3 549	2 015	1 534	50 528	28 977	21 551
	poprodukcyjny	34 274	11 242	23 032	2 650	871	1 779	31 624	10 371	21 253
2025	Ogółem	214 471	107 063	107 408	13 777	6 839	6 938	200 694	100 224	100 470
	przedprodukcyjny	38 569	19 918	18 651	2 197	1 170	1 027	36 372	18 748	17 624
	produkcyjny	137 384	72 890	64 494	8 597	4 556	4 041	128 787	68 334	60 453
	mobilny	79 060	40 810	38 250	4 868	2 515	2 353	74 192	38 295	35 897
	niemobilny	58 324	32 080	26 244	3 729	2 041	1 688	54 595	30 039	24 556
	poprodukcyjny	38 518	14 255	24 263	2 983	1 113	1 870	35 535	13 142	22 393
2030	Ogółem	215 960	107 629	108 331	13 799	6 848	6 951	202 161	100 781	101 380
	przedprodukcyjny	36 038	18 601	17 437	2 041	1 074	967	33 997	17 527	16 470
	produkcyjny	138 288	72 323	65 965	8 641	4 553	4 088	129 647	67 770	61 877
	mobilny	73 552	38 022	35 530	4 434	2 313	2 121	69 118	35 709	33 409
	niemobilny	64 736	34 301	30 435	4 207	2 240	1 967	60 529	32 061	28 468
	poprodukcyjny	41 634	16 705	24 929	3 117	1 221	1 896	38 517	15 484	23 033
2035	Ogółem	216 241	107 531	108 710	13 804	6 839	6 965	202 437	100 692	101 745
	przedprodukcyjny	34 321	17 717	16 604	1 988	1 041	947	32 333	16 676	15 657
	produkcyjny	138 336	71 671	66 665	8 681	4 521	4 160	129 655	67 150	62 505
	mobilny	67 772	35 117	32 655	4 095	2 119	1 976	63 677	32 998	30 679
	niemobilny	70 564	36 554	34 010	4 586	2 402	2 184	65 978	34 152	31 826
	poprodukcyjny	43 584	18 143	25 441	3 135	1 277	1 858	40 449	16 866	23 583
2040	Ogółem	215 503	106 963	108 540	13 777	6 819	6 958	201 726	100 144	101 582
	przedprodukcyjny	32 438	16 743	15 695	1 934	1 008	926	30 504	15 735	14 769
	produkcyjny	137 036	70 296	66 740	8 628	4 451	4 177	128 408	65 845	62 563
	mobilny	63 107	32 763	30 344	3 879	2 019	1 860	59 228	30 744	28 484
	niemobilny	73 929	37 533	36 396	4 749	2 432	2 317	69 180	35 101	34 079
	poprodukcyjny	46 029	19 924	26 105	3 215	1 360	1 855	42 814	18 564	24 250

2045	Ogółem	214 089	106 177	107 912	13 721	6 797	6 924	200 368	99 380	100 988
	przedprodukcyjny	31 096	16 050	15 046	1 901	989	910	29 195	15 059	14 136
	produkcyjny	131 594	67 688	63 906	8 310	4 288	4 022	123 284	63 400	59 884
	mobilny	60 694	31 549	29 145	3 812	1 986	1 826	56 882	29 563	27 319
	niemobilny	70 900	36 139	34 761	4 498	2 302	2 196	66 402	33 837	32 565
	poprodukcyjny	51 399	22 439	28 960	3 510	1 518	1 992	47 889	20 921	26 968
2050	Ogółem	212 190	105 273	106 917	13 656	6 780	6 876	198 534	98 493	100 041
	przedprodukcyjny	30 301	15 637	14 664	1 900	989	911	28 401	14 648	13 753
	produkcyjny	123 988	63 998	59 990	7 842	4 051	3 791	116 146	59 947	56 199
	mobilny	59 331	30 946	28 385	3 759	1 956	1 803	55 572	28 990	26 582
	niemobilny	64 657	33 052	31 605	4 083	2 095	1 988	60 574	30 957	29 617
	poprodukcyjny	57 901	25 638	32 263	3 914	1 740	2 174	53 987	23 898	30 089

Źródło: GUS

Legenda:

wiek przedprodukcyjny - 0 do 17 lat

wiek produkcyjny - od 18 lat do wieku emerytalnego

wiek mobilny - od 18 do 44 lat

wiek niemobilny - od 45 lat do wieku emerytalnego

wiek poprodukcyjny - powyżej wieku emerytalnego

Zgodnie z wyżej przedstawionymi danymi, na przestrzeni 33 lat nastąpi wzrost liczby mieszkańców powiatu, ale nastąpi odwrócenie struktury wiekowej – nastąpi znaczny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze społecznej, a zdecydowanie zmniejszy się ilość osób w wieku przedprodukcyjnym, co jest zjawiskiem negatywnym.

W poniższej tabeli zamieszczono prognozowaną demografię zmian liczby mieszkańców na terenie gminy:

rok	ogółem
2013	12 818
2014	12 773
2015	12 770
2016	12 765
2017	12 794
2018	12 726
2019	12 684
2020	12 802
2025	12 968
2030	13 085
2035	13 137
2040	13 111
2045	13 032
2050	13 915

Tabela 25. Prognozowana demografia zmian liczby mieszkańców na terenie gminy Zagnańsk.

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z wyżej przedstawionymi danymi, na przestrzeni 33 lat do roku 2030 nastąpi przyrost ludności, natomiast w późniejszych latach powolny spadek liczby mieszkańców gminy Zagnańsk. Analizując prognozę demograficzną można stwierdzić, że w stosunku do obecnej liczby ludności do roku 2050 nastąpi stagnacja liczby ludności.

Należy dążyć do stworzenia warunków dobrego rozwoju wykorzystując uwarunkowania lokalne, aby stworzyć perspektywę rozwoju obszaru oraz godnych warunków życia (należy rozwijać infrastrukturę społeczną, tworzyć miejsca pracy oraz wspierać gospodarkę, w tym sektor prywatny). Ponadto należy stworzyć nowe miejsca pracy, które przyciągnęłyby młodych ludzi na teren gminy Zagnańsk.

14.1.2. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Budżet gminy Zagnańsk jest zbilansowany. Polityka finansowa gminy jest prowadzona w sposób harmonijny oraz jest dostosowana do rzeczywistych możliwości.

Gmina pozyskuje także dotacje z funduszy unijnych, ale nie stanowią one fundamentu rozwoju gminy, co należy uznać za cechę pozytywną i godną naśladowania. Działania inwestycyjne są dostosowywane do potrzeb oraz możliwości finansowych. Politykę rozwoju gminy należy także oprzeć o pozyskiwanie przedsiębiorców prywatnych.

Zgodnie z „Strategią Rozwoju Gminy Zagnańsk na lata 2014-2024”:

Misją Gminy Zagnańsk jest „Gmina Zagnańsk jako atrakcyjne miejsce zamieszkania i rozwoju gospodarki lokalnej w obrębie Kieleckiego Obszaru Metropolitarnego”

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb lokalnego społeczeństwa należy do zadań własnych gminy. Rozwój infrastruktury technicznej jest jedną z kategorii, która jest zadaniem własnym gminy. Zadania własne z zakresu infrastruktury technicznej można podzielić na następujące kategorie:

- wodociągi oraz zaopatrzenie w wodę,
- kanalizacja, oczyszczanie ścieków komunalnych,
- odbiór odpadów komunalnych,
- likwidacja wysypisk odpadów,
- budowa i utrzymanie dróg gminnych,
- edukacja wynikająca z ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z powyższym, gmina realizuje zadania publiczne w celu zaspokojenia potrzeb swoich mieszkańców, odpowiadając tym samym za zapewnienie jakości oraz warunków życia lokalnemu społeczeństwu.

Gminy mają możliwość następujących źródeł finansowania inwestycji infrastrukturalnych:

- dochody własne gminy,
- subwencje,
- dotacje celowe,
- dotacje celowe z funduszy celowych,
- kredyty i pożyczki,
- obligacje komunalne,
- środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania własne,
- źródła finansowania ze środków zewnętrznych.

Dochody własne powiększone o subwencje to podstawowe źródła pozyskiwania przez gminy środków pieniężnych. Dochody własne są kształtowane poprzez władze gminy. Wysokość wpływów z tytułu subwencji zależy od czynników, na które gmina nie ma wpływu, w związku z czym może utrudnić projektowanie inwestycji w dłuższym okresie.

W myśl ustawy o finansach publicznych, gminy mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe m. in. na finansowanie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych dochodach budżetowych.

Przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu infrastruktury technicznej, zapisane w dokumentach planistycznych nie są możliwe do zrealizowania w ciągu jednego roku dlatego też powinny być rozważane w perspektywie dłuższej niż jeden rok oraz ujmowane w kolejnych „Wieloletnich Prognozach Finansowych Gminy Zagnańsk”.

W „Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2020-2032” ujęto m. in. działania mające na celu modernizację i rozbudowę dróg gminnych, sieci kanalizacyjnej, budowę PSZOK, rozwijanie infrastruktury niskoemisyjnej, zagospodarowanie terenów przy zbiornikach wodnych.

14.1.3. Maksymalne w skali gminy Zagnańsk zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Wśród uwarunkowań wynikających z potrzeb rozwoju gminy należy wymienić następujące czynniki:

- Konieczność uzupełnienia na terenie gminy istniejącej zabudowy, w nawiązaniu do ulicowego charakteru obecnego budownictwa (zabudowa zwarta), lecz z zachowaniem otwarc widokowych i krajobrazowych oraz przeciwdziałanie rozproszonemu osadnictwu.
- W ramach przeciwdziałania bezrobociu, należy dążyć do rozwoju produkcji i usług na terenie gminy w celu stworzenia nowych miejsc pracy.
- Złe wykorzystywanie gruntów rolnych.
- Zanik gospodarstw rolnych.
- Niski poziom przedsiębiorczości rolniczej i produkcyjnej na terenie gminy.
- Degradacja rolnictwa powoduje zastępowanie gruntów użytkowanych rolniczo terenami zabudowy mieszkaniowej.

Wśród uwarunkowań wynikających z możliwości rozwoju gminy należy wymienić:

- Aktywizowanie rozwoju produkcji - a także w związku z tym związany rozwój ekonomiczny gminy.
- Warunki do powstawania zakładów produkcyjnych.
- Warunki do powstania usług sportu i rekreacji.
- Warunki do rozwijania usług turystyki.
- Rozwój drobnej wytwórczości, handlu i usług oraz produkcji.
- Możliwość rozwoju obszaru wspartego dofinansowaniami funduszy z Unii Europejskiej.
- Gazyfikacja gminy i działania proekologiczne w sferze energetyki ciepłej.

W niniejszych rozważaniach przyjęto następujący podział na podstawowe funkcje zabudowy występujące na terenie gminy Zagnańsk:

- MW – Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.
- M - Tereny zabudowy mieszkaniowej ośrodków wiejskich.
- M1- Tereny zabudowy mieszkaniowej miejscowości gminnej Zagnańsk.
- M2 – Tereny istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy, nadbudowy i przebudowy.
- MN/U – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej.
- M/U – Tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej.
- U - Tereny zabudowy usługowej.
- U1 – Tereny zabudowy usługowej ekstensywnej.

- U2 – tereny zabudowy usługowej w otoczeniu ruin huty w Samsonowie.
- US – Tereny usług sportu, rekreacji i turystyki.
- US1 – Tereny usług sportu i rekreacji.
- PU -Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej.
- P - Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i magazynów.

Na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych, przy uwzględnieniu prognozy demograficznej oraz możliwości finansowych gminy, przewiduje się maksymalne zapotrzebowanie gminy na nową zabudowę do 2050 r.

Lp.	Oznaczenie	Funkcja	Zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy
			[ha]
1.	MW	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	0
2.	M, M1, M2	Tereny zabudowy mieszkaniowej ośrodków wiejskich, mieszkaniowej miejscowości gminnej Zagnańsk, istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy, nadbudowy i przebudowy	402,35
3.	M/U, MN/U	Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej.	48,8
4.	U, U1, U2, US, US1	Tereny zabudowy usługowej, zabudowy usługowej ekstensywnej, zabudowy usługowej w otoczeniu ruin huty w Samsonowie, usług sportu, rekreacji i turystyki	180,76
5.	P, PU	Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i magazynów oraz produkcyjno-usługowej	50,89
RAZEM			682,8

Tabela 26. Zapotrzebowanie na nową zabudowę na terenie gminy Zagnańsk, wyrażone powierzchnią użytkową zabudowy. Źródło: Opracowanie własne.

14.1.4. Szacowana chłonność obszarów gminy Zagnańsk.

Powierzchnia terenów gminy Zagnańsk przeznaczona pod nową zabudowę, z podziałem na jednostki osadnicze w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych:

Obręby	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	Tereny zabudowy mieszkaniowej ośrodków wiejskich, miejscowości gminnej Zagnańsk, istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy, nadbudowy i przebudowy	Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej.	Tereny zabudowy usługowej, zabudowy usługowej ekstensywnej, zabudowy usługowej w otoczeniu ruin huty w Samsonowie oraz usług sportu, rekreacji i turystyki	Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i magazynów oraz produkcyjno-usługowej
	MW	M, M1, M2	M/U, MN/U	U, U1, U2, US, US1	P, PU
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
BARTKÓW	0	18,8	0	0	0
BELNO	0	18,2	0,59	0	0
DŁUGOJÓW	0	10,2	0	1	0
GRUSZKA	0	15,45	0	0	0
JASIÓW	0	46,3	0	4,06	0
JAWORZE	0	40,5	0	0	0
KAJETANÓW	0	16,7	2	0,5	0
KANIÓW	0	23,3	0	0	0
KOŁOMAŃ	0	49,3	0	0	0
SAMSONÓW	0	54	0,2	3,1	0
SZAŁAS	0	36,7	0	5,32	0
TUMLIN	0	49,3	1,8	0,45	0
UMER	0	26	4,51	0,62	0
ZACHEŁMIE	0	29,6	0	3,58	0
ZAGNAŃSK	0,66	47	2,09	4	0
Razem	0,66	480,65	11,19	22,63	0

Tabela 27. Powierzchnia terenów gminy Zagnańsk przeznaczona pod nową zabudowę, z podziałem na jednostki osadnicze.

Źródło: Opracowanie własne.

Lp.	Oznaczenie	Funkcja	Powierzchnia przeznaczona pod nową zabudowę na obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	Powierzchnia przeznaczona pod nową zabudowę w planach miejscowych	łącna powierzchnia terenów przeznaczonych pod nową zabudowę
			[ha]	[ha]	[ha]
1.	MW	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	0,66	0	0,66
2.	M , M1, M2	Tereny zabudowy mieszkaniowej ośrodków wiejskich, mieszkaniowej miejscowości gminnej Zagnańsk, istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy, nadbudowy i przebudowy	480,65	1069,59	1550,24
3.	M/U, MN/U	Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej.	11,19	16,1	27,29
4.	U, U1, U2, US, US1	Tereny zabudowy usługowej, zabudowy usługowej ekstensywnej, zabudowy usługowej w otoczeniu ruin huty w Samsonowie, usług sportu, rekreacji i turystyki	22,63	137,14	159,77
5.	P, PU	Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i magazynów oraz produkcyjno-usługowej	0	69,09	69,09
RAZEM			515,13	1291,92	1807,05

Tabela 28. Powierzchnia terenów gminy Zagnańsk przeznaczona pod nową zabudowę.

Źródło: Opracowanie własne.

Powyższa tabela ukazuje tereny przeznaczone pod nową zabudowę, tj. tereny o funkcji podstawowej wraz z funkcjami uzupełniającymi oraz terenami biologicznie czynnymi.

Na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powierzchnie terenów brutto pomniejszono o powierzchnie biologicznie czynną wynoszącą 60% dla terenów M i M1, ML 50% a dla zabudowy U, U1, U2, US, P, PU, MW, MU, MW/U uśredniony wskaźnik 30%, co ukazano w poniższych tabelach.

Maksymalną wysokość zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej oraz usługowej ustalono średnio na 2 kondygnacje nadziemne. Dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej ustalono średnio 5 kondygnacji. W zapisach dopuszczono także lokalizację poddasza użytkowego i nieużytkowego. Przyjęto, że ze względu na charakter zabudowy gminy Zagnańsk drugą kondygnacją jest najczęściej poddasze nieużytkowe (poddasze użytkowe występuje, ale stanowi odsetek marginalny), w związku z czym nie będzie zaliczone do powierzchni użytkowej.

Dla zabudowy produkcyjnej przyjęto średnio 1 kondygnację nadziemną.

Dla terenów zabudowy ośrodków wiejskich M i terenów zabudowy miejscowości gminnej Zagnańsk

M1 dopuszcza się w ramach zabudowy: zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną, letniskową, turystyczną o charakterze agroturystyki i rekreacji, dopuszcza się na równych zasadach lokalizowanie zabudowy usług nieuciążliwych oraz nieuciążliwej produkcji, rzemiosła, drobnej wytwórczości, usługi zdrowia, oświaty i kultu religijnego, tereny sportu i rekreacji, miejsca parkingowe w formie placów parkingowych.

W związku z szerokim pasmem funkcji ustalono orientacyjny, potencjalnie możliwy procentowy podział funkcji:

- zabudowa mieszkaniowa – 25%,
- zabudowa gospodarcza – 20%,
- zabudowa usługowa – 7%,
- usługi sportu i rekreacji – 7%,
- usługi oświaty i kultu religijnego, zdrowia – 11%,
- produkcji – 15%,
- infrastruktura techniczna – 15%.

Następujące wskaźniki warunkują planowanie usług publicznych w studium i miejscowych planach zostały ujęte w powyższym zestawieniu:

Oświata:

- przedszkola - 0,90 m² powierzchni terenu na 1 mieszkańca,
- szkoły podstawowe i gimnazja - 2,0 m² na 1 mieszkańca,
- szkoły ponadpodstawowe – 4,3 m² na 1 mieszkańca.

Zdrowie i opieka społeczna:

- żłobek – 0,14 m²,
- placówka podstawowej służby zdrowia – 0,22 m² na 1 mieszkańca.

Kultura:

- domy i ośrodki kultury – 0,1 m² na 1 mieszkańca,
- biblioteki – 0,08 m² na 1 mieszkańca,
- usługi ponadpodstawowe – 2 m² na 1 mieszkańca.

Rekreacja i sport:

- tereny zieleni wypoczynkowej i rekreacji (w tym place zabaw i gier sportowych, parki, zieleńce) – 10 m² na 1 mieszkańca,
- tereny sportu powszechnego (boiska, baseny, itp.) – 4 m² na 1 mieszkańca.

Maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW) wynosi: 0,46 ha x 0,7 x 5 kondygnacji = 1,6 ha.

Maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowo – usługowej (MU, MW/U) wynosi: 19,1 ha x 0,7 x 3 kondygnacje = 40,12 ha.

Maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa zabudowy ośrodków wiejskich (M) i ośrodka miejscowości gminnej Zagnańsk (M1) wynosi w podziale na funkcje:

- zabudowa mieszkaniowa – 25 % x 620,1 ha x 0,7 x 2 kondygnacje = 217,04 ha,
- zabudowa gospodarcza – 20 % x 620,1 ha x 0,7 x 1,5 kondygnacje = 130,22 ha,
- zabudowa usługowa – 7 % x 620,1 ha x 0,7 x 2 kondygnacje = 60,77 ha,
- usługi sportu i rekreacji – 7 % x 620,1 ha x 0,7 x 1 kondygnacja = 30,39 ha,

- usługi oświaty i kultu religijnego, zdrowia - $11\% \times 620,1 \text{ ha} \times 0,7 \times 2 \text{ kondygnacje} = 95,50 \text{ ha}$,
- produkcji – $15\% \times 620,1 \text{ ha} \times 0,7 \times 1 \text{ kondygnacja} = 65,11 \text{ ha}$,
- infrastruktura techniczna – $15\% \times 620,1 \text{ ha} \times 0,7 \times 1 \text{ kondygnacja} = 65,11 \text{ ha}$.

Łącznie maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa zabudowy ośrodków wiejskich M i ośrodka miejscowości gminnej M1 na terenie gminy Zagnańsk wynosi 664,14 ha.

Dla pozostałych funkcji przyjmuje się następujące wskaźniki:

- Maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa terenów usługowych (U, U1, U2, US, US1) wynosi: $111,84 \text{ ha} \times 0,7 \times 2 \text{ kondygnacje} = 156,58 \text{ ha}$.
- Całkowita powierzchnia użytkowa terenów produkcyjnych (P, PU) wynosi: $48,36 \text{ ha} \times 0,7 \times 1 \text{ kondygnacja} = 33,85 \text{ ha}$.

Na podstawie wskaźników opisanych powyżej obliczono chłonność terenów gminy Zagnańsk, wyrażoną w powierzchni użytkowej nowej zabudowy. Obliczenia przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Oznaczenie	Funkcja	łącna powierzchnia terenów przeznaczonych pod nową zabudowę	Chłonność terenów gminy Zagnańsk wyrażona w powierzchni użytkowej nowej zabudowy
			[ha]	[ha]
1	MW	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	0,66	1,6
2.	M , M1, M2	Tereny zabudowy mieszkaniowej ośrodków wiejskich, mieszkaniowej miejscowości gminnej Zagnańsk, istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy, nadbudowy i przebudowy	1550,24	217,04
3.	M/U, MN/U	Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej.	27,29	40,12
4.	U, U1, U2, US, US1	Tereny zabudowy usługowej, zabudowy usługowej ekstensywnej, zabudowy usługowej w otoczeniu ruin huty w Samsonowie, usług sportu, rekreacji i turystyki	159,77	156,58
5.	P, PU	Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i magazynów oraz produkcyjno-usługowej	69,09	33,85
RAZEM			1807,05	449,19

Tabela 29. Chłonność terenów gminy Zagnańsk, wyrażona w powierzchni użytkowej nowej zabudowy. Źródło: Opracowanie własne

14.1.5. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów gminy (bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę).

Aby ocenić, czy możliwości chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej spełniają zapotrzebowanie na nową zabudowę w gminie Zagnańsk, szacowaną do 2050 r., porównano wyniki szacunków z powyższych rozdziałów. Porównanie obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Oznaczenie	Funkcja	Zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy [1]	Chłonność terenów gminy Zagnańsk, wyrażona w powierzchni użytkowej nowej zabudowy [2]	Różnica, jeśli chłonność przekracza zapotrzebowanie na nową zabudowę [2-1, gdy 2>1]	Różnica, jeśli zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza chłonność [1-2, gdy 1>2]
			[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1.	MW	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	0	1,6	1,6	-
2.	M , M1, M2	Tereny zabudowy mieszkaniowej ośrodków wiejskich, mieszkaniowej miejscowości gminnej Zagnańsk, istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy, nadbudowy i przebudowy	402,35	217,04	-	185,31
3.	M/U, MN/U	Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej.	48,8	40,12	-	8,68
4..	U, U1, U2, US, US1	Tereny zabudowy usługowej, zabudowy usługowej ekstensywnej, zabudowy usługowej w otoczeniu ruin huty w Samsonowie, usług sportu, rekreacji i turystyki	180,76	156,58	-	24,18
5..	P, PU	Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i magazynów oraz produkcyjno-usługowej	50,89	33,85	-	17,04
RAZEM			682,8	449,19	1,6	235,21

Tabela 30. Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów gminy Zagnańsk, wyrażonych w powierzchni użytkowej nowej zabudowy. Źródło: Opracowanie własne.

W chwili obecnej rezerwa terenowa pod nową zabudowę mieszkaniową, usługową oraz produkcyjną jest wystarczająca w perspektywie 30 lat oraz spełnia warunki wyznaczone w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. rezerwa terenowa związana z niepewnością procesów rozwojowych nie przekracza 30%).

15. Stan prawny gruntów.

Na obszarze gminy większość terenów stanowi własność Skarbu Państwa (ok. 60% powierzchni gminy), zaś grunty prywatne zajmują ok. 35%. Do gruntów państwowych należą obszary lasów i elementy infrastruktury drogowej. W związku z tym należy spodziewać się, że większość inwestycji na terenie gminy będzie miała charakter prywatny.

16. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

Do występujących na terenie gminy Zagnańsk obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych zaliczyć należy:

- a) obiekty i obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2022 r., poz. 916 z późn. zm.):
 - obszary Natura 2000,
 - obszary chronionego krajobrazu,
 - park krajobrazowy,
 - pomniki przyrody,
 - rezerваты przyrody,
 - użytki ekologiczne,
 - rośliny, zwierzęta i grzyby podlegające ochronie gatunkowej,
- b) obiekty i obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2022 r., poz. 840):
 - obiekty wpisane do rejestru zabytków,
 - obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków,
 - stanowiska archeologiczne,
- c) obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2022 r., poz. 2409):
 - grunty leśne,
 - kompleks gruntów rolnych klasy I - III,
- d) obiekty i tereny objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo górnicze i geologiczne (Dz. U. 2022, poz. 1072 z późn. zm.):
 - złoża surowców naturalnych,
 - zbiornik wód podziemnych,
- e) obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017r. (Dz. U. 2021 r., poz. 2625):
 - ujęcia wody strefy ochrony bezpośredniej.

17. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na obszarze gminy Zagnańsk występują obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych. Występująca na stromych zboczach wzniesień erozja wodna gleb niesie za sobą możliwość powstawania osuwisk, co w konsekwencji może doprowadzić do realnego zagrożenia zarówno dla różnego rodzaju obiektów budowlanych jak i bezpieczeństwa ludzi.

Na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego, tereny zagrożone ruchami masowymi

występują w sołectwach: Jaworze oraz Zachełmie. Osuwisko czynne okresowo zlokalizowane jest w miejscowości Tumlin, a osuwiska nieaktywne znajdują się w obrębie Jaworze oraz Kołomań. Wszystkie zidentyfikowane osuwiska zostały przedstawione na załącznikach graficznych do niniejszego Studium.

Na terenach zagrożonych ruchami masowymi budownictwo może być dopuszczone, ale po wykonaniu wcześniejszego rozpoznania geotechnicznego, geologiczno-inżynierskiego, określającego warunki podłoża w kontekście ewentualnego powstania osuwisk, stateczności stoków/zboczy.

18. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

18.1. Udokumentowane złoża kopalin.

Na obszarze gminy Zagnańsk występują następujące złoża surowców mineralnych:

I.p.	Nazwa złoża	nazwa	kopalina	Nr systemowy	Stan zagospodarowania	Pow. [ha]
1.	Kołomań-Podlesie I	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	IB	13480	Złoże rozpoznane szczegółowo	1,5575
2.	Kołomań-Podlesie	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	IB	9123	Złoże rozpoznane szczegółowo	0,385
3.	Samsonów-Ciągłe	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	IB	16772	Złoże rozpoznane szczegółowo	15,77
4.	Samsonów	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	IB	14506	Złoże rozpoznane szczegółowo	1,9278
5.	Zachełmie	Kamienie drogowe i budowlane	KD	890	Eksploracja złoża zaniechana	13,774
6.	Sosnowica	Kamienie drogowe i budowlane	KD	639	Eksploracja złoża zaniechana	0,8943

Tabela 31. Złoża surowców mineralnych występujących na terenie w gminie Zagnańsk Źródło:

http://igs.pgi.gov.pl/zloza.asp?szukaj=&gdzie=nazwa&typ_jednostki=G&nazwa_jednostki=Zagna%F1sk&id_jednostki=260419&nazwa_kopaliny=&kod_kopaliny=&id_kopaliny=&wspl=1992&x_1992_od=&x_1992_do=&y_1992_od=&y_1992_do=&wspl=1992

18.2. Zasoby wód podziemnych.

Na terenie gminy Zagnańsk znajdują się dwa GZWP z tym, że rozprzestrzeniają się one także na terenach sąsiednich województw. Są to:

- GZWP nr 414 Zagnańsk (pow. 219,6 [km²], zasoby dyspozycyjne około 40 794 [m³/d]); krasowo-porowo-szczelinowy,

- GZWP nr 415 rzeka górna Kamienna (pow. 177 [km²], zasoby dyspozycyjne około 23 190 [m³/h]); krasowo-porowo-szczelinowy – obejmuje niewielki południo-wschodni fragment gminy.

Zbiorniki GZWP nr 414 i 415 nie mają wyznaczonych stref ochronnych. Gmina Zagnańsk położona jest na obszarze jednostki JCWPd Nr 85, 101 i 102.

18.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Na terenie gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

19. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na terenie gminy nie występują obszary górnicze i tereny górnicze.

20. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

20.1. Komunikacja

20.1.1. Układ drogowy

Gmina Zagnańsk stanowi ważny węzeł komunikacyjny, dzięki któremu ma powiązanie z aglomeracją krakowską, warszawską, Lublinem oraz Tarnowem.

Gmina Zagnańsk położona jest w zasięgu oddziaływania korytarzy transportowych:

- korytarz krajowy Warszawa — Kielce — Kraków wraz z węzłem komunikacyjnym „Kielce Północ”, tworzony przez drogę ekspresową S-7 i przebudowywaną linię kolejową znaczenia państwowego nr 8 Warszawa — Kraków.

Przez gminę przebiegają droga krajowa pełniąca bardzo ważną rolę w systemie komunikacyjnym województwa świętokrzyskiego oraz w skali całego kraju oraz droga wojewódzka spełniająca ważną rolę na poziomie gminnym oraz wojewódzkim. Łączna długość dróg krajowych – 6,174 km, wojewódzkich wynosi 12,079 km, dróg powiatowych – 69,41 km, a dróg gminnych – 23,002 km.

Występują także drogi wewnętrzne, uzupełniające sieć drogową służącą miejscowym potrzebom.

Na terenie gminy Zagnańsk występują następujące relacje dróg krajowych i wojewódzkich:

Droga krajowa:

- S7 Straszyn – Gdańsk – Nowy Dwór Gdański – Elbląg – Ostróda – Olsztynek – Nidzica – Mława – Płońsk – Zakroczym – Nowy Dwór Mazowiecki – Łomianki – Warszawa – Grójec – Radom – Skarżysko-Kamienna – Suchedniów – Kielce – Chęciny – Jędrzejów – Kraków – Myślenice – Lubień – Rabka.

Drogi wojewódzkie:

- 750 Ćmińsk – Barcza.

Drogi powiatowe:

- 0289T Samsonów – Tumlin - Miedziana Góra,
- 0293T przez miejscowość Tumlin – Węgle,
- 0294 T Zacisze – Dąbrówka – Umer - Ćmińsk,
- 0296 T Kielce – Zagnańsk oraz dojazd do stacji PKP,
- 0297 T Jaworze – Gruszka,
- 0298 T Kajetanów – Gruszka – Lekomin,
- 0299 T Zagnańsk – Chrusty,
- 0300 T Zagnańsk – Bartków – Goleniawy – Komorniki Samsonów,
- 0301 T Kołomań – Piechotne – Samsonów,
- 0302 T Jasiów -Janaszów,
- 0303 T przez miejscowość Kaniów,
- 0304 T Kołomań – Samsonów,
- 0305 T od drogi 0437 T – Szałas Stary – do drogi 0437 T,
- 0306 T Zachełmie – Wąsosza,
- 0307 T Wąsosza – Belno – Zalezianka – łączna do drogi nr 7,
- 0308 T Kajetanów – Marczakowe Doły,
- 0437 T Samsonów – Szałas – Odrowąż,
- 0467 T Długojów – Kołomań – Umer.

Drogi gminne:

- 400001T Zagnańsk, ul. Przemysłowa,
- 400002T Ściegna przez miejscowość Górka Kościelna do ul. Osiedlowej – Wrzosi – Zachełmie, ul. Pogodna,
- 400003 T Zagnańsk, ul. Borek,
- 400004 T Zagnańsk, ul. Leśna,
- 400005 T Zagnańsk, os. Kaniów ul. Klonowa - od drogi powiatowej Nr 0303 T (ul. Młynarska) – do

- drogi powiatowej nr 0303 T (Kaniów),
- 400006 T Zagnańsk, os. Kaniów ul. Polna - od drogi powiatowej Nr 0303 T (ul. Młynarska) – do drogi gminnej nr 400007 T (ul. Gajowa),
 - 400007 T Zagnańsk, os. Kaniów ul. Gajowa,
 - 400008 T Zagnańsk, os. Kaniów ul. Brzozowa,
 - 400009 T Zagnańsk ul. Turystyczna –Borowa Góra,
 - 400010 T Zabłocie,
 - 400011 T Siodła,
 - 400012 T Chrusty Małe – Zagnańsk ul. Spacerowa,
 - 400013 T Bartków – Goleniawy Górne,
 - 400014 T Dutków (od Tumlina Osowy) – Samsonów Rurarnia,
 - 400015 T Zagnańsk ul. Zacisze – od drogi wojewódzkiej nr 750 (ul. Turystyczna) do drogi gminnej nr 400009 (Zagnańsk, od ul. Turystycznej – Borowa Góra),
 - 400016 T Umer Zarzecze,
 - 400017 T ul. Dębowa w miejscowości Kaniów wraz z złącznikiem do Borowej Góry. Na drogę składają się dwa odcinki drogowe.
 - 400018 T Ciąg ulicy Dęba Bartka i ulicy Bartkowe Wzgórze.
 - 400019 T Siodła – Jaworze – Chrusty. Na drogę składają się dwa odcinki drogowe.
 - Starodroże (dawne E7),
 - od Bartkowa do ul. Kieleckiej.

W wyniku wzrastającego ruchu drogowego postępuje pogorszenie stanu istniejących dróg. Część dróg gminnych na terenie gminy Zagnańsk wymaga przebudowy lub rozbudowy.

20.1.2. Transport publiczny.

Komunikację zbiorową na terenie gminy Zagnańsk obsługują głównie firmy prywatne.

Komunikacja miejska, która łączy Zagnańsk z Kielcami jest obsługiwana przez następujące linie autobusowe:

- linia nr 7: trasa Kielce – Zagnańsk przez Gruszkę,
- linia nr 32: trasa Kielce – Samsonów przez Tumlin,
- linia nr 202: trasa Kielce – łączna przez Belno,
- linia nr 204: trasa Długojów – Kielce przez Zagnańsk.

Przewoźnicy prywatni realizują połączenia według następującego przebiegu:

- trasa Kielce – Zachełmie przez Zagnańsk,
- trasa Kielce – Starachowice,
- Trasa Kielce – Skarżysko przez Kajetanów,
- Trasa Skarżysko – Kielce,
- Trasa Kielce – Stąporków przez Samsonów,
- Trasa Bliżyn – Kielce.

Na terenie Gminy Zagnańsk funkcjonują również linie autobusowe o charakterze użyteczności publicznej (zgodnie z umową z Wojewodą Świętokrzyskim, podpisaną do końca 2020 r. z możliwością przedłużenia, w sprawie udzielenia dopłat do przewozów autobusowych na podstawie ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej):

- Linia komunikacyjna 1 – Szałas – Jaworze przez Samsonów – Ciągłe,
- Linia komunikacyjna 2 – Szałas – Jaworze przez Długojów, Umer,
- Linia komunikacyjna 3 – Belno – Kajetanów.

20.1.3. Transport kolejowy.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa:

- nr 8 w relacji Warszawa Zachodnia – Kraków Główny Osobowy.

Linia kolejowa nr 8 objęta jest projektem pn.: „Prace na linii kolejowej nr 8 na odcinku Skarżysko Kamienna – Kielce – Kozłów” na liście projektów podstawowych Krajowego Programu Kolejowego do 2023 r.

20.2. Stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej.

20.2.1. Zaopatrzenie w wodę.

W 2019 r. na terenie Gminy Zagnańsk długość sieci wodociągowej magistralnej (przesyłowej) wynosi 5,5 km, a rozdzielczej - 144 km. Jest czynnych 4096 szt. przyłączy wodociągowych, w tym 3988 szt. do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, zaś zwodociągowanie wynosi 98,3 %.

Na terenie Gminy działają wodociągi grupowe:

- „Zagnańsk” - zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Zagnańsk, Kaniów Wieś, Kaniów Osiedle, Wąsosza, Osiedle Wrzosa, Chrusty Małe, Chrusty Duże, Ściągna, Bartków, Bartkowe Wzgórze, Goleniawy, Zachełmie, Borowa Góra, Kaniów, Belno, Jasiów, Janaszów, Lekomin, Barcza, Gruszka, Samsonów Dudków, Samsonów Ciągłe, Samsonów Główny, Samsonów Komorniki, Samsonów Piechotne, Samsonów Podlesie i Kołomań przez hydrofornię „Jaworze”.
- „Kołomań” - zaopatruje w wodę mieszkańców: Kołomania, Umeru, Tumlina z przysiółkami: Osowa, Węgle, Dąbrówka, Zacisze, Przyszosie i Rurarnia.

Gmina zaopatrywana jest w większości w wodę z dwóch ujęć:

- Zagnańsk – ujęcie wielootworowe, intensywna eksploatacja wytworzyła lej depresyjny obejmujący następujące miejscowości: Belno, Borowa Góra, Jasiów i Samsonów, co przejawia się zanikiem wody w wielu studni kopalnych oraz wysychaniem części źródeł. Użytkownikami ujęcia są „Wodociągi Kieleckie” Sp z o. o. Pobór wód wynosi $Q_{maxh} = 630m^3/h$, $Q_{srd} = Q_{maxd} = 15\,210\,m^3/d$, zatwierdzone zasoby eksploatacyjne $Q_e = 630\,m^3/h$ przy depresji $S_e = 80-32,7\,m$. Pobór wody odbywa się pomocą 6 studni zasadniczych i 4 studni awaryjnych. Studnie ujmuje wody z utworów dolnego triasu, jedynie studnia w Zagnańsku-Chrustach ujmuje wody kompleksu dolno-triasowo-środkowo-dwońskiego. Ujęcie Zagnańsk zaopatruje również częściowo w wodę miasto Kielce.
- Kołomań - pobór wód wynosi $Q_{maxh} = 38m^3/h$, $Q_{srd} = 647\,m^3/h$, $Q_{maxd} = 819\,m^3/d$, $Q_{maxroczne} = 236.155\,m^3/h$, przy depresji 23,0 m. Studnia ujmuje wody z utworów piaskowcowych dolnego triasu.

Ujęcia Kołomań i Zagnańsk mają ustanowione strefy ochrony bezpośredniej dla wszystkich studni. Strefy ochronny bezpośredniej zawarte są w granicach ogrodzenia.

Ponadto na terenie Gminy występują ujęcia wód w Kołomani dla byłego Ośrodka Produkcji Drzewnej oraz dla „Agencji Piękne Miejsce”, wielootworowe ujęcie dla ośrodka „Polanika” oraz ujęcie dla Zakładu Przerobu Kamienia Budowlanego w Tumlinie Dąbrówka.

Sieci wodociągowe zasilane z poszczególnych ujęć są ze sobą połączone. Wszystkie sołectwa w gminie Zagnańsk są zwodociągowane. Stan techniczny urządzeń jest bardzo dobry, a woda pochodzi ze źródeł głębinowych.

20.2.2. Gospodarka ściekowa.

Głównymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych są ścieki komunalne i przemysłowe. Znaczący wpływ mają również sploty powierzchniowe, szczególnie z terenów stanowiących grunty orne.

Na terenie gminy Zagnańsk funkcjonują dwie aglomeracje:

- „Aglomeracja Barcza” została utworzona w 2005 r., w 2020 r. zaktualizowano jej granice oraz swoim zasięgiem obejmuje miejscowości: Barcza, Gruszka, Jaworze, Kajetanów, Lekomin, Siodła i Zabłocie. Obsługuje ją oczyszczalnia ścieków w Barczy o przepustowości $Q_{dsr} = 520\,m^3/d$. Obsługuje

równoważną liczbę mieszkańców 2792 RLM. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 19,2 km oraz korzysta z niej 2 442 mieszkańców.

Parametr	Ścieki surowe	Normy jakości ścieków oczyszczonych			
		Ścieki oczyszczone		Rozporządzenie MŚ* oraz pozwolenie wodnoprawne	Dyrektywa Rady (91/271/EEC)
		stężenia	stężenia	% redukcji	stężenia
BZT ₅ [mgO ₂ /dm ³]	406	6,5	98,4	25	25
ChZT [mgO ₂ /dm ³]	1019	50,5	95,0	125	125
Zawiesina ogólna [mg /dm ³]	255	8,3	96,7	35	60

* Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzeniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. z 2014r., poz. 1800)

Tabela 32. Efektywność oczyszczalni ścieków w Barczy. Źródło: <https://wod-kiel.com.pl/oczyszczalnia-sciekow-w-barczy-,125.html>

- „Aglomeracja Zagnańsk” została utworzona w 2015 r. (w 2020 r. zaktualizowano jej granice) dla miejscowości: Bartków, Belno, Borowa Góra, Chrusty, Goleniawy, Janaszów, Jasiów, Kaniów, Kołomań, Samsonów, Samsonów-Ciągłe, Samsonów-Dudków, Samsonów-Komorniki, Samsonów-Piechotne, Ściegna, Tumlin-Dąbrówka, Tumlin-Osowa, Tumlin-Węgle, Tumlin-Zacisze, Umer, Zachelmie, Zagnańsk. Wyznaczono dla niej równoważną liczbę mieszkańców 10444 RLM. Oczyszczalnia funkcjonuje od 1984 r. oraz po przebudowach osiągnęła przepustowość do $Q_{d_{sr/d}}=1700 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max/d}}=2210 \text{ m}^3/\text{d}$. Ścieki trafiają do oczyszczalni poprzez systemy kanalizacji oraz są dostarczane ze zbiorników bezodpływowych. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 101,2 km oraz korzysta z niej 8 561 mieszkańców.

Parametr	Ścieki surowe	Ścieki oczyszczone biologicznie	
	stężenia	stężenia	Redukcje %
BZT ₅ [mgO ₂ /dm ³]	280	3,5	99
ChZT [mgO ₂ /dm ³]	817	31,4	96
Azot ogólny [mg /dm ³]	80,2	9,8	88
Fosfor ogólny [mg /dm ³]	8,1	1,5	81
Zawiesina [mg /dm ³]	382	7	98

Tabela 33. Efektywność oczyszczalni ścieków w Bartkowie. Źródło: <https://wod-kiel.com.pl/oczyszczalnia-sciekow-w-bartkowie-,32.html>

Gmina Zagnańsk posiada 119,2 km sieci kanalizacyjnej, o łącznej liczbie przyłączy 2 730 szt., w tym 2 661 szt. do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (stan na 2019 r.). Ogółem skanalizowanie wynosi 84,57% .

Kanalizacja deszczowa zlokalizowana jest w okolicy Urzędu Gminy w Zagnańsku oraz ośrodka usługowym i zespole szkół w Samsonowie.

Na terenie gminy Zagnańsk zlokalizowane są również przydomowe oczyszczalnie ścieków, których zestawienie na rok 2020 zostało zawarte w poniższej tabeli. Ponadto na obszarze gminy istnieje 349 zbiorników bezodpływowych.

Lp.	Obszar	Liczba przydomowych oczyszczalni.
1	Aglomeracja Barcza	14
2	Aglomeracja Zagnańsk	56
Razem		70

Tabela 34. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków w poszczególnych miejscowościach. Źródło: Uchwała Nr 108/VIII/2020 oraz Nr 109/VIII/2020 Rady Gminy Zagnańsk z dnia 22.12.2020 r.

20.3. Stopień uporządkowania gospodarki energetycznej.

20.3.1. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Przez obszar gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV. Linia przebiega w pobliżu miejscowości Kajetanów, Gruszka i Zachełmie. Zasilanie Gminy w energię elektryczną odbywa się za pośrednictwem GPZ Kielce Piaski oraz GPZ Występa, które zlokalizowane są poza obszarem Gminy. Możliwe jest częściowe zasilanie rezerwowe z GPZ Niewachłów.

GPZ Kielce Piaski położony jest w Kielcach. Jego wyposażenie stanowią dwa transformatory 110/15 kV o mocy 25 MVA każdy. Oprócz Gminy Zagnańsk i miasta Kielce zasila także 2 linie napowietrzne.

GPZ Występa znajduje się w miejscowości Występa. Na jego wyposażenie składają się dwa transformatory 110/15 kV o mocy 16 MVA i 10 MVA. Zasila on okoliczne miejscowości, podstawę trakcyjną PKP oraz kopalnię Bukowa Góra.

Przez teren gminy Zagnańsk przebiega również tranzytem napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV pozwalają na maksymalny przesył mocy rzędu od 78 do 122 [MVA] w zależności od przekroju przewodów. Toteż istnieje możliwość znacznego dociążenia tych linii bez konieczności przebudowy.

Przez teren Gminy przebiegają następujące linie magistralne SN:

- linia 15 kV Piaski-Dąbrowa,
- linia 15 kV Piaski-Występa,
- linia 15 kV Występa-Belno,
- linia 15 kV Występa-Ujęcie Wody.

W gminie Zagnańsk usytuowanych jest 88 stacji transformatorowych. Stacje transformatorowe SN/nN posiadają moc 10383 kVA.

Zaopatrzenie odbiorców w energię elektryczną odbywa się na bazie istniejącej sieci 15 kV sukcesywnie rozbudowywanej w miarę wzrostu potrzeb.

Na terenie gminy Zagnańsk brak jest źródeł wytwórczych energii elektrycznej. Istniejąca sieć elektroenergetyczna pokrywa w 100% potrzeby zasilania w energię elektryczną wszystkich odbiorców zlokalizowanych na terenie gminy, większość jednostek transformatorowych posiada rezerwę mocy umożliwiającą przyłączenie do sieci elektroenergetycznej nowych odbiorców. Ogólny stan eksploatowanej infrastruktury elektroenergetycznej ocenia się jako dobry. Z oceny stanu funkcjonalnego sieci średnich napięć wynika, że największe problemy mogą występować w obszarach o znacznym rozproszeniu zabudowy i odbiorców, gdzie linie są rozległe, w związku z czym mogą występować problemy z utrzymaniem normatywnych parametrów technicznych. Konieczna jest modernizacja głównych linii 15 kV przebiegających przez tereny lasów.

Linie elektroenergetyczne mogą wpływać na organizmy żywe poprzez oddziaływanie dwóch niezależnych składowych pola elektroenergetycznego – elektrycznej i magnetycznej. Przyczyną powstawania pola elektrycznego jest napięcie istniejące pomiędzy poszczególnymi jej przewodami fazowymi a ziemią. Z kolei prąd płynący tymi przewodami jest przyczyną powstawania pola magnetycznego.

Poziomy pól elektrycznych i magnetycznych wytwarzanych przez linie i stacje elektroenergetyczne podlegają ograniczeniom w miejscach przebywania i zamieszkania ludzi zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zgodnie z powyższymi przepisami dla pola elektrycznego o częstotliwości 50 Hz dopuszczalna wartość natężenia wynosi 10 kV/m. Dodatkowo na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, natężenie pola elektrycznego nie może przekraczać wartości 1kV/m. Poniżej tej wartości przebywanie ludności w tych obszarach nie podlega ograniczeniom.

Natężenie pola magnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinno przekraczać 60 A/m.

Linia elektroenergetyczna o napięciu 110 kV na terenie gminy przebiega w bezpiecznych odległościach od zwartej zabudowy mieszkalnej. Podobnie przedstawia się lokalizacja podstacji elektroenergetycznych i stacji telefonii komórkowej.

W pasie technicznym linii 110 kV obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu regulowane przepisami odrębnymi w tym zakaz realizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nieprzeznaczonych na stały pobyt ludzi muszą uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.

20.3.2. Zaopatrzenie w ciepło.

Zaopatrzenie Gminy Zagnańsk w ciepło oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła – na terenie Gminy nie istnieją centralne systemy zaopatrzenia w ciepło. Gmina charakteryzuje się niską gęstością ciepła, co jest spowodowane z dominującą na tym terenie zabudową mieszkaniową jednorodzinnej i zagrodowej.

Brak jest w Gminie kotłowni zawodowych tzn. każdy budynek ma indywidualną kotłownię na swoje potrzeby. W przeważającej części kotłownie opalane są węglem, biomasą oraz sporadycznie wykorzystuje się energię elektryczną, olej opałowy, gaz płynny LPG oraz gaz sieciowy.

Kotłownie lokalne ogrzewają obiekty użyteczności publicznej, budynki mieszkalne i zakłady przemysłowe przy użyciu kotłowni c. o. oraz trzonów piecowych. Urządzenia zainstalowane w kotłowniach, opalanych węglem emitują do atmosfery SO_2 , NO_x , CO, w ilościach, które dla pojedynczego źródła ciepła są małe, ale uwzględniając ich ilość i parametry emisji są bardzo uciążliwe przy oddziaływaniu skumulowanym.

Najczęściej budynki użyteczności publicznej są ogrzewane przy wykorzystaniu węgla i gazu. W ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego i zadania pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Gminy Zagnańsk wraz z wykorzystaniem OZE” wykonano termomodernizację Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagnańsku, Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Kajetanowie i Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie. W ramach zadania, szkoła w Samsonowie została wyposażona w instalację fotowoltaiczną, w szkole w Kajetanowie wykonano pompę ciepła oraz zamontowano instalację fotowoltaiczną, a w budynku GOPS zmodernizowano system grzewczy.

Z paneli fotowoltaicznych korzystają następujące budynki użyteczności publicznej:

- Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie,
- Szkoła Podstawowa w Kajetanowie,
- Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Samsonowie.

Z paneli fotowoltaicznych i solarnych:

- Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku.

Z paneli solarnych:

- Samorządowy Ośrodek Zdrowia w Zagnańsku.

Z pomp ciepła korzystają:

- Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie,
- Szkoła Podstawowa w Kajetanowie,
- Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku.

Na terenie Zagnańsk nie występują rozległe sieci ciepłownicze oraz brak jest dużych źródeł ciepła.

Na terenie Gminy Zagnańsk występują potrzeby ciepłownicze w zakresie ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, przemysłowych, przygotowania ciepłej wody, wentylacji oraz potrzeb technologicznych, które zaspokajane są poprzez spalanie paliw stałych, gazowych i ciekłych oraz w niewielkim stopniu z wykorzystaniem energii elektrycznej.

20.3.3. Zaopatrzenie w gaz.

Przez teren Gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 250 relacji Parszów-Kielce znajdujący się we wschodniej części gminy (Kajetanów, Gruszka i Zachełmie), który wraz ze stacją pomiarową średniego ciśnienia, przyłączami i siecią gazową średniego ciśnienia stanowi system gazowniczy Gminy Zagnańsk. Najbardziej zagazifikowane są tereny przylegające do Gminy Łączna. Miejscowości Szałas, Długojów i Belno nie mają sieci gazociągowej.

Dane dotyczące sieci gazowej na terenie gminy Zagnańsk przedstawiają się następująco:

1. Gazociąg wysokiego ciśnienia o długości 7,3 km.
2. Ilość stacji redukcyjno-pomiarowych: 1 szt.
3. Gazociągi średniego ciśnienia o łącznej długości 80,3 km.
4. Ilość przyłączy gazowych s/c 2 104 szt. o łącznej długości 38,1 km.
5. Ilość stacji pomiarowych średniego ciśnienia: 2 szt.

Stopień gazyfikacji Gminy oceniany jest na około 90 %. Około 47 % odbiorców to klienci indywidualni, ok. 42 % to przemysł, ok. 8,9 % to usługi, 1,5 % handel. Ponad połowa gospodarstw domowych posiadających przyłącze gazowe na terenie Gminy używa gaz do celów grzewczych.

Na obszarach niezgazyfikowanych zaopatrzenie w paliwo gazowe realizowane jest metodą bezprzewodową, tj. gaz płynny w butlach. Stan sieci gazowych na terenie gminy jest dobry, co zapewnia bezpieczeństwo zarówno dostaw gazu jak również bezpieczeństwo publiczne. Zagrożenia występujące w sytuacjach awaryjnych są likwidowane przez służby pogotowia gazowego.

20.3.4. Energetyka odnawialna.

Energetyka słoneczna

W województwie świętokrzyskim istnieją dobre warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego. Gmina Zagnańsk znajduje się w rejonie RIII (rejon centralny). Roczna gęstość promieniowania słonecznego na terenie całego województwa świętokrzyskiego na płaszczyznę poziomą wynosi ok. 985 kWh/m², natomiast w okresie letnim ok. 785 kWh/m² a w zimowym ok. 200 kWh/m². Usłonecznienie (liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) jest dość wysokie oraz wynosi ok. 1550-1600 godzin. Uwzględniając trendy europejskie oraz uwarunkowania, najbardziej efektywne wykorzystanie energii słonecznej skierowane jest głównie na cele grzewcze (kolektory słoneczne).

Na terenie Gminy energia słoneczna w formie kolektorów słonecznych wykorzystywana jest w głównej mierze przez indywidualnych inwestorów, zaś budynki gminne to m.in. : Samorządowy Ośrodek Zdrowia w Zagnańsku, Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2, Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie, Przedszkole im. Stanisława Staszica w Zagnańsku. Ponadto Hotel „Pod Jaskółką” w miejscowości Tumlin-Osowa również korzysta z kolektorów solarnych.

Za celowe uznać należy pozyskiwanie energii słonecznej w sezonie letnim do podgrzewania ciepłej wody użytkowej (krótszy okres zwrotu kosztów i większa opłacalność inwestycji będzie w obiektach o dużym zapotrzebowaniu na ciepłą wodę), a w okresie zimowym jako wspomaganie systemów konwencjonalnych. W analizie efektów instalacji systemów solarnych należy również uwzględnić

ekologiczny aspekt pozyskiwania energii słonecznej (zastępowanie kolektorami słonecznymi paliw kopalnych redukuje emisję szkodliwych gazów i pyłów) oraz brak kosztów eksploatacji.

Energetyka wodna

Na terenie gminy Zagnańsk nie występują małe elektrownie wodne. Możliwości wykorzystania energii istniejących zasobów wód powierzchniowych są ograniczone oraz nie są planowane inwestycje związane z energetyką wodną.

Energetyka wiatrowa

Gmina Zagnańsk znajduje się w strefie III, korzystnej do rozwoju energetyki wiatrowej. Prędkość wiatru może osiągać 10 [m/s].

Na terenie Gminy Zagnańsk nie występują obecnie turbiny wiatrowe. Ze względu na zmianę przepisów dotyczących inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych w 2016 r., odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane elektrownie wiatrowe od budynku mieszkalnego lub budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa jak i również od prawnych form ochrony przyrody oraz odległość budynku mieszkalnego lub budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa od elektrowni wiatrowej jest równa lub większa od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej. Gmina Zagnańsk w całości jest pokryta formami ochrony przyrody tj. parkami krajobrazowymi, obszarami chronionego krajobrazu, obszarami Natura 2000, rezerwatami przyrody, użytkami ekologicznymi oraz pomnikami przyrody co zgodnie z zapisami ww. ustawy wyklucza możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowej o mocy powyżej 50 kW.

Na terenie Gminy Miedziana Góra, w obrębie Ćmińsk Rządowy, przy granicy z obrębem Umer, zlokalizowanych jest pięć turbin wiatrowych, o znamionowej pojedynczej mocy do 75 kW, długości śmigła 7 m oraz całkowitej wysokości wieży ok. 21,5 m. Biorąc pod uwagę zapisy ustawy o inwestycjach z zakresu elektrowni wiatrowych, strefa ochronna od istniejących elektrowni wiatrowych związana z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynosi 307 m (oznaczona na rysunku Studium).

Pompy ciepła

Pompy ciepła to instalacje używane do ogrzewania lub chłodzenia różnych budynków, zarówno mieszkalnych jak i przemysłowych. W pompach ciepła, jako czynnik roboczy wykorzystuje się gaz, który skrapla się przy odpowiednim ciśnieniu i temperaturze. Aby uzyskać ciepło w tym procesie, pobiera się je z tak zwanego dolnego źródła (może nim być powietrze, grunt oraz zbiornik wodny, wody przemysłowe, ścieki), który może znajdować się na powierzchni ziemi lub pod nią. Obecnie brak jest danych co do wykorzystywania pompy ciepła na użytek własny mieszkańców Gminy Zagnańsk.

Geotermia

Województwo świętokrzyskie z geologicznego punktu widzenia zlokalizowane jest w basenie dewońsko-karbońskim. Zbiorniki tych wód o temperaturach 50-900 [°C] występują na głębokościach od 2 do 3 tys. [m]. Interesujące z ekonomicznego punktu widzenia złoża wód geotermalnych znajdują się w okolicach Buska-Zdroju, Solca-Zdroju i Końskich.

W 1999 r. na zlecenie Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk opracowano „Studium możliwości wykorzystania energii geotermalnej w województwie świętokrzyskim”. Na podstawie powyższej analizy budowy geologicznej stwierdzono, iż na terenie województwa świętokrzyskiego nie ma korzystnych warunków do wykorzystania wód geotermalnych. W rejonie Kielc występują ujęcia wód o dużej wydajności i temperaturze ok. 9 – 11 [°C] istnieją perspektywy dla tzw. geotermiki niskich temperatur.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2010 działało 6 instalacji geotermalnych o sumarycznej mocy 0,06 [MW]. Rozwój energetyki geotermalnej, np. próby wykorzystania wód termalnych w celach publicznych, tj. ogrzewanie basenów będą realizowane w Kazimierzy Wielkiej i Busku-Zdroju.

Obecnie brak jest danych co do wykorzystywania energii geotermalnej przez mieszkańców lub przedsiębiorców na terenie Gminy Zagnańsk.

Ze względu na duże koszty inwestycyjne i specyfikę rozkładu temperatur oraz ich przydatności do produkcji energii elektrycznej lub ciepłej obecnie nie przewiduje się rozwoju Gminy Zagnańsk w tym kierunku, w okresie objętym niniejszym opracowaniem.

Na terenie gminy Zagnańsk nie występują biogazownie, aktualnie brak również warunków uzasadniających tego typu inwestycje w najbliższej przyszłości. Rolnictwo charakteryzuje się brakiem dużych gospodarstw hodowlanych oraz niewielką koncentracją gospodarstw, co ogranicza możliwości pozyskania wystarczającej ilości odpadów rolniczych w postaci nawozów naturalnych (gnojowica i obornik). Oprócz biomasy z odchodów zwierzęcych do produkcji biogazu rolniczego można wykorzystać odpady roślinne, odpadki z przetwórstwa rolno-spożywczego, odpady komunalne. Ze względu na brak składowiska odpadów komunalnych nie jest możliwe pozyskiwanie gazu składowiskowego. Obecnie w gminie nie planuje się inwestycji obejmującej budowę biogazowni, należy zakładać, że możliwości rozwoju biogazowni na tym terenie będą ograniczone.

Na terenie gminy brak jest znaczących źródeł wytwarzających energię z biomasy. Instalacje tego typu pracują najczęściej w zabudowie mieszkaniowej prywatnej gdzie biomasa (głównie drewno) jest spalana wraz z paliwem konwencjonalnym. Wykorzystanie odpadów rolnych, nawet na obszarach wiejskich nie jest możliwe na szerszą skalę ze względu na rozdrobnione, wielokierunkowe rolnictwo oraz zbyt małe ilości produkowanych odpadów rolnych. Gmina Zagnańsk, z racji swojego położenia oraz wielkości i struktury gospodarowania gruntami, nie jest wskazane, jako miejsce lokalizacji dużych plantacji roślin energetycznych. Zakładanie upraw roślin energetycznych jest jednak możliwe ze względu na, m.in.: zasoby gruntów będące użytkami rolnymi, niską jakość gleb dla potrzeb upraw rolniczych oraz spadek ilości gospodarstw i potrzebę modernizacji rolnictwa. Obecnie na terenie gminy nie występują instalacje wytwarzające energię ze słomy. Biorąc pod uwagę przeciętny uzysk słomy z 1 ha, w ciągu roku uzyskuje się 232 t słomy w gminie, która jest wykorzystana na potrzeby własne gospodarstw. W związku z czym mieszkańcy nie dysponują nadwyżkami słomy, która mogłaby posłużyć na cele energetyczne. Natomiast według obliczeń szacunkowych, istnieje nadwyżka siana – ok. 1794 tony na rok mogą posłużyć jako źródło energii, z czego teoretycznie można uzyskać ok. 8 GWh.

Gminę można zaliczyć do obszarów o korzystnych warunkach dla rozwoju niektórych upraw roślin energetycznych, w szczególności charakteryzujących się niewielkimi wymaganiami glebowymi i klimatycznymi (np. wierzba energetyczna). Z 1 ha plantacji składającego się z 30 tys. sadzonek można uzyskać od 24 do 45 ton zrębków.

Ze względu na wysoki wskaźnik lesistości (ok. 58%) Gmina Zagnańsk może potencjalnie pozyskiwać energię odnawialną z gospodarki leśnej. Szacunkowo ok. 25% drewna pozyskanego z lasów państwowych (ok. 6530 m³/rok) może zostać wykorzystana na cele energetyczne, z czego można pozyskać 15 GWh. Dużo mniejsza jest wartość opału drewna pochodzącego z lasów prywatnych – ok. 0,84 GWh. Jednak ze względów ekologicznych oraz racjonalizacji gospodarowania zasobami leśnymi na terenie gminy nie przewiduje się wzrostu wykorzystania tego surowca.

W 2017 r. gmina Zagnańsk razem z gminą Miedziana Góra zawarła porozumienie dotyczące wspólnej realizacji projektu pn. „Zielone Gminy Zagnańsk i Miedziana Góra”, który jest realizowany w ramach działania 3.1 Wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Polegać ono będzie na instalacji na obiektach prywatnych ogniw fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych, co ma spowodować obniżenie rachunków za prąd i ciepło.

20.4. Telekomunikacja i dostęp do internetu.

Dostęp do usług telekomunikacyjnych zapewnia telefonia stacjonarna oraz komórkowa. Na terenie gminy znajdują się cztery stacje bazowe telefonii komórkowej, w związku z tym zasięg sieci jest dobry.

L.p.	miejsowość	lokalizacja	Operator sieci komórkowej
1.	Zagnańsk	Zagnańsk, ul. Kielecka 16	Orange Polska S.A.
2.	Bartków	Bartków, dz. nr ew. 259/6	P4 Sp. z o. o.
3.	Kajetanów	Kajetanów, dz. nr ew. 447	T-Mobile Polska S.A.
4.	Kajetanów	Kajetanów, dz. nr ew. 988	P4 Sp. z o. o.

Tabela 35. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej.

Źródło: <http://mapabts.pl/?center=50.445373%2C20.597538&zoom=15&ts=2>

Dostęp do internetu realizowany jest przez dostawców prywatnych. Na terenie Gminy Zagnańsk funkcjonuje światłowodowa infrastruktura szkieletowo-dystrybucyjna.

20.5. Stopień uporządkowania gospodarki odpadami.

Na terenie gminy Zagnańsk mieszkańcy segregują następujące odpady:

- papier i tektura,
- szkło opakowaniowe,
- metale,
- tworzywa sztuczne,
- opakowania wielomateriałowe,
- odpady podlegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyte igły, strzykawki,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- tekstylia i odzież,
- popiół z palenisk domowych,
- odpady niebezpieczne,
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, pochodzące z remontów i innych robót budowlanych wykonywanych we własnym zakresie, na wykonanie których nie jest wymagane zgłoszenie lub pozwolenie na budowę.

Odpady zbierane w sposób selektywny należy gromadzić w pojemnikach lub workach z zachowaniem odpowiedniej kolorystyki:

- niebieski z napisem „PAPIER” przeznaczony do gromadzenia papieru i tektury,
- zielony z napisem „SZKŁO” przeznaczony do gromadzenia odpadów ze szkła,
- żółty z napisem „METALE I TWORZYWA SZTUCZNE” przeznaczony do gromadzenia odpadów z metali, tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- brązowy z napisem „BIO” przeznaczony do gromadzenia odpadów biodegradowalnych,
- popiół gromadzony jest w workach lub pojemnikach z napisem „POPIÓŁ”
- czarny z napisem „CZARNY”, który służy do gromadzenia odpadów nieposegregowanych komunalnych (zmieszanych)

Na terenie gminy Zagnańsk brak jest zorganizowanych składowisk odpadów komunalnych, przemysłowych czy niebezpiecznych. Wszystkie zebrane odpady komunalne z terenu gminy trafiają na

składowisko Promnik gm. Strawczyn. Na terenie gminy w miejscowości Barcza znajduje się zrehabilitowane składowisko odpadów.

Na terenie gminy Zagnańsk głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, zakłady produkcyjne w części socjalnej,
- targowiska,
- tereny zielone - ogrody i parki, cmentarze,
- ulice i place,
- placówki kulturalno – oświatowe,
- ośrodki zdrowia i opieki społecznej,
- obiekty administracji publicznej,
- inne instytucje lub obiekty, posiadające część socjalno – biurową.

Na terenie Gminy Zagnańsk w miejscowości Kołomań planuje się utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z punktem napraw i ponownego użycia. Projektowany PSZOK będzie zbierał odpady w pojemnikach typu zamkniętego i otwartego na czas zapełnienia kontenera, a następnie odpady będą przekazywane do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego”).

Na terenie Gminy Zagnańsk funkcjonuje Gminny Punkt Zbiórki Odpadów Problematycznych w miejscowości Samsonów 24G, gdzie można dostarczyć następujące rodzaje odpadów:

- odpady budowlane i rozbiórkowe,
- odpady niebezpieczne,
- opony.

21. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych są następujące :

1. Utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000,
2. Program SOPO – rozpoznanie, dokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1:10000 osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Woj. Świętokrzyskie prawie w całości zostanie objęte tym opracowaniem. W pierwszej fazie oznaczono obszary „predisponowane” do powstawania ruchów masowych. W trakcie dalszych prac zostanie zweryfikowana i uszczegółowiona lokalizacja zjawisk dotyczących tych ruchów.
3. Utworzenie w Gminie Zagnańsk ośrodka edukacji ekologicznej pn. „Centrum Edukacyjne Flory i Fauny Gór Świętokrzyskich”;
4. Budowa i rozbudowa projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji: Mójcza – Mastów (obejście Kielc) wraz z przebudową gazociągu na Parszów;
5. Prace na linii kolejowej nr 8 na odcinku Skarżysko-Kamienna – Kielce – Kozłów;
6. Poprawa gospodarki ściekowej na terenie kieleckiego obszaru metropolitalnego.
7. Realizacja zadań wynikających z „Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły” oraz „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”,
8. Przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej wojewódzkiej i powiatowej.
9. Przebudowa i rozbudowa sieci gazowej.

22. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.

Gmina Zagnańsk znajduje się w zlewni II rzędu Nidy, na niewielkim fragmencie Pilicy i Kamiennej. Na terenie gminy nie występują udokumentowane obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

W latach 2013-2015 wykonano opracowanie pn. „Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Nidy”, w którym określono zasięgi zalewu wodą Q1% dla rzek: Lubrzanka, Sufraganiec i Bobrza (oznaczone na rysunku Studium). Nie stanowią one obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, jednakże zaleca się uwzględnienie na tym obszarze projektowanych budynków jako niepodpiwniczonych.

Lokalnym podtopieniom ulegają także tereny wzdłuż rzek, ale nie zagrażają one zabudowie.

23. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Zagnańsk odznacza się bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi i kulturowymi oraz charakteryzują się wyodrębnionymi ośrodkami produkcyjnymi i usługowymi.

Zgodnie z analizami, diagnozami stanu istniejącego oraz uwarunkowań, przedstawiono poniżej posumowanie uwarunkowań wpływających na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy Zagnańsk:

1. Gmina Zagnańsk ma uwarunkowania do rozwoju usług turystyki, jako ośrodka o znaczeniu regionalnym.
2. Jednym z nadrzędnych kierunków rozwoju gminy jest utrzymanie wysokich walorów środowiska kulturowego i przyrodniczego. W tym celu należy przewidzieć i rozbudowywać bazę turystyczną oraz szlaki turystyczne.
3. Należy wykorzystać rezerwy terenowe, w celu uzupełniania zabudowy oraz kształtowania zabudowy zwartej z uwzględnieniem harmonizacji zabudowy.
4. Należy bezwzględnie zachować walory krajobrazowe i przyrodnicze istniejące na terenach chronionych oraz wzdłuż obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.
5. Utrzymanie dotychczasowej poprawnej kondycji różnorodnych składników środowiska przyrodniczego, wymaga dalszej prawidłowej gospodarki i kontynuowania działań poprawy stanu środowiska przyrodniczego.
6. Gmina Zagnańsk położona jest w cennym przyrodniczo obszarze, w związku z czym wszelkie działania planistyczne powinny być podporządkowane i wypracowane w zgodzie z ochroną przyrody i środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi. Obszar gminy przejawia unikatowe wartości przyrodnicze i środowiskowe, które powinny zostać zachowane.
7. Należy rozważyć możliwość wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w zakresie wykorzystywania energii solarnej i produkcji biomasy.
8. Dostęp do internetu dużych prędkości należy kontynuować i należy dążyć do pokrycia całej gminy bezpłatnym dostępem, co podniesie walory ekonomiczne, gospodarcze i edukacyjne gminy.
9. Należy nie dopuszczać do rozpraszania zabudowy.
10. Ze względu na usytuowanie gminy należy ograniczać suburbanizację miasta Kielce, tak aby zachować tereny zieleni.
11. Należy izolować zabudowę produkcyjną od terenów zabudowy mieszkaniowej poprzez kontynuację istniejących stref produkcji a nie poprzez tworzenie nowych ośrodków.
12. W związku z pogarszającym się stanem jakości wód powierzchniowych, należy podjąć działania w celu minimalizacji tego zagrożenia.
13. Bezwzględnie należy przestrzegać niezabudowywania wyznaczonych na rysunkach studium ciągów przyrodniczych.
14. Polityka przestrzenna powinna być kształtowana harmonijnie, w zgodzie z istniejącą przyrodą oraz zgodnie z potrzebą kształtowania wysokiej jakości przestrzeni i wysokich warunków życia społeczności gminy Zagnańsk.

3. CZĘŚĆ II

- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ZAGNAŃSK

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Rozwój przestrzenny gminy Zagnańsk należy kształtować następująco:

1. Politykę zagospodarowania gminy należy rozwijać w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju oraz ład przestrzenny.
2. Zabudowa powinna być kształtowana w sposób zwarty. Należy stosować politykę związaną z nierozpraszaniem zabudowy mieszkaniowej i wyznaczeniem terenów pod jej perspektywiczny rozwój.
3. W polityce rozwoju mieszkalnictwa należy dążyć do stworzenia warunków do podniesienia standardu zamieszkiwania tj. wzrostu jakości budowanych mieszkań, ich wyposażenia oraz remontu mieszkań zaniedbanych.
4. Ze względu na bardzo wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, należy promować rozwój turystyki jako jeden z priorytetów dla gminy.
5. Na obszarze gminy wyznacza się tereny dla perspektywicznego rozwoju funkcji produkcyjnej, drobnej wytwórczości i usług.
6. Należy traktować priorytetowo usługi związane z rzemiosłem jako lokalnej tradycji rzemieślniczej – możliwość rozwoju gminy.
7. Wzdłuż dróg przebiegających przez zabudowę wsi mogą być lokalizowane usługi.
8. We wsiach dopuszcza się jako funkcję uzupełniającą i wzbogacającą program przestrzenny lokalizację wg potrzeb: usług podstawowych, usług rzemiosła i wytwórstwa, usług publicznych, usług rekreacji w zieleni - w/w funkcja uszczegółowiona być powinna na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
9. Preferuje się wielofunkcyjny rozwój ośrodków wiejskich. Miejscowości mogą podlegać więcej niż jednemu kierunkowi rozwoju, pod warunkiem zachowania wartości krajobrazu i jego zasobów oraz braku negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.
10. Zagospodarowanie terenów wiejskich należy projektować jako obszary zabudowy wielofunkcyjnej.
11. Na obszarze gminy dopuszcza się lokalizację gospodarstw specjalistycznych, hodowlanych, ogrodniczych zgodnie z przepisami odrębnymi.
12. Należy zapewnić przekształcenia i rozwój środowiska kulturowego w kierunku kształtowania ładu przestrzennego i harmonii ze środowiskiem naturalnym, jako niezbędnego czynnika jakościowego środowiska życia człowieka.
13. W celu rozwoju małych przedsiębiorstw, dopuszcza się lokalizację zabudowy o funkcji usługowej nieuciążliwej na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.
14. Należy dążyć do utrzymania układu ciągów ekologicznych, poprzez ich zakaz zabudowy.
15. Należy podnieść standardy poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej oraz systemu komunikacji.
16. Niezależnie od określonego przeznaczenia, w każdym z terenów wyznaczonych w Studium, uwzględniając przepisy odrębne dopuszcza się lokalizację urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej oraz melioracji.
17. Należy rozwinąć sferę związaną z usługami .
18. Przy planowaniu rozwoju przestrzennego za priorytet uznaje się ochronę terenów o wartościach przyrodniczych, krajobrazowych oraz terenów istotnych dla zachowania bioróżnorodności, w tym ochronę przed niekontrolowaną zabudową oraz użytkowaniem.

19. Należy wzbogacać i racjonalnie wykorzystywać walory systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa.
20. Należy utrzymać i racjonalnie wykorzystywać system przyrodniczy dla potrzeb turystyczno-krajoznawczych, rekreacyjnych i usługowych obiektów środowiska kulturowego.
21. Należy wyznaczyć obszary preferowane do rozwoju funkcji letniskowej, turystycznej o charakterze agroturystyki i rekreacji.
22. Zapewnić normatywne warunki sanitarne zamieszkiwania ludności w zakresie jakości wód i powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.
23. Należy dążyć do stworzenia właściwych warunków do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie przemieszczania się ludzi i towarów na terenie gminy, jak też i przemieszczeń zewnętrznych, w tym tranzytu ludzi i towarów przez tereny gminy.
24. Na obszarach najlepszych kompleksów glebowych należy promować rolnictwo.
25. Ustala się ochronę gleb najwyższych klas (I -III) poprzez częściowy zakaz zabudowy.

Do czasu zakończenia opracowywania niniejszego studium w województwie świętokrzyskim nie ukończono sporządzania audytu krajobrazowego.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

2.1. Tereny przeznaczone pod zabudowę.

Studium wskazuje podstawowe, uzupełniające i dopuszczalne funkcje terenów, przyjmując zasadę przemienności funkcji, służącą różnicowaniu struktury przestrzennej gminy.

Niezależnie od określonych w studium przeznaczenia i sposobu zagospodarowania, na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się:

- 1) korygowanie przebiegu linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu w przypadku konieczności dopasowania ich do ewidencyjnych granic działek,
- 2) lokalizację niewyznaczonych w studium:
 - urządzeń, obiektów i infrastruktury technicznej związanych z zaopatrzeniem w wodę, energię elektryczną, ciepło i gaz, gospodarką ściekową oraz telekomunikacją,
 - ciągów komunikacyjnych,
 - szlaków turystycznych, ciągów pieszych i rowerowych.
- 3) lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy poniżej 100kW.

Główne obszary funkcjonalne wyznaczone na terenie gminy oraz ustalenia dotyczące zagospodarowania uwidocznione są w poniższej tabeli.

Lp.	Oznaczenie terenu	Funkcja terenu, podstawowe ustalenia	Wskaźniki i parametry urbanistyczne
1.	KDS	Tereny dróg publicznych • tereny zarezerwowane pod obiekty, infrastrukturę techniczną (inżynierską, komunikacyjną), usługi związane z funkcjonowaniem dróg.	• maksymalna powierzchnia zabudowy: 30%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%.

2.	KK	Tereny komunikacji kolejowej <ul style="list-style-type: none"> • w formie zabudowy i infrastruktury związanej z obsługą pasażerów komunikacji kolejowej, w tym lokalizacji dworców kolejowych, autobusowych i busowych oraz niezbędnej infrastruktury uzupełniającej; • dopuszcza się lokalizację usług; • dopuszcza się lokalizację parkingów, w tym rowerowych; • dopuszcza się lokalizację garaży. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 80%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,5.
3.	NO	Tereny istniejącej oczyszczalni ścieków <ul style="list-style-type: none"> • w formie zabudowy związanej z obsługą oczyszczalni ścieków; • dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury; • dopuszcza się lokalizację urządzeń niezbędnej infrastruktury technicznej; • dopuszcza się urządzenia odprowadzania i utylizacji ścieków, osadniki itp., urządzenia i obiekty do segregacji i tymczasowego magazynowania, odpadów stałych, urządzenia i obiekty towarzyszące, drogi wewnętrzne, place; • dopuszcza się lokalizację parkingów, w tym rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna powierzchnia zabudowy: 90%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,9.
4.	NO1	Tereny projektowanej oczyszczalni ścieków <ul style="list-style-type: none"> • w formie oczyszczalni ścieków i przepompowni; • dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury; • dopuszcza się lokalizację urządzeń niezbędnej infrastruktury technicznej; • dopuszcza się urządzenia odprowadzania i utylizacji ścieków, osadniki itp., urządzenia i obiekty do segregacji i tymczasowego magazynowania, odpadów stałych, urządzenia i obiekty towarzyszące, drogi wewnętrzne, place; • dopuszcza się lokalizację parkingów, w tym rowerowych; • dopuszcza się lokalizację zieleni izolacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna powierzchnia zabudowy: 90%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,9.

5.	IT	Tereny infrastruktury technicznej <ul style="list-style-type: none"> • w formie zabudowy stacji elektroenergetycznej 110/15 kV, urządzeń elektroenergetycznych oraz niezbędnej infrastruktury technicznej; zabudowy związanej z gospodarką wodno-ściekową, gazową, ciepłowniczą, telekomunikacyjną. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12 m, • maksymalna powierzchnia zabudowy: 90% • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,9.
6.	KS	Tereny usług komunikacyjnych <ul style="list-style-type: none"> • w formie parkingów, w tym rowerowych, • dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej jako funkcji uzupełniającej, • dopuszcza się lokalizację garaży. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 80 %; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,5.
7.	MW	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej <ul style="list-style-type: none"> • w formie: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; • dopuszcza się zabudowę usług nieuciążliwych, rzemiosła, drobnej wytwórczości, publicznych; • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się tereny zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej; • usługi preferowane w parterach budynków, z zapewnieniem dostępu do przestrzeni publicznej ulic; • proporcje między funkcjami powinny być ustalane w planach miejscowych z uwzględnieniem wniosków właścicieli i inwestorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 60%; • minimalny procent terenów biologicznie czynnych: 20%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 2,0.

8.	M1	Tereny zabudowy mieszkaniowej miejscowości gminnej Zagnańsk <ul style="list-style-type: none"> • w formie: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowy zagrodowej (siedliskowej) – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w tym bliźniaczej i szeregowej); – zabudowy letniskowej, turystycznej o charakterze agroturystyki i rekreacji; – zabudowy usług nieuciążliwych oraz nieuciążliwej produkcji, rzemiosła, drobnej wytwórczości, publicznych; • dopuszcza się usługi oświaty i kultu religijnego; • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się tereny sportu i rekreacji, tereny zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej, • proporcje między funkcjami powinny być ustalane w planach miejscowych z uwzględnieniem wniosków właścicieli i inwestorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12,5 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 60%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,0.
9.	M	Tereny zabudowy mieszkaniowej ośrodków wiejskich <ul style="list-style-type: none"> • w formie: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowy zagrodowej (siedliskowej); – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w tym bliźniaczej i szeregowej); • dopuszcza się lokalizację zabudowy letniskowej, turystycznej o charakterze agroturystyki i rekreacji; • dopuszcza się lokalizację zabudowy usług nieuciążliwych oraz nieuciążliwej produkcji, rzemiosła, drobnej wytwórczości, publicznych; • dopuszcza się usługi oświaty i kultu religijnego; • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się tereny sportu i rekreacji, tereny zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej, • proporcje między funkcjami powinny być ustalane w planach miejscowych z uwzględnieniem wniosków właścicieli i inwestorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12,5 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 60%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,8.

10.	M2	<p>Tereny istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy, nadbudowy i przebudowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • w formie: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowy zagrodowej (siedliskowej), – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w tym bliźniaczej i szeregowej), – zabudowy usług nieuciążliwych oraz nieuciążliwej produkcji, rzemiosła, drobnej wytwórczości, publicznych; • dopuszcza się usługi oświaty i kultu religijnego; • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się tereny sportu i rekreacji, tereny zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej, • proporcje między funkcjami powinny być ustalane w planach miejscowych z uwzględnieniem wniosków właścicieli i inwestorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12,5 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 60%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,8.
11.	U	<p>Tereny zabudowy usługowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • w formie usług: <ul style="list-style-type: none"> – podstawowych; – publicznych; – zdrowia; – opieki społecznej; – socjalnych; – administracji; – turystyki; – rekreacji; – wypoczynku; – kultury; – kultu; – handlu, – rzemiosła; – gastronomii; – zakład karny, itd. • dopuszcza się lokalizację funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej związanej z prowadzoną działalnością gospodarczą; • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się lokalizację terenów sportu i rekreacji oraz zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 70%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 5%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,5.

12.	U1	<p>Tereny zabudowy usługowej ekstensywnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • w formie usług: <ul style="list-style-type: none"> – podstawowych; – publicznych; – zdrowia; – opieki społecznej; – socjalnych; – administracji; – turystyki; – rekreacji; – wypoczynku; – kultury; – kultu; – handlu, – rzemiosła; – gastronomii; – zakład karny, itd. • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się lokalizację terenów sportu i rekreacji oraz zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej. • dopuszcza się przebudowę, nadbudowę, rozbudowę, remont, montaż lub odbudowę istniejących budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 70%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 5%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,5.
13.	U2	<p>Tereny zabudowy usługowej w otoczeniu ruin huty w Samsonowie</p> <ul style="list-style-type: none"> • w formie usług: <ul style="list-style-type: none"> – podstawowych; – publicznych; – socjalnych; – administracji; – turystyki; – rekreacji; – wypoczynku; – kultury; – kultu; – handlu, – gastronomii, itd. • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się lokalizację terenów sportu i rekreacji oraz zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 70%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,5.

14.	M/U	Teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej <ul style="list-style-type: none"> • w formie: <ul style="list-style-type: none"> - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; - zabudowy usług handlu, rzemiosła, drobnej wytwórczości, publicznych; - zabudowy zamieszkania zbiorowego; • dopuszcza się usługi sportu i rekreacji; • dopuszcza się tereny zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej; • usługi preferowane w parterach budynków, • proporcje między funkcjami powinny być ustalane w planach miejscowych z uwzględnieniem wniosków właścicieli i inwestorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 60%; • minimalny procent terenów biologicznie czynnych: 20 %; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,2.
15.	MN/U	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej <ul style="list-style-type: none"> • w formie: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w tym bliźniaczej i szeregowej); – zabudowy usług handlu, rzemiosła, drobnej wytwórczości, publicznych; • dopuszcza się usługi sportu i rekreacji; • dopuszcza się tereny zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej; • usługi preferowane w parterach budynków, • proporcje między funkcjami powinny być ustalane w planach miejscowych z uwzględnieniem wniosków właścicieli i inwestorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 60%; • minimalny procent terenów biologicznie czynnych: 20 %; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 1,2.
16.	US	Tereny usług sportu, rekreacji i turystyki <ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się place zabaw; • dopuszcza się funkcje związane z obsługą ruchu turystycznego; • dopuszcza się domy opieki społecznej; • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się usługi handlu i gastronomii; • dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej towarzyszącej obiektom sportowym i rekreacyjnym, takiej jak usługi, gastronomia, budynki zamieszkania zbiorowego typu hotel, motel, itp. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,6.

17.	US1	Tereny usług sportu i rekreacji <ul style="list-style-type: none"> • w formie pola golfowego, • dopuszcza się place zabaw; • dopuszcza się funkcje związane z obsługą ruchu turystycznego; • jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się usługi handlu i gastronomii; • dopuszcza się lokalizację pól kempingowych, namiotowych, camperowych; • dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej towarzyszącej obiektom sportowym i rekreacyjnym, takiej jak usługi, gastronomia, usługi biurowe, zabudowę letniskową, budynki zamieszkania zbiorowego typu hotel, motel, itp. • dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury, zbiorników i cieków wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15 m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,8.
18.	P	Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i magazynów <ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się produkcję specjalistyczną; • dopuszcza się lokalizację usług jako funkcję uzupełniającą; 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 70%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 2,0.

19.	PU	Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej <ul style="list-style-type: none"> • w formie usług: <ul style="list-style-type: none"> - podstawowych; - publicznych; - zdrowia; - opieki społecznej; - socjalnych; - administracji; - turystyki; - rekreacji; - wypoczynku; - kultury; - kultu; - handlu, - rzemiosła; - gastronomii, itd. • dopuszcza się obiekty i urządzenia obsługi rolnej; • dopuszcza się produkcję specjalistyczną; • dopuszcza się lokalizację zieleni urządzonej, w tym izolacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 15m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 70%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 2,0.
20.	PF	Tereny instalacji fotowoltaicznych <ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się lokalizację: urządzeń wykorzystujących energię słoneczną oraz niezbędną infrastrukturę techniczną (komunikacyjną i inżynierską) o mocy powyżej 100 kW; • dopuszcza się lokowanie zabudowy kubaturowej stanowiącej uzupełnienie funkcji podstawowej terenu. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 6m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 90%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,9.
21.	WS	Tereny wód śródlądowych <ul style="list-style-type: none"> • rzeki, cieki, rowy, istniejące zbiorniki wodne; • należy zachować istniejące sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód; • dopuszcza się przeznaczenie zbiorników wodnych na funkcje rekreacyjne – kąpieliska; • dopuszcza się lokalizacje pomostów oraz obiektów przystani. 	-

22.	WS1	Tereny projektowanych zbiorników wodnych <ul style="list-style-type: none"> • projektowane zbiorniki wodne; • należy zachować istniejące sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód; • dopuszcza się przeznaczenie zbiorników wodnych na funkcje rekreacyjne – kąpieliska; • dopuszcza się lokalizacje pomostów oraz obiektów przystani. 	-
23.	R	Tereny rolne <ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej (siedliskowej); • lokalizacja zabudowy zagrodowej pod warunkiem zapewnienia dostępu do drogi publicznej; • lokalizacja zabudowy preferowana – w skupiskach ośrodków wiejskich; • dopuszcza się budowę/rozbudowę/nadbudowę/przebudowę zabudowy w istniejących siedliskach; • dopuszcza się lokalizację gospodarstw specjalistycznych, hodowlanych, ogrodniczych; • dopuszcza się usługi związane z produkcją rolną; • dopuszcza się zalesianie obszarów o niższych klasach bonitacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12m; • maksymalna powierzchnia zabudowy : 30%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 70%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,6.
24.	RU	Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych <ul style="list-style-type: none"> • w formie zabudowy związanej z obsługą produkcji rolnej i leśnej; • dopuszczenie zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej; • dopuszcza się lokalizację usług jako funkcję uzupełniającą. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 50%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,8.

25.	ZP	Tereny zieleni publicznej <ul style="list-style-type: none"> • parki, ogrody, zielone skwery, parki leśne, zieleni izolacyjna, • dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury, zbiorników i cieków wodnych, • bez możliwości lokalizacji zabudowy, z wyjątkiem obiektów ogrodowych oraz usług kultury, handlu i gastronomii jako funkcji uzupełniającej. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 6m; • maksymalna powierzchnia zabudowy: 15%; • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 70%; • maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,2.
26.	ZL	Tereny istniejących lasów <ul style="list-style-type: none"> • powinny pozostać w użytkowaniu leśnym lub pozostawać w formie przyrodniczo aktywnej • dopuszcza się lokalizację ścieżek pieszych, ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych, elementów małej architektury, znaków topograficznych. 	-
27.	ZL1	Tereny przewidziane do zalesień <ul style="list-style-type: none"> • powinny zostać zalesione lub pozostawać w formie przyrodniczo aktywnej; • dopuszcza się lokalizację ścieżek pieszych, rowerowych, szlaków turystycznych, elementów małej architektury, znaków topograficznych. 	-
28.	ZC	Tereny istniejących cmentarzy <ul style="list-style-type: none"> • ustala się użytkowanie cmentarzy na podstawie przepisów odrębnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość zabudowy: 12m.
29.	ZN	Tereny zieleni nieurządzonej (tereny łąk i pastwisk) <ul style="list-style-type: none"> • powinny pozostawać w formie przyrodniczo aktywnej; • stanowią część korytarzy ekologicznych. • należy zachować istniejące sieci cieków, rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód; • dopuszcza się zwiększenie zasobów wodnych poprzez budowę obiektów małej retencji (w tym zbiorników wodnych). 	<ul style="list-style-type: none"> • minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 90%.

Kierunki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów przeznaczonych pod zabudowę:

1. Zagospodarowanie terenów obecnie zurbanizowanych oraz przewidywanych w dotychczasowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele mieszkaniowo - usługowe, powinno uwzględniać podstawowe wartości przestrzenne i architektoniczne gminy.
2. Nowa zabudowa zagrodowa (siedliskowa), obok istniejącej, może być realizowana w ustalonych planem granicach zabudowy zwartej oraz na terenach rolnych. W planach miejscowych należałoby zapewnić przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, oraz nadmiernemu rozprzestrzenianiu się terenów zurbanizowanych. Do przyszłego miejscowego planu zagospodarowania gminy wskazane

jest sporządzenie katalogu lokalnych form architektonicznych, który powinien być stosowany do przyszłych planów lokalnych i dokumentacji technicznej. Plany te winny szczegółowo określić warunki kształtowania zabudowy w celu zapewnienia twórczej ewolucji lokalnych form architektonicznych.

3. Dopuszcza się budowę, rozbudowę, nadbudowę i przebudowę budynków w istniejących siedliskach rolniczych zakwalifikowanych do innej kategorii przeznaczenia niż tereny ośrodków wiejskich.
4. Dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę i przebudowę istniejących budynków.
5. Przy wznoszeniu nowych obiektów należy stosować formy architektury twórczo nawiązujące do tradycyjnych form lokalnych.
6. Standardy i wskaźniki powinny nawiązywać do istniejących budynków zlokalizowanych w otoczeniu noworealizowanego / przebudowywanego / nadbudowywanego / rozbudowywanego budynku.
7. Tereny zabudowy mieszkaniowej mogą być uzupełnione o funkcje usługowe – niewpływające negatywnie na środowisko przyrodnicze.
8. Forma budynków wielorodzinnych powinna zapewniać ich nawiązanie do rozdrobnionej zabudowy małomiasteczkowej. Oznacza to między innymi ograniczone gabaryty rzutu budynku, dla zapewnienia charakterystycznego rytmu tradycyjnej zabudowy miejskiej. Niedopuszczalne jest wznoszenie typowych, klatkowych budynków wielorodzinnych, składających się z powtarzalnych sekcji.
9. Noworealizowane oraz przebudowywane/rozbudowywane/nadbudowywane budynki sąsiadujące lub będące w bliskim sąsiedztwie powinny nawiązywać do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i bryły oraz nawiązanie kompozycją i wystrojem architektonicznym elewacji nowych i przebudowywanych budynków do istniejących obiektów historycznych - poprzez stosowanie podobnych zasad podziału, detalu, rozwiązań materiałowych, proporcji.
10. Wskazana funkcja i zasady zagospodarowania określają podstawowy kierunek przeznaczenia terenu, w obrębie każdego wyodrębnionego na rysunku Studium obszaru, oznaczonego symbolem, o którym mowa w tabeli dotyczącej: "funkcji terenu, podstawowych ustaleń."
11. Wszystkie rodzaje obszarów zabudowy oznaczone symbolem literowym (wg tabeli dot. oznaczeń terenów oraz funkcji terenu, podstawowych ustaleń) mogą być uzupełniane funkcjonalnie o miejsca parkingowe, drogi, infrastrukturę techniczną, place publiczne, zieleni w formie urządzonej, urządzenia wodne oraz małą architekturą.
12. Dopuszcza się lokalizację miejsc parkingowych w obiektach kubaturowych podziemnych i naziemnych.
13. Wzdłuż dróg i ulic lokalnych zaleca się stosowanie zieleni izolacyjnej.
14. Należy ograniczyć tendencję (wynikającą z przyczyn własnościowych) do zabudowywania terenów wzdłuż głównych dróg, ponieważ prowadzi to do rozproszenia zabudowy, jest nieekonomiczne (ze względu na uzbrojenie terenu). Skutkuje to konfliktami zarówno społecznymi jak i przestrzennymi oraz do zatrzymania inwestycji drogowych, a także przemyka otwarcia widokowe i zakłóca równowagę przyrodniczą.
15. Postuluje się ustanowienie jako rekompensaty w obrębie nowych zakładów produkcyjnych terenów zieleni izolacyjnej.
16. Postuluje się wprowadzenie pasa zieleni izolacyjnej wokół istniejących i projektowanych cmentarzy.
17. Ustalenie zasad i kontrola kolejności zajmowania pod zabudowę poszczególnych terenów - powinna obowiązywać zasada: najpierw uzbrojenie terenu potem zabudowa.
18. Dopuszcza się użytkowanie terenu zgodnie ze stanem istniejącym (możliwość utrzymania istniejącego zagospodarowania terenu).

Kształtując lokalny ład przestrzenno - architektoniczny należy m. in. kierować się zasadami:

1. Harmonizacji zabudowy z krajobrazem i elementami przyrody.
2. Poszanowania lokalnych i regionalnych tradycji architektonicznych, przejawiającego się

w wykorzystywaniu najlepszych i charakterystycznych starych form i elementów architektonicznych przy tworzeniu zabudowy spełniającej wymogi współczesnego budownictwa.

3. Harmonizacji nowej zabudowy z wartościową zabudową istniejącą.
4. Ekspozowania wartościowych dominant architektonicznych i zachowania cennych osi widokowych.
5. Kształtowania właściwych proporcji pomiędzy przestrzeniami publicznymi w szerokim znaczeniu a przestrzeniami prywatnymi.
6. Kształtowania właściwych relacji przestrzennych pomiędzy budynkami, w tym stosownie do okoliczności, czytelnych linii zabudowy ulic oraz funkcjonalnie rozplanowanych zespołów budynków w ramach posesji.
7. Racjonalizacji kosztów uzbrojenia terenów inwestycyjnych.

Wytyczne dotyczące zagospodarowania oraz parametry i wskaźniki urbanistyczne zawarte w ramach charakterystyki poszczególnych terenów stanowią podstawę określenia ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy czym dopuszcza się ich modyfikację, w zakresie określonym ustaleniami Studium.

Określona wysokość zabudowy nie dotyczy obiektów infrastruktury technicznej, masztów, silosów, kominów, dominant obiektów sakralnych, zadaszeń nad trybunami i terenowymi urządzeniami sportowymi oraz budowli i urządzeń przemysłowych, zwałowisk i składowisk oraz związanych z gospodarką rolną. W stosunku do ww. obiektów maksymalną wysokość zabudowy należy określić indywidualnie na etapie opracowania planu miejscowego.

2.2. Tereny wyłączone spod zabudowy.

W studium wyznaczono następujące tereny wyłączone spod zabudowy:

- 1) **Tereny istniejących lasów**, oznaczone na rysunku Studium symbolem „ZL” - tereny objęte całkowitym zakazem zabudowy, za wyjątkiem zabudowań związanych z gospodarką leśną oraz zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) **Tereny przewidziane do zalesień**, oznaczone na rysunku Studium symbolem „ZL1” - tereny bez możliwości lokalizacji zabudowy, za wyjątkiem zabudowań związanych z gospodarką leśną oraz zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) **Tereny zieleni publicznej**, w tym parki, ogrody, zielone skwery, parki leśne, oznaczone na rysunku Studium symbolami: „ZP” – tereny bez możliwości lokalizacji zabudowy, z wyjątkiem obiektów ogrodowych oraz usług kultury, handlu i gastronomii, jako funkcji uzupełniającej oraz niezbędnej infrastruktury technicznej,
- 4) **Tereny zieleni nieurządzonej**, w tym łąki i pastwiska, oznaczone na rysunku Studium symbolem „ZN” - tereny bez możliwości lokalizacji zabudowy, z wyjątkiem niezbędnej infrastruktury technicznej;
- 5) **Tereny ciągów przyrodniczych**, które zostały oznaczone na rysunku Studium - tereny bez możliwości lokalizacji nowej zabudowy, za wyjątkiem niezbędnej infrastruktury technicznej oraz zabudowy już istniejącej, dopuszcza się możliwość jej przebudowy, rozbudowy i nadbudowy;
- 6) **Tereny zwartych kompleksów gleb III klasy bonitacyjnej**, które zostały oznaczone na rysunku Studium - tereny bez możliwości lokalizacji nowej zabudowy, za wyjątkiem niezbędnej infrastruktury technicznej oraz zabudowy już istniejącej oraz nowoprojektowanej na rysunku Studium i zagrodowej;
- 7) **Tereny gleb pochodzenia organicznego**, które zostały oznaczone na rysunku Studium - tereny bez możliwości lokalizacji nowej zabudowy, za wyjątkiem niezbędnej infrastruktury technicznej oraz zabudowy już istniejącej oraz nowoprojektowanej na rysunku Studium i zagrodowej;
- 8) **Obszary gazociągu wysokiego ciśnienia wraz ze strefą kontrolowaną** - zakaz zabudowy zgodnie

- z przepisami odrębnymi;
- 9) **Obszary napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV wraz z ich pasami technicznymi** - zakaz zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 10) **Strefy ochronne ujęć wody** - zakaz zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 11) **Strefa ochronna od elektrowni wiatrowych** – zakaz zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi. W zabudowie terenów oznaczonych na rysunku Studium symbolami „U1” i „M2” usytuowanych w strefie ochronnej dopuszcza się przebudowę, nadbudowę, rozbudowę, remont, montaż lub odbudowę istniejących budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa w miejscowości Umer.
 - 12) **Tereny udokumentowanych złóż kopalin** – zakaz zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.

Każda działalność człowieka ingeruje w środowisko przyrodnicze i zakłóca jego funkcjonowanie. Należy dążyć do tego, by przyroda nie straciła możliwości samoistnej odnowy i nie dopuszczać do zniszczenia zasobów nieodnawialnych. Rozwój gminy musi zachodzić na zasadach rozwoju zrównoważonego (rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny z jednoczesną ochroną środowiska przyrodniczego i poszanowaniem jego elementów). Oznacza to konieczność określenia zasad zagospodarowania pozwalających na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego, w tym poprzez ochronę jego cennych zasobów, przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu jego walorów.

Do głównych celów polityki zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów należą:

- zapobieganie przekształcaniu i degradacji powierzchni ziemi,
- ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona jakości powietrza atmosferycznego,
- ochrona przed hałasem komunikacyjnym i przemysłowym,
- wdrożenie nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami,
- ochrona walorów środowiska, przyrody i krajobrazu,
- współdziałanie w kształtowaniu systemu i ochrona obszarów chronionych,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska na skutek wystąpienia awarii przemysłowych oraz awarii wynikających z transportu materiałów niebezpiecznych.

W związku z powyższym wskazane jest podjęcie następujących działań:

- rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej, budowa kanalizacji deszczowej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków sanitarnych i deszczowych,
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych,
- racjonalnie stosowanie wapna, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych,
- utrzymanie właściwego funkcjonowania urządzeń melioracji wodnych, a w przypadku przekwalifikowywania gruntów rolnych, na których występują obiekty melioracyjne, na inne (budowlane, przemysłowe, zalesienia) wyłączenie obszarów zmeliorowanych na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
- utrzymywanie drożności rowów, kanałów i urządzeń melioracyjnych,

- utrzymanie i ochrona naturalnej roślinności w postaci łąk, zadrzewień i zakrzewień, stanowiącej obudowę brzegów rzek i cieków,
- dążenie przy zagospodarowaniu terenów zabudowy do maksymalnego zatrzymania wód w granicach nieruchomości, np. poprzez rozsącanie miejscowe bądź retencję terenową,
- ograniczenie możliwości lokalizacji nowej zabudowy na terenach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi,
- w razie zaistnienia takiej potrzeby, zagospodarowywanie naturalnych terenów zielonych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych, na tereny: sportu, rekreacji, wypoczynku, które będą charakteryzować się dużą powierzchnią biologicznie czynną i będą w niewielkim stopniu zniekształcać tereny przyrodnicze przez co utrzymają one ciągłość systemu ekologicznego,
- zachowanie naturalnego ukształtowania dolin, z systemem zadrzewień i zakrzewień,
- ograniczenie rozpraszania i lokalizowania zabudowy na terenach otwartych,
- stosowanie zieleni izolacyjnej dla terenów szczególnie uciążliwych dla środowiska i negatywnie wpływających na krajobraz gminy,
- stosowanie systemów grzewczych ograniczających negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego,
- rozwój zieleni i terenów zielonych,
- konieczność zachowania korytarzy przewietrzania, w tym klinów nawietrzających, stanowiących naturalne lub projektowane obszary wolne od zabudowy, mające na celu poprawę przepływu powietrza.

Na obszarze gminy Zagnańsk nie występują uzdrowiska.

3.1. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione oraz przewidziane do ochrony na podstawie przepisów szczególnych.

3.1.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody.

Na terenie gminy Zagnańsk występują następujące formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody Górna Krasna,
- rezerwat przyrody Barcza,
- rezerwat przyrody Zachełmie,
- Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy,
- Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 – Dolina Krasnej (PLH260001),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 – Ostoja Barcza (PLH260025),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 – Lasy Suchedniowskie (PLH260010),
- pomniki przyrody,
- użytek ekologiczny,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Zostały one szczegółowo omówione w części dotyczącej „Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego”.

Działania na obszarach objętych ochroną muszą być podporządkowane ustaleniom przepisów szczególnych i aktów stanowiących szczególne formy ochrony przyrody.

Wyznacza się także strefy ekologiczne jako ciągi przyrodnicze, obejmujące tereny zielone, grunty orne, lasy i wody powierzchniowe położone w dolinie rzeki Bobrza i Krasna. Na wymienionym terenie

należy zakazać lokalizacji obiektów uciążliwych dla środowiska, prowadzenia odwodnień bez zgody odpowiednich organów oraz lokalizacji miejsc eksploatacji surowców naturalnych. Ponadto teren należy pozostawić w użytkowaniu maksymalnie zbliżonym do naturalnego z umożliwieniem naturalnej migracji flory i fauny w tej strefie i z zapewnieniem swobodnego grawitacyjnego przepływu powietrza.

Proekologiczna polityka gminy powinna koncentrować się również na eliminacji wszelkich zagrożeń oraz na działaniach prowadzących do renaturalizacji tych obszarów, jeśli istnieje taka możliwość.

Eliminację zagrożeń można osiągnąć przez:

- zorganizowanie systemu usuwania odpadów,
- zbudowanie systemów kanalizacyjnych w ślad za wodociągami grupowymi,
- zgazyfikowanie całej gminy i użycie gazu do celów grzewczych,
- zwiększenie lesistości obszaru,
- stworzenie systemu retencjonowania wód.

3.1.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o lasach, ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ochronie przed przeznaczeniem gruntów na cele nierolnicze podlegają grunty zaliczone do klas I– III. Grunty klas IV, V, VI nie są zaliczane do chronionych.

Ochronie podlegają także grunty leśne. Należy w miarę możliwości nie przeznaczać gruntów gleb chronionych oraz leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Polityka przestrzenna w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych:

1. Maksymalne zachowanie w użytkowaniu rolniczym gleb najlepszych.
2. Ochrona przed dewastacją i niekorzystną zmianą stosunków wodnych.
3. Nierozpraszczenie zabudowy zwłaszcza na terenach najlepszych gleb.
4. Ochrona gleb organicznych (gleby mułowe, murszowe, murszowate i torfowe), głównie pod użytkami zielonymi, występujących w dnach dolin i obniżeniach terenowych.
5. Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych jako ważnego elementu lokalnego układu powiązań ekologicznych, w tym wszelkiej, naturalnej sukcesji roślinnej (głównie brzozy), jako wstępnego etapu dolesień planowych.
6. Zakaz wznoszenia w lasach obiektów budowlanych z wyjątkiem obiektów integralnie związanych z gospodarką leśną.
7. Utrzymanie zasięgów lasów istniejących, z docelowymi zalesieniami.
8. Dbałość o stan zdrowotny i sanitarny lasów.
9. Wprowadzanie nowych zalesień na najłagodniejszych glebach zwłaszcza w sąsiedztwie lasów istniejących.
10. Przystosowanie lasów do funkcji rekreacyjnej.
11. Prowadzenie zgodnie z zasadami proekologicznymi gospodarki leśnej.

3.1.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów prawa wodnego.

Wokół ujęć wód podziemnych służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych należy ustanowić bezpośrednie strefy ochrony oraz ewentualnie - pośrednią strefę ochrony, zgodnie z przepisami szczególnymi.

Bezpośrednie strefy ochrony należy przyjąć jako obszar fizycznie wyodrębniony i wyłączony z użytkowania innego niż związany z eksploatacją wody.

Aktualnie ujęcia wód Zagnańsk oraz Kołomań posiadają ustanowione strefy ochrony bezpośredniej dla wszystkich w studni, w obrębie ogrodzenia.

Studium ustala obowiązek ochrony istniejących urządzeń melioracji wodnych, które powinny być użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem. Na terenie gminy Zagnańsk występują urządzenia melioracji wodnych – sieć rowów wykonanych w ramach zadań inwestycyjnych „Bobrza Kołomań”, „Gruszka II” oraz rzeka Bobrza, Ciek od Zagnańska „Bobrzaneczka”, Ciek od Borowej Góry, Lubrzanka oraz cieki naturalne bez nazwy.

Dla Zbiorników GZWP nr 414 i 415 na rysunku Studium oznaczono projektowane strefy ochrony wód podziemnych, na podstawie dokumentacji hydrogeologicznej ujęć wód podziemnych.

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę, zajmując część terenów, na których występują urządzenia melioracji wodnych szczegółowych (drenowanie, rowy melioracyjne), należy zapewnić sprawne działanie systemów na terenach przyległych, zapobiegając zakłócenia stosunków wodnych, niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych. W przypadku przebudowy urządzeń melioracji wodnych należy uzyskać pozwolenie wodnoprawne. Zgodnie z Prawem wodnym zakazuje się niszczenia lub uszkodzenia brzegów śródlądowych wód powierzchniowych oraz zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar. Właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest obowiązany umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonania robót związanych z utrzymaniem wód. Na realizację przedsięwzięć planowanych w obrębie cieków naturalnych (rzek) wymagane jest uzyskanie zgody wodnoprawnej.

3.2. Rekreacja i turystyka.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz liczne zabytki, umożliwiają rozwój turystyki i wypoczynku, zwłaszcza agroturystyki i ekoturystyki. Ograniczeniem dla rozwoju turystyki na terenie gminy jest przede wszystkim zły stan infrastruktury technicznej.

Rozwój gminy pod względem turystycznym i wypoczynkowym można osiągnąć poprzez następujące działania:

1. Podniesienie standardu istniejącej bazy turystyczno - wypoczynkowej m.in. przez modernizację i uzupełnienie infrastruktury technicznej oraz budowę obiektów o standardzie odpowiadającym normom europejskim.
2. Opracowanie i wytyczenie szlaków turystycznych dla turystyki kwalifikowanej pieszej.
3. Rozbudowa istniejących tras i szlaków rowerowych.
4. Promocja walorów turystycznych gminy w kraju i za granicą.

Na rysunku Studium oznaczono projektowane trasy rowerowe o znaczeniu europejskim – EuroVelo 11, regionalnym nr 152 i 155 oraz projektowaną ścieżkę rowerową.

Trwają prace projektowe nad utworzeniem Geoparku „W Krainie Tetrapoda i Skamieniałych Wydm” (oznaczony na rysunku Studium), który docelowo ma obejmować obszary gmin Zagnańsk, Mniów, Miedziana Góra, Piekoszów oraz Strawczyn. Cel utworzenia Geoparku to ochrona dziedzictwa geologicznego, promowanie geoturystyki, edukacja oraz rozwój społeczno-ekonomiczny. Geopark obejmować będzie m. in. rezerwat przyrody Zachełmie, gdzie odkryto tropy Tetrapoda, co jest unikatowym znaleziskiem w skali europejskiej; rezerwat przyrody Barcza z pozostałościami po wybuchach wulkanów sprzed milionów lat, kamieniołom Sosnowica i Kajetanów (odstąpienia wapieni permskich wraz ze szczątkami roślin).

4. Obszary i zasady ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Udokumentowanie, zachowanie i właściwe eksponowanie wartości dziedzictwa kulturowego jest obowiązkiem władz państwowych, samorządowych i społeczeństwa. Działalność ta stanowi element

edukacji i rozbudzania poczucia tożsamości narodowej i lokalnej. Musi jednak, co jest bardzo trudne, godzić element czysto ochroniarski z potrzebami adaptacji do współczesności. Dziedzictwo kulturowe stanowi wartość podlegającą ochronie prawnej. Ochrona dóbr kultury materialnej jest także zadaniem polityki przestrzennej. Obiekty kultury materialnej powinny być wykorzystywane i użytkowane z zapewnieniem opieki konserwatorskiej, rewaloryzacji oraz nadawania im odpowiednich funkcji użytkowych.

Zabytki architektoniczne i urbanistyczne oraz zabytki archeologiczne zostały szczegółowo wymienione w części dotyczącej „Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego”. Podlegają one ochronie prawnej na mocy przepisów w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W zakresie ochrony wartości kulturowych na terenie gminy Zagnańsk ustalono historyczne rozplanowanie przestrzenne, historyczną strukturę funkcjonalną, wartościowe obiekty kubaturowe oraz wartości ekspozycyjne-krajobrazowe. Wnioski wypływające ze stanu wartości kulturowych terenu objętego opracowaniem, umożliwiły określenie stref ochrony konserwatorskiej.

Strefy te grupują obszary i zespoły o podobnej wartości kulturowej, przyrodniczej i krajobrazowej. Wyznaczenie w ich zasięgu chronionych pojedynczych obiektów, umożliwia ponadto ich ochronę niezależnie od charakteru strefy w jakiej się znajdują.

Na obszarze gminy Zagnańsk, proponuje się wyznaczyć następujące strefy ochrony konserwatorskiej: **strefę ochrony konserwatorskiej** – obejmującą pozostałości zakładu przemysłowego w Samsonowie;

Dla strefy ochrony konserwatorskiej wskazuje się następujące nakazy i zakazy w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu:

- 1) nakaz zachowania obiektów zabytkowych z dopuszczeniem adaptacji dla nowych celów pod warunkiem zachowania formy,
- 2) nakaz ochrony: obiektów małej architektury związanych z kompozycją zespołów i obiektów zabytkowych (ogrodzenia, słupki graniczne, kapliczki), istniejącej zieleni zabytkowej, w tym: utrzymanie, rewaloryzacja i rekonstrukcja układu kompozycyjnego,
- 3) nakaz nawiązania przy przebudowie układów komunikacyjnych do historycznego rozplanowania ulic i placów, ich przekrojów i szerokości, nawierzchni, historycznych linii zabudowy,
- 4) nakaz utrzymania w niezmienionym kształcie cieków wodnych, stawów,
- 5) nakaz nawiązania przy zagospodarowywaniu działek budowlanych do dawnych podziałów własnościowych,
- 6) nakaz dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej oraz nawiązania form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej,
- 7) zakaz niszczenia, elementów naturalnych w tym rzeźby terenu, sieci wodnej, zieleni śródpolnej,
- 8) zakaz wprowadzania nowych dominant architektonicznych.

Dla terenu rezerwatu archeologiczno-geologicznego „Góra Grodowa” położonego w miejscowości Tumlin obowiązuje zakaz dokonywania jakichkolwiek zmian w istniejącym zagospodarowaniu. W odległości 100 m od granic rezerwatu wyznaczono strefę ochronną, dla której ustala się zakaz zmiany ukształtowania terenu oraz obowiązek nadzoru geologicznego podczas realizacji prac ziemnych.

Priorytetem ochrony walorów dziedzictwa kulturowego winno być w szczególności dostosowanie form nowej zabudowy do historycznego otoczenia w sposób zachowujący harmonię formalną i funkcjonalną.

Ochrona dziedzictwa kulturowego gminy wymaga:

- remontów, modernizacji i odtwarzania obiektów zabytkowych,
- ochrony zespołów budownictwa drewnianego,
- umiejętnego zagospodarowania sąsiedztwa obiektów zabytkowych i historycznych układów urbanistycznych,

- kontynuacji rozpoznania archeologicznego na terenie gminy i uwzględniania ich wyników podczas planowania przestrzennego i działalności inwestycyjnej.

Na terenie gminy występują stanowiska archeologiczne wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, w celu ich ochrony ustala się, że wszelkie działalności mogą być prowadzone wyłącznie pod nadzorem archeologiczno-konserwatorskim. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinno się uwzględniać położenie stanowisk archeologicznych, a wszelkie prace w pobliżu tych obiektów lub w ich miejscu powinny być poprzedzone eksploracją archeologiczną prowadzoną pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Należy także objąć ochroną wartości zabytkowych cmentarzy poprzez zachowanie i konserwację zabytków architektury oraz nagrobnej sztuki sakralnej, zachowanie i rewaloryzację historycznej kompozycji - w tym osi kompozycyjnych oraz skomponowanych układów zieleni.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

5.1. Komunikacja.

Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej powinien dążyć do poziomu w pełni zapewniającego:

- ochronę zdrowia mieszkańców,
- wysoki standard życia mieszkańców,
- stworzenie dobrych warunków do dynamicznego rozwoju gospodarczego gminy.

Wobec wzrastającej ruchliwości społeczeństwa i gwałtownego zwiększenia obciążenia transportu drogowego i wzrastającej liczby zwłaszcza indywidualnych środków transportu, kierunki działań w zakresie transportu zmierzać muszą do poprawy jakości infrastruktury, zwłaszcza w kierunku zapewnienia większego bezpieczeństwa, usprawnienia ruchu, wyeliminowania zbędnych kolizji oraz uciążliwości dla okolicznych mieszkańców.

Dla spełnienia zwiększonych wymogów w zakresie komunikacji i transportu i w związku z tym usunięcia ograniczeń dla rozwoju gminy w tym zakresie należy:

- Przeprowadzić kompleksowy proces modernizacji i poprawy jakości odcinków dróg gminnych.
- W celu zapewnienia odpowiedniej segregacji ruchu pojazdów o odmiennych parametrach ruchu, co przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa, należy opracować i wdrożyć program budowy ścieżek rowerowych na terenie gminy. W pierwszej kolejności ścieżki powinny odciążać najbardziej uczęszczane i niebezpieczne odcinki dróg: ulice wylotowe z Zagnańska oraz odcinki drogi krajowej i dróg wojewódzkich.
- Na obszarze całej gminy Zagnańsk dopuszcza się realizację dróg gminnych i wewnętrznych oraz parkingów niewyznaczonych w Studium, zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.1.1. Układ drogowy.

Układ drogowy gminy będzie tworzył zhierarchizowany system, składający się z:

- układu podstawowego, do którego wejść droga ekspresowa S7, drogi wojewódzkie i powiatowe, klasy głównej (G) i zbiorczej (Z), mające znaczenie ponadlokalne i lokalne o istotnym znaczeniu dla gminy,
- układu obsługującego: drogi lokalne (L) i dojazdowe (D), o znaczeniu lokalnym, tworzone przez pozostałe drogi powiatowe oraz gminne.

Głównymi celami rozwoju układu drogowego są:

- zapewnienie powiązań z siecią dróg nadrzędnych, dostępności celów podróży w gminie, obsługa terenów rozwojowych oraz umożliwienie funkcjonowania komunikacji autobusowej i busowej,
- poprawa funkcjonalności układu drogowego, poprzez uwzględnienie zróżnicowanych funkcji dróg poszczególnych kategorii i klas w układzie transportowym, ochronę dróg wyższych klas przed nadmierną dostępnością, uwolnienie zwartych obszarów zabudowy od ruchu tranzytowego,
- respektowanie zasady ciągłości planistycznej i efektywna ochrona korytarzy rezerwowanych pod budowę nowych odcinków dróg krajowych i wojewódzkich oraz obejść i obwodnic miejscowości z wyjątkiem terenów, które zostały nadmiernie obudowane i nie zapewniają uzyskania wymaganych klas technicznych,
- wzmożona ochrona istniejących korytarzy drogowych, przenoszących ruch tranzytowy przed obudową kubaturową, nie związaną bezpośrednio z ruchem — utrudniającą lub uniemożliwiającą uzyskanie wymaganych norm eksploatacyjnych,
- komunikowanie nowych terenów zabudowy osiedlowej, projektowanej w sąsiedztwie tego układu, wyłącznie poprzez odcinki dróg niższych klas (funkcjonujące w systemie dróg lokalnych),
- poprawa warunków i bezpieczeństwa ruchu.

Gmina posiada dobrze rozwinięty układ komunikacyjny. W celu zwiększenia bezpieczeństwa i poprawy płynności ruchu, zakłada się systematyczną rozbudowę, przebudowę i modernizację układu drogowego, tym również, jeśli pozwala na to istniejące zagospodarowanie, poprzez sparametryzowanie zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.

Dla drogi wojewódzkiej nr 750 została opracowana dokumentacja projektowa pn.: „Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy DW750 na odcinku od km 0+000 do km 13+919”, która zakłada likwidację przejazdu kolejowo-drogowego linii kolejowej nr 8 Warszawa Zachodnia – Kraków Główny w ciągu DW nr 750 w ul. Turystycznej w Chrustach i budowę w zamian skrzyżowania bezkolizyjnego – obiektu inżynierskiego pod torami linii kolejowej, co należy uwzględnić na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Uwzględniając nowo wyznaczone oraz dotychczas niezagospodarowane tereny zabudowy, jak również wysoki potencjał turystyczny gminy i rosnące zapotrzebowanie na tereny związane z rekreacją, należy dążyć do sukcesywnej rozbudowy systemu komunikacji poprzez realizację nowych dróg dojazdowych oraz ścieżek rowerowych.

Poza drogami wskazanymi na rysunku Studium, w zależności od potrzeb lokalnej społeczności, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Uzupełnienie dróg publicznych stanowi sieć dróg wewnętrznych pełniących drugorzędną rolę w układzie komunikacyjnym gminy, najczęściej dojazdów do pojedynczych zespołów zabudowy.

5.1.2. Ruch pieszy i rowerowy.

Należy uwzględniać potrzeby ruchu pieszego poprzez tworzenie dogodnych, krótkich i bezpiecznych powiązań dla pieszych, w tym dojeżdżać do przystanków komunikacji zbiorowej i odpowiednie kształtowanie przestrzeni publicznych pod kątem jej udostępniania przede wszystkim dla pieszych i rowerzystów.

Celem rozwoju ścieżek rowerowych jest zapewnienie każdemu chętnemu możliwości korzystania z roweru, poruszania się bezpiecznie w dogodnych warunkach środowiskowych, uczynienie z roweru atrakcyjnego środka lokomocji oraz podniesienie walorów turystycznych gminy.

Ścieżki rowerowe (wydzielone, ciągi pieszo-jezdne lub pasy rowerowe) powinny zapewnić powiązania rejonów mieszkalnych z miejscami pracy, szkołami, handlem i usługami oraz terenami atrakcyjnymi turystycznie i rekreacyjnie.

5.1.3. Parkingi.

Wskaźniki parkowania dla poszczególnych terenów należy różnicować i uzależniać od określonego rodzaju przeznaczenia, zakładanego sposobu zagospodarowania oraz rzeczywistego zapotrzebowania wynikającego w szczególności z funkcji danego obiektu. Miejsca te powinny zaspokajać potrzeby parkowania samochodów mieszkańców, użytkowników, pracowników oraz uwzględniać dobową rotację samochodów.

Realizacja miejsc postojowych w ramach poszczególnych przedsięwzięć powinna następować w ramach terenów inwestycji. W przypadku rozbudowy istniejących obiektów lub uzasadnionego braku możliwości realizacji miejsc postojowych w ramach działki budowlanej dopuszcza się w celu zapewnienia obsługi komunikacyjnej wykorzystanie ogólnodostępnych parkingów.

Dodatkowo należy przewidywać miejsca dla przechowywania (postojów) rowerów.

Na parkingach dla samochodów osobowych, należy również wyznaczać miejsca postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne.

5.1.4. Układ kolejowy.

Studium utrzymuje przebieg, zlokalizowanej na terenie gminy, linii kolejowej nr 8 Warszawa Zachodnia – Kraków Główny Osobowy wraz z zasięgiem terenów kolejowych jednocześnie dopuszczając jej przebudowę oraz modernizację. Linia kolejowa nr 8 objęta jest projektem pn.: „Prace na linii kolejowej nr 8 na odcinku Skarżysko Kamienna – Kielce – Kozłów” na liście projektów podstawowych Krajowego Programu Kolejowego do 2023 r.

W zależności od potrzeb, na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy rozważyć budowę bezkolizyjnych skrzyżowań linii nr 8 z drogą wojewódzką nr 750 oraz drogą powiatową Zagnańsk-Kielce.

5.2. Infrastruktura techniczna.

5.2.1. Zaopatrzenie w wodę.

Ze względu na występujący deficyt wody w studniach oraz na ich jakość nie odpowiadającą wymogom stawianym wodzie do celów spożywczych należy zrealizować zaopatrzenie w wodę wszystkich miejscowości z sieci wodociągowych, zasilanych ze stacji wodociągowych na terenie gminy Zagnańsk.

Studnie mogą stanowić źródło wody dla potrzeb gospodarczych. Zasięgi stref ochrony sanitarnej wokół studni w poszczególnych stacjach wodociągowych równe wielkościom stref ochrony bezpośredniej, określonym w przepisach odrębnych.

W zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się następujące kierunki rozwoju:

1. utrzymanie i w miarę potrzeby modernizacja istniejących ujęć wód podziemnych, służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę pitną oraz stacji uzdatniania wody zlokalizowanych na terenie gminy Zagnańsk,
2. utrzymanie i modernizacja istniejącej sieci wodociągowej,
3. sukcesywna rozbudowa istniejącego systemu wodociągowego,
4. dopuszcza się utrzymanie istniejących przyzakładowych ujęć wód podziemnych,
5. indywidualne źródła zaopatrzenia dopuszcza się jedynie przejściowo lub gdy będzie to uzasadnione ekonomicznie z racji znacznego oddalenia posesji od głównych koncentracji zabudowy i przy zapewnieniu jakości wody według wymogów określonych dla wody przeznaczonej do picia.

5.2.2. Ograniczenia rozwoju wynikające z istniejących i projektowanych stref sanitarnych i bezpieczeństwa

Obowiązuje zakaz lokalizacji nowych funkcji chronionych w wyznaczonych strefach ochrony sanitarnej od istniejących i projektowanych cmentarzy.

5.2.3. Odprowadzanie ścieków.

W zakresie gospodarki ściekowej ustala się następujące kierunki rozwoju:

- utrzymanie i w miarę potrzeb rozbudowa wraz z ewentualną modernizacją istniejących oczyszczalni ścieków,
- utrzymanie i w miarę potrzeb modernizacja istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej,
- sukcesywna rozbudowa istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej,
- generalnie zakłada się budowę i rozbudowę zbiorczych systemów kanalizacyjnych, natomiast budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (z wyłączeniem terenów, na których występują siedliska chronione sieci obszarów Natura 2000) lub zbiorników bezodpływowych z zapewnieniem okresowego odbioru ścieków, będzie możliwa jedynie w sporadycznych, uzasadnionych przypadkach,
- ścieki odzwierzcę powinny być gromadzone w szczelnych, zamkniętych zbiornikach i na płytach gnojowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi z terenów utwardzonych dróg publicznych, placów, parkingów wielostanowiskowych, terenów przemysłowych winno się odbywać w ramach systemu kanalizacji deszczowej; w miejscach nie wyposażonych w sieć kanalizacji deszczowej dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do bezodpływowych zbiorników naziemnych lub podziemnych; ponadto z terenów dróg publicznych dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych systemem powierzchniowego odprowadzania wód tj. za pomocą rowów usytuowanych wzdłuż pasa drogowego; na pozostałych obszarach dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych w ramach powierzchni biologicznie czynnych,
- zrzuty wód opadowych muszą być podczyszczone do parametrów określonych w przepisach odrębnych.

5.2.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Rozbudowa elementów układu elektroenergetycznego powinna następować równocześnie z zagospodarowaniem nowych terenów przeznaczonych do zabudowy. Na terenach, których walory estetyczne powinny być podkreślone, Studium rekomenduje wykonanie nowych sieci rozdzielczych w wersji kablowej. Należy także podejmować działania zmierzające do systematycznej modernizacji i rozbudowy infrastruktury elektroenergetycznej, mającej na celu zaspokojenie potrzeb odbiorców oraz zwiększenie sprawności całego systemu zaopatrzenia w energię elektryczną.

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną ustala się następujące kierunki rozwoju:

- poprawa bezpieczeństwa energetycznego poprzez działania zmierzające do rozbudowy linii 110kV w celu umożliwienia przyłączenia nowych odbiorców i źródeł wytwórczych, zwiększenia pewności zasilania istniejących odbiorców oraz zmniejszenia strat energii w sieci,
- zasilanie w energię elektryczną z istniejących, modernizowanych i rozbudowywanych linii napowietrznych i kablowych średniego i niskiego napięcia,
- budowa i rozbudowa linii elektroenergetycznych niskiego napięcia, w celu przyłączenia nowych odbiorów,
- dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych,

- w zakresie budowy nowych sieci 15 kV i nN jak i modernizacji sieci istniejących, preferowane są linie kablowe i stacje transformatorowe wewnętrzne,
- w celu maksymalnej ochrony przed polem elektromagnetycznym należy zapobiegać zagrożeniom poprzez wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich pasów technologicznych dla linii napowietrznych:
 - 110 kV – po 15 m od osi linii w obie strony,
 - 15 kV – po 7,5 m od osi linii z przewodami niez izolowanymi oraz po 5 m od osi linii z przewodami izolowanymi,
 oraz wprowadzenie stosownych zakazów (w obszarze pasów technologicznych nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na pobyt ludzi, a także nie należy sadzić roślinności wysokiej).

5.2.5. Zaopatrzenie w ciepło.

Zaleca się rozwój źródeł ciepła opartych o energię z odnawialnych źródeł energii w postaci: energii słonecznej, energii geotermalnej (pompy ciepłne), biomasy i biogazu.

W zakresie zapotrzebowania na ciepło ustala się następujące kierunki rozwoju:

- utrzymanie istniejącego indywidualnego systemu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem modernizacji i wymiany urządzeń grzewczych na urządzenia o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń,
- sukcesywne zastępowanie paliw stałych w kotłowniach i paleniskach indywidualnych proekologicznymi systemami ogrzewania, w tym niekonwencjonalnymi i opartymi na odnawialnych źródłach energii,
- dalsza gazyfikacja gminy.

5.2.6. Zaopatrzenie w gaz.

W zakresie zaopatrzenia w gaz ustala się następujące kierunki rozwoju: ,

- uzyskanie nowych połączeń z krajowym układem przesyłowym gazu zwiększających wydajność techniczną systemu poprzez rozbudowę gazociągu wysokiego ciśnienia (uwzględniając planowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym studium zakłada budowę nowych gazociągów wysokiego ciśnienia, przy czym z uwagi na brak trasowania przedmiotowej inwestycji jej przebieg nie został wskazany na rysunku Studium,
- rozbudowa istniejącej sieci gazowej na terenie gminy Zagnańsk (m. in. projektowane gazociągi wysokiego ciśnienia DN 100 i DN 300) z istniejącego gazociągu, rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci rozdzielczej,
- w celu poprawy stanu środowiska wraz z rozwojem sieci gazowej należy wprowadzać sukcesywne ograniczenia, a następnie zakaz stosowania paliw stałych do celów komunalno-bytowych oraz grzewczych,
- dla istniejących gazociągów wysokiego ciśnienia oraz istniejących stacji redukcyjno-pomiarowych I° obowiązują strefy kontrolowane o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi (w strefach kontrolowanych zabrania się w szczególności lokalizowania wszelkiej zabudowy, nasadzenia drzew i krzewów w tym w szczególności zalesiania terenu oraz wieloletnich upraw sadowniczych oraz podejmowania działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu).

5.2.7. Gospodarka odpadami.

Najważniejszym zadaniem gminy w zakresie gospodarki odpadami jest ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania.

W zakresie gospodarki odpadami ustala się następujące kierunki rozwoju:

- budowa instalacji do produkcji paliwa alternatywnego (w ramach RZZO),
- tworzenie Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON),
- rozbudowa i budowa zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne oraz komunalnych osadów ściekowych,
- budowa instalacji do odzysku odpadów poubojowych, z możliwością odzysku innych odpadów ulegających biodegradacji,
- zapewnienie warunków do zbierania, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt.

5.2.8. Telekomunikacja.

W zakresie systemu łączności ustala się następujące kierunki rozwoju:

- rozbudowa systemów telekomunikacji w zakresie urządzeń telefonii przewodowej oraz bezprzewodowej (z wykorzystaniem nowoczesnych technologii),
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury światłowodowej,
- objęcie terenu całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej,
- pełny dostęp do łącz telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych, szerokopasmowego internetu oraz sieci bezprzewodowej.

5.2.9. Ochrona powietrza

W systemie ogrzewania indywidualnego należy sukcesywnie przechodzić na paliwa bezpieczne ekologicznie (gaz, olej opałowy, także energia elektryczna) szczególnie w rejonach dużych zgrupowań zabudowy. Dla projektowanych rejonów urbanizacji należy rozważyć możliwość zastosowania kotłowni lokalnych, bazujących również na ekologicznych nośnikach energii.

Działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” przyjętej Uchwałą nr XXII/291/20 z dnia 29 czerwca 2020 r.:

- ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego,
- ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego – w tym poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza tereny miejskie,
- ograniczenie emisji niezorganizowanej pochodzącej z zakładów wydobywania i przeróbki kruszyw,
- kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza,
- prowadzenie edukacji ekologicznej – prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjnych i szkoleniowych,
- prowadzenie działań kontrolnych – w tym kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów.

Należy również mieć na uwadze wymagania dla instalacji oraz paliw dopuszczonych do stosowania w gminach położonych na terenie województwa świętokrzyskiego zawartych w Uchwale Nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

5.2.10. Ochrona przed hałasem

W terenach możliwych przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu komunikacyjnego, tj. wzdłuż głównych dróg, na terenach o funkcji chronionej (zabudowa mieszkaniowa, usługowa itp.) należy liczyć się z koniecznością odpowiedniego zabezpieczenia w postaci pasów zieleni wysokiej (w miejscach gdzie pozwalają na to warunki terenowe), lub okien dźwiękoszczelnych, ewentualnie innych skutecznych rodzajów zabezpieczeń. Wszelkie działania w zakresie ochrony przed hałasem powinny być prowadzone kompleksowo, w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony zdrowia mieszkańców gminy.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Inwestycje celu publicznego należy rozumieć zgodnie z przepisami odrębnymi.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym na obszarze gminy obejmują w szczególności:

1. przebudowę, rozbudowę oraz budowę nowych odcinków dróg gminnych klasy zbiorczej, lokalnej i dojazdowej, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
2. budowę nowych ścieżek rowerowych, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
3. rozbudowę i przebudowę oraz budowę nowych ciągów pieszych, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
4. budowę nowych oraz rozbudowę i przebudowę istniejących linii elektroenergetycznych SN i nN oraz stacji transformatorowych SN/nN,
5. rozbudowę i przebudowę oraz budowę nowych urządzeń obsługi technicznej w zakresie gazownictwa (stacje redukcyjno – pomiarowe I⁰) wraz z rozdzielczą siecią gazową (średniego i niskiego ciśnienia),
6. rozbudowę i przebudowę oraz budowę nowych urządzeń obsługi technicznej w zakresie zaopatrzenia w wodę (ujęcia wody, stacje uzdatniania wody, zbiorniki retencyjne wody pitnej) wraz z siecią wodociągową,
7. rozbudowę i przebudowę oraz budowę nowych urządzeń obsługi technicznej w zakresie oczyszczania ścieków (w tym przydomowych oczyszczalni ścieków) wraz z siecią kanalizacyjną (kanalizacji sanitarnej i deszczowej),
8. rozwój systemu gromadzenia, wywozu i segregacji odpadów,
9. adaptację i utrzymanie ciągów drenażowych i melioracji wodnych,
10. budowę zbiorników retencyjnych,
11. inwestycje związane z ochroną obiektów zabytkowych,
12. rozbudowę i przebudowę oraz budowę nowych obiektów użyteczności publicznej (administracji lokalnej, publicznych szkół podstawowych, publicznych przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo - wychowawczych, publicznych obiektów ochrony zdrowia, zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, itp.),
13. rozbudowę i przebudowę oraz budowę nowych obiektów usług turystycznych i rekreacyjnych (bazy noclegowej, gastronomicznej itp.),
14. rozbudowę i przebudowę oraz w miarę potrzeby budowę nowych mieszkań socjalnych,
15. rozbudowę i przebudowę oraz w miarę potrzeby rozbudowę i organizację nowych cmentarzy,
16. rozbudowę i przebudowę oraz w miarę potrzeby zakładanie nowej zieleni urządzonej,
17. rozbudowę i przebudowę oraz w miarę potrzeby budowę nowych publicznych usług sportu,
18. rozbudowę i przebudowę oraz w miarę potrzeby budowę nowych publicznych usług kultury (np. świetlic środowiskowych) i sportu (boiska sportowe),

19. rozbudowę i przebudowę oraz w miarę potrzeby budowę pozostałych urządzeń i obiektów obsługi technicznej służących zaspokojeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców,
20. przebudowę i rozbudowę istniejących zbiorników wodnych.

Wszelkie niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy Zagnańsk obiekty i urządzenia, a w szczególności: obiekty obsługi technicznej, urządzenia wodne i melioracji, drogi gminne, drogi wewnętrzne, obiekty i urządzenia komunikacji wodnej, zieleni parkową, publiczne usługi sportu, ciągi pieszo-jezdne, ciągi piesze, ścieżki rowerowe, ogólnodostępne parkingi (miejsca postojowe dla samochodów) i garaże, miejsca lokalizacji pojemników do czasowego gromadzenia odpadów stałych, można realizować na każdym terenie w sposób nie kolidujący z funkcją tych terenów i przepisami odrębnymi.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Zgodnie z ustaleniami „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” przewiduje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy Zagnańsk:

1. utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000,
2. Program SOPO – rozpoznanie, dokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1:10000 osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Woj. Świętokrzyskie prawie w całości zostanie objęte tym opracowaniem. W pierwszej fazie oznaczono obszary „predysponowane” do powstawania ruchów masowych. W trakcie dalszych prac zostanie zweryfikowana i uszczegółowiona lokalizacja zjawisk dotyczących tych ruchów.
3. utworzenie w Gminie Zagnańsk ośrodka edukacji ekologicznej pn. „Centrum Edukacyjne Flory i Fauny Gór Świętokrzyskich”;
4. budowa i rozbudowa projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji: Mójcza – Mastów (obejście Kielc) wraz z przebudową gazociągu na Parszów;
5. prace na linii kolejowej nr 8 na odcinku Skarżysko-Kamienna – Kielce – Kozłów;
6. poprawa gospodarki ściekowej na terenie kieleckiego obszaru metropolitalnego.
7. realizacja zadań wynikających z „Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły” oraz „Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.

W granicach gminy Zagnańsk obszary, dla których obowiązek opracowania planu miejscowego wynika z przepisów odrębnych to:

- tereny obejmujące poszerzenie istniejących lub budowę nowych cmentarzy.

W studium nie wyznacza się:

- obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
- obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

W studium wyznacza się obszary przestrzeni publicznej:

- tereny usług sportu i rekreacji wzdłuż zbiorników wodnych na terenie gminy oznaczone na rysunku Studium symbolem „US”,
- centra poszczególnych miejscowości.

Działania w celu kreowania obszarów przestrzeni publicznej będą wpływać na poprawę jakości życia na obszarze gminy Zagnańsk przez zaspokojenie potrzeb społecznych, kulturalnych, estetycznych mieszkańców i pozostałych użytkowników oraz promowanie miejscowości. Umożliwią rozwój tożsamości lokalnej społeczności, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki poszczególnych miejscowości oraz wpływać będą na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gminy. Dla poszczególnych miejscowości pożądane jest zachowanie, rozwój, ukształtowanie przestrzeni publicznych, wpisujących się w ich strukturę, kształtujących centra wsi i podkreślających ich charakter. Takie przestrzenie, urządzone, bądź wzbogacane w formie np. parku, skweru, placów, w tym placu zabaw itp. służyć powinny z jednej strony potrzebom poprawy wizerunku wsi i uczynienia ich bardziej atrakcyjnymi, a z drugiej strony sprzyjać mają aktywizacji ludności, zaspakajaniu ich potrzeb oraz rozwijaniu kontaktów międzyludzkich.

Obszary przestrzeni publicznej powinny być uwzględnione poprzez odpowiednie ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Gmina Zagnańsk jest w 100 % pokryta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W związku z uchwaleniem Studium, część terenów, będzie wymagała zmiany obowiązujących lub uchwalenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Założeniem optymalnym i celem planowania przestrzennego jest etapowe pokrycie planami miejscowymi całego terenu gminy Zagnańsk. Uwzględniając powyższe, jak również nasilenie ruchu budowlanego oraz ilość i rozmieszczenie wniosków dotyczących zmiany zagospodarowania przestrzennego należy stwierdzić, iż priorytetowymi obszarami w zakresie opracowania nowymi planami miejscowymi są:

- tereny, w stosunku do których określono inne przeznaczenie lub zasady zagospodarowania niż wynikające z ustaleń obowiązujących planów miejscowych,
- tereny, w wyniku realizacji których nastąpi zmiana przeznaczenia, w szczególności tereny gruntów rolnych i leśnych przeznaczane na cele nierolnicze i nieleśne (tereny nowoprojektowanej zabudowy),
- tereny związane z realizacją inwestycji celu publicznego.

Dopuszcza się, w ramach indywidualnych przypadków, wyłączenie z opracowania miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów leśnych oraz podział gminy i sołectw na mniejsze obszary do objęcia opracowaniem.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

10.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Restrukturyzacja rolnictwa powinna zmierzać w kierunku specjalistycznych gospodarstw rolnych.

Ze względu na wysoką dynamikę przemian na obszarach wiejskich oraz ze względu na niską opłacalność działalności rolniczej proponuje się wyróżnienie trzech grup gospodarstw:

- I grupa: gospodarstwa o powierzchni > 5 ha, nastawiona głównie na skoncentrowaną produkcję – powinna to być największa i najbardziej rozwijająca się grupa ze względu na charakter gminy oraz jej uwarunkowania,
- II grupa: gospodarstwa o powierzchni 2-5 ha, gospodarstwa dwu- oraz wielozawodowe, o profilu produkcji specjalistycznej oraz działalności pozarolniczej,

na samozaopatrzenie.

Kierunki produkcji rolnej należy dostosować do predyspozycji rolniczej przestrzeni produkcyjnej i do koniunktury na rynku żywnościowym. Równocześnie należy spełnić warunek bezpieczeństwa form i technologii produkcyjnych pod względem ochrony środowiska, zwłaszcza zasobów wodnych gminy.

Należy dążyć do zacieśniania związku przemysłu spożywczego z producentami. W związku z ochroną przyrody na terenie gminy, zjawiskami, które obnażyły negatywne skutki uprzemysłowionej produkcji rolnej na świecie, a także koniecznością ochrony wód podziemnych gminy przed skażeniami, promowanym kierunkowo modelem produkcji rolnej powinno być rolnictwo ekologiczne.

W zakresie kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się następujące kierunki i zasady:

1. ochrona gruntów rolnych I, II, III klasy bonitacji ze szczególnym uwzględnieniem zwartych kompleksów, leżących poza terenami zainwestowanymi i rozwojowymi,
2. zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu terenów łąk i pastwisk w obszarze doliny Nidy i pozostałych cieków i zbiorników wodnych, w szczególności na terenach podmokłych,
3. utrzymanie w użytkowaniu rolniczym trwałych kultur wieloletnich (trwałych nasadzeń drzew i krzewów owocowych),
4. zachowanie charakteru elementów składających się na rolniczą przestrzeń produkcyjną w tym na krajobraz rolniczy,
5. ochrona wód powierzchniowych i gruntowych przed zanieczyszczeniami związkami pochodzącymi z działalności rolniczej,
6. na terenach rolnych zaleca się zachowanie i wprowadzanie nowej zieleni śródpolnej w sąsiedztwie cieków, celem eliminacji źródeł powierzchniowego zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, jakimi może być intensywnie nawożenie i uprawa ziemi,
7. optymalne wykorzystanie uwarunkowań przyrodniczych dla rozwoju produkcji rolnej z preferencją rolnictwa ekologicznego i produkcji zdrowej żywności,
8. racjonalne wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
9. produkcja produktów regionalnych oraz ekoproduktów,
10. zbył produkcji rolnej – rozwój zakładów przetwórczych, usług związanych z dystrybucją,
11. poprawa struktury agrarnej (scalanie użytków rolnych, preferencje w powiększaniu gospodarstw),
12. zwiększanie produktywności użytków rolnych poprzez melioracje, wapnowanie, zabiegi agrotechniczne, płodozmian itp.,
13. zalesienie gruntów nieprzydatnych i o niskiej przydatności do produkcji rolnej, (grunty rolne, wypadające z produkcji rolnej powinny podlegać zalesianiu w celu zwiększenia niskiej lesistości gminy).

10.2. Leśna przestrzeń produkcyjna.

Lasy na terenie gminy Zagnańsk wchodzą w skład obszaru lasów wielofunkcyjnych, tj. spełniających funkcje: ochrony przyrody, rekreacji i turystyki, produkcji drewna.

Wszystkie obszary leśne gminy, poza lasami prywatnymi, należą do Nadleśnictwa Zagnańsk, Nadleśnictwa Suchedniów i Nadleśnictwa Kielce. Nadleśnictwo w ramach swoich obowiązków prowadzi planową gospodarkę leśną polegającą głównie na :

- prowadzeniu różnorodnych form ochrony drzewostanu,
- zapewnienia stabilności ekosystemów,
- zachowaniu bioróżnorodności i leśnych zasobów genowych,
- planowych dolesieniach,
- pozysku drewna.

W zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej ustala się następujące kierunki i zasady:

1. bezwzględna ochrona kompleksów leśnych, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i obszarów najcenniejszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym: najstarszych drzewostanów (> 100 lat), użytków szczególnie chronionych (np. siedlisk podmokłych), lasów wodochronnych, lasów glebochronnych,
2. rekultywacja drzewostanów uszkodzonych przez przemysł i szkodniki, a także w wyniku szkód naturalnych (pożary, wiatrołomy),
3. dolesienia na obszarach najłabszych gleb w sposób łączący małe kompleksy enklaw w większe,
4. zwiększanie dostępności kompleksów leśnych, zwłaszcza obiektów i obszarów najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo poprzez prowadzenie szlaków turystycznych, ścieżek przyrodniczych i tras rowerowych.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.

11.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Na terenie gminy Zagnańsk nie występują udokumentowane obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zdarzają się podtopienia wodami gruntowymi podczas intensywnych i długotrwałych opadów lub roztopów.

W latach 2013-2015 wykonano opracowanie pn. „Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Nidy”, w którym określono zasięgi zalewu wodą Q1% dla rzek: Lubrzanka, Sufraganiec i Bobrza (oznaczone na rysunku Studium). Nie stanowią one obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, jednakże zaleca się uwzględnienie na tym obszarze projektowanych budynków jako niepodpiwniczonych.

Ponadto w celu ograniczenia skutków powodzi należy wprowadzić:

- pasy ochronne wzdłuż cieków wodnych o szerokości min. 15m licząc od górnej krawędzi skarpy brzegowej,
- zakaz wprowadzania zabudowy kubaturowej, zwartych przegród, nasypów, za wyjątkiem urządzeń hydrotechnicznych, służących zapewnieniu bezpieczeństwa powodziowego,
- konieczność zachowania naturalnego kształtu i charakteru koryta rzeki, wraz z towarzyszącą roślinnością drzewiastą, krzewiastą i zielną,
- zakaz wykonywania prac ziemnych naruszających naturalną rzeźbę terenu i budowę geologiczną,
- zakaz wprowadzania zmian w naturalnym układzie hydrograficznym oraz wód gruntowych.

W zakresie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i regulacji stosunków wodnych wyrazem polityki przestrzennej ważne jest także:

- utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji szczegółowej tj. sieci drenarskiej oraz rowów, z obowiązkiem ich przebudowy – w razie wystąpienia kolizji z planowanym zagospodarowaniem – w sposób umożliwiający prawidłowe działanie systemu na terenach sąsiednich,
- realizacja rozbudowy obiektów małej retencji, z zastosowaniem rozwiązań umożliwiających migrację organizmów wodnych.

11.2. Obszary osuwania się mas ziemnych.

Na obszarze gminy Zagnańsk występują tereny zagrożone ruchami masowymi oraz osuwiska nieczynne i czynne okresowo, oznaczone na rysunku studium. Według projektu SOPO tereny zagrożone ruchami masowymi oraz osuwiska występują na terenach wymienionych w pkt. 15 Uwarunkowań.

Na powyższych obszarach, na terenach przeznaczonych pod zabudowę - jej realizacja może nastąpić wyłącznie po trwałym ustabilizowaniu terenu z zastosowaniem odpowiednich metod technicznych ustalonych w projekcie geotechnicznym w rozumieniu przepisów w sprawie ustalenia geotechnicznych

warunków posadowienia obiektów budowlanych. Wprowadzanie zabudowy na tych terenach powinno być rozpatrywane na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Na terenie gminy Zagnańsk brak jest obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Obszary takie mogą być wyznaczone w złożach, o ile wymagać będą tego przepisy prawa geologicznego i górniczego z tytułu warunków eksploatacji w/w złóż na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

13. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

Na obszarze gminy Zagnańsk nie występują obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Zgodnie z „Programem Rewitalizacji Gminy Zagnańsk na lata 2016 – 2023” z 2016 roku został wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji, który w całości pokrywają się z obszarem zdegradowanym. Obejmuje on centrum miejscowości Zagnańsk wraz z terenami bezpośrednio przylegającymi, jak również oddalone od centrum, ale wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych. Wyodrębnione obszary charakteryzują się występowaniem różnego rodzaju negatywnych zjawisk kryzysowych (w szczególności koncentracji problemów o charakterze społecznym), wewnętrznym potencjał rozwojowy oraz znaczeniem dla rozwoju całego obszaru gminy Zagnańsk. Obszary te zostały oznaczone na rysunku Studium.

Na terenie gminy w miejscowości Barcza znajduje się zrehabilitowane składowisko odpadów.

Tereny poeksploatacyjne złóż kopaliny, dla których zakończono eksploatację, zostały zrehabilitowane lub były poddawane rekultywacji w czasie sporządzania studium.

15. Obszary zdegradowane.

Zgodnie z „Programem Rewitalizacji Gminy Zagnańsk na lata 2016 – 2023” z 2016 roku został wyznaczony obszar zdegradowany, który w całości pokrywa się z obszarem rewitalizacji. Obejmuje on centrum miejscowości Zagnańsk wraz z terenami bezpośrednio przylegającymi, jak również oddalone od centrum, ale wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych.

16. Granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.

Na terenie gminy Zagnańsk występują tereny zamknięte zgodnie z Decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 roku w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako terenów zamkniętych (Dziennik Urzędowy Ministra Infrastruktury i Rozwoju poz. 25 z późn. zm.).

Lp.	Obręb	Numer działki ewidencyjnej
1	Bartków	297/2
2	Gruszka	1272/6, 1272/7
3	Tumlin	708/1
4	Zachełmie	699/2
5	Zagnańsk	591/20

Tabela 36. Wykaz działek ewidencyjnych wyznaczonych jako tereny zamknięte. Źródło: Decyzja nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 roku w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako terenów zamkniętych

17. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Na rysunku Studium wskazano miejsce lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW – tereny instalacji fotowoltaicznych, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu.

Strefy ochronne w związku z lokalizacją farm fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW ograniczają się do granic obszaru inwestycji.

Na terenie gminy zakazuje się lokalizacji farm wiatrowych. Na rysunku kierunków na terenie obrębu Umer oraz Tumlin oznaczona jest strefa ochronna elektrowni wiatrowych związana z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu od istniejących elektrowni wiatrowych zlokalizowanych na terenie gminy sąsiedniej – Miedziana Góra.

Ponadto na terenie gminy Zagnańsk dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy poniżej 100 kW, z wyłączeniem ciągów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Możliwym jest natomiast pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł energii w zakresie wykorzystywania energii słonecznej i geotermalnej.

18. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Na terenie gminy Zagnańsk nie wyznacza się obszarów przeznaczonych do lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni powyżej 2000 m².

4. UZASADNIENIE I SYNTEZA

Sporządzenie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest niezbędnym ogniwem procesu planowania przestrzennego, który ustawowo jest procesem ciągłym. Studium, jako etap poprzedzający plany miejscowe, wskazuje pełen zakres możliwości realizacji przedsięwzięć planistycznych, idei i zamierzeń rozwoju oraz ograniczeń czy ochrony, w bliskiej i dalszej perspektywie czasowej. Pomimo, iż nie posiada ono statusu prawa miejscowego, stanowi podstawowy dokument systemu planowania przestrzennego, którego celem jest rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem, a następnie na ich podstawie sformułowanie długofalowej polityki przestrzennej.

Uwzględniając kryteria wynikające z obowiązujących opracowań planistycznych, złożonych wniosków, a także istniejącego stanu zagospodarowania gminy, uwarunkowań środowiskowych oraz przepisów odrębnych - szczególnie w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody oraz dóbr kultury dokonano waloryzacji obszaru gminy oraz określono kierunki polityki funkcjonalno-przestrzennej, której graficznym odzwierciedleniem jest rysunek Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wskazujący lokalizację poszczególnych terenów.

Uzupełnieniem określonego na rysunku przeznaczenia są zapisy tekstu Studium wskazujące możliwą formę oraz stopień zainwestowania poszczególnych terenów.

Należy jednak pamiętać, iż ze względu na skalę Studium oraz jego ogólność, wynikającą z wymogu określenia polityki przestrzennej dla całego obszaru gminy, ostateczne przesądzenie co do przeznaczenia danego terenu nastąpi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Podjęte decyzje planistyczne uwzględniają zarówno wymogi ładu przestrzennego jak i zrównoważonego rozwoju, co oznacza, że wskazane tereny zabudowy wyznaczone zostały w poszanowaniu wartości środowiska, przyrody, środowiska kulturowego, a przede wszystkim walorów krajobrazowych.

Przy sporządzaniu Studium uwzględniono, w możliwie szerokim zakresie, dotychczasową politykę przestrzenną wynikającą z obowiązujących opracowań planistycznych przy czym realizacja określonych zadań i kierunków rozwoju powinna obejmować różne perspektywy czasowe, niejednokrotnie determinowane czynnikami będącymi poza władzą samorządu gminy.

Ustalenia zawarte w tekście i rysunku Studium wyrażają kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie oraz granicach zainwestowania i użytkowania terenów. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uściślić granice terenów wyłączonych spod zabudowy, uwzględniając: istniejące uwarunkowania, w szczególności istniejącą zabudowę, projektowane oraz nie określone na rysunku, ze względu na skalę opracowania, lecz dopuszczoną zapisami studium infrastrukturę techniczną.

Rozmieszczenie miejscowości na terenie gminy jest w miarę równomierne.

Miejscowości usytuowane w niewielkiej odległości od Kielc są narażone na presję urbanizacyjną. W obrębie wsi występuje przewaga zabudowy siedliskowej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej. Obserwuje się w niektórych miejscowościach rozproszenie zabudowy – szczególnie zabudowy siedliskowej, część natomiast ma układ zwarty. We wsiach występują rezerwy terenowe pod nowe budownictwo.

Jednym z istotnych atutów gminy Zagnańsk jest jej usytuowanie względem Kielc, dobra komunikacja z miastem wojewódzkim oraz obszary cenne przyrodniczo. Gmina cechuje się pozytywną tendencją demograficzną z racji niewielkiej odległości od Kielc. Sieć usługowa jest rozwinięta w stopniu dobrym dla obsługi gminy.

Walorem i atutem gminy są jej surowce naturalne, nieskażone środowisko, uwarunkowania geomorfologiczne. Gmina może te elementy bardzo dobrze wykorzystać, dzięki planowanej sieci dróg oraz bliskości do stolicy województwa świętokrzyskiego.

Zadaniem Studium było stworzenie warunków dla takiego rozwoju przestrzennego, który pozwoliłby na zdyskontowanie istniejących walorów oraz zniwelowanie narastających problemów i konfliktów przestrzennych. W rozwiązaniach Studium zaproponowano rozwój gminy jako obszaru z nastawieniem na rozwój funkcji rolniczych i produkcji, w którym powinny być rozwijane funkcje usługowe, rzemiosła. Zwraca się także uwagę na możliwości związane z funkcją turystyczną, szkoleniową, konferencyjną oraz produkcyjną.

Rozwojowi temu powinno sprzyjać wykorzystanie, uwypuklenie i uatrakcyjnienie istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego i historii obszarów gminy oraz wykorzystanie walorów środowiskowych gminy. Należy pielęgnować walory estetyczne, historię i kulturę gminy oraz wzmocnić jej strefę produkcji rolniczej i rzemieślniczej.